

คู่มือการประกอบธุรกิจ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

THAILAND

An Asian Hub,
a World of Opportunity

คู่มือการประกอบธุรกิจ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ
THAILAND OVERSEAS
INVESTMENT CENTER

UTCC University of
the Thai Chamber
of Commerce
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้จัดพิมพ์หนังสือ “คู่มือการประกอบธุรกิจ
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย” โดยมีรายละเอียดครอบคลุมเศรษฐกิจในภาพรวม การค้าและการลงทุน ระบบ
การเงิน นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน คู่ทางและโอกาสการลงทุนของ
ธุรกิจไทยในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสิ่งที่ควรรู้ในการทำธุรกิจในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อนักธุรกิจ
ใช้ประโยชน์ในการหาข้อมูลเบื้องต้น โดยข้อมูลดังกล่าวได้มาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หน่วยงาน
ส่งเสริมการลงทุนของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย การเดินทางไปเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและ
นักธุรกิจไทยที่มีประสบการณ์การทำธุรกิจในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ทั้งนี้ สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะเข้าไปลงทุนใน
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมษายน 2556

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 1	เศรษฐกิจ ภาพรวมการค้าและการลงทุน	1-1
1.1	ข้อมูลทางเศรษฐกิจและดัชนีชี้วัดที่สำคัญ	1-1
1.2	การค้าระหว่างประเทศ	1-3
1.2.1	สถิติ การส่งออก นำเข้า และคู่ค้าที่สำคัญ	1-3
1.2.2	การค้าระหว่างประเทศไทยกับอินโดนีเซีย	1-8
1.3	การลงทุนโดยตรงในประเทศอินโดนีเซีย	1-11
1.3.1	ภาพรวมของการลงทุนโดยตรง	1-11
1.3.2	ประเทศผู้ลงทุนในอินโดนีเซีย	1-12
บทที่ 2	ระบบการเงินของประเทศอินโดนีเซีย	2-1
2.1	ระบบการเงินของประเทศอินโดนีเซีย	2-1
2.1.1	ธนาคาร	2-1
2.1.2	สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร	2-6
2.2	ระบบปริวรรตเงินตราต่างประเทศ	2-9
บทที่ 3	นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน	3-1
3.1	นโยบายส่งเสริมการลงทุน	3-2
3.2	กฎระเบียบการลงทุน	3-4
3.2.1.	รูปแบบการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ	3-5
3.2.2	ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทและการขออนุญาตการลงทุน	3-9
3.2.3	กิจการที่เปิดให้ลงทุน กิจการที่ห้ามลงทุน และกิจการลงทุนที่มีเงื่อนไขพิเศษ	3-15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.3	กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM)	3-23
3.4	สิทธิประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติ	3-26
3.5	สิทธิประโยชน์ของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZ)	3-31
3.6	กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน	3-32
3.6.1	กฎหมายแรงงาน	3-32
3.6.2	กฎหมายที่ดิน	3-38
3.6.3	กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา	3-39
บทที่ 4	ลู่ทางและโอกาสการลงทุนของไทยในประเทศอินโดนีเซีย	4-1
4.1	ศักยภาพการรองรับการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย	4-1
4.2	เมืองเศรษฐกิจที่นำลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย	4-10
4.3	อุตสาหกรรมที่ต่างชาตินิยมลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย	4-12
4.4	อุตสาหกรรม / ธุรกิจไทยที่นำลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย	4-15
4.5	ปัญหา อุปสรรค และข้อควรระวังในการลงทุนทำธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย	4-25
4.6	ภาพรวมการลงทุนไทยในประเทศอินโดนีเซีย	4-25
บทที่ 5	สิ่งที่ควรรู้ในการทำธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย	5-1
5.1	ภาพรวมการเตรียมตัวสำหรับการลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน	5-1
5.1.1	การเลือกประเทศที่จะเข้าไปลงทุน	5-1
5.1.2	การเลือกรูปแบบที่จะเข้าไปลงทุน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
5.1.3	ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการลงทุนในต่างประเทศ	5-2
5.1.4	ข้อพึงระวังในการทำธุรกิจต่างประเทศ	5-2
5.1.5	สรุปข้อคิดในการลงทุนในต่างประเทศ	5-3
5.2	ข้อที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการเจรจาและประกอบธุรกิจในอินโดนีเซีย	5-4
5.3	หน่วยงานสำคัญในการติดต่อธุรกิจ	5-6
5.3.1	หน่วยงานสำคัญของไทย ประจำประเทศอินโดนีเซีย	5-6
5.3.2	หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย	5-7
5.3.3	ธนาคารไทยในประเทศอินโดนีเซีย	5-8
5.3.4	สำนักงานกฎหมาย	5-8
5.3.5	สมาคมธุรกิจไทยและสมาคมธุรกิจอินโดนีเซีย	5-8
5.3.6	หน่วยงานราชการของประเทศอินโดนีเซีย	5-9
5.3.7	หน่วยงานของประเทศอินโดนีเซียในไทย	5-11

บรรณานุกรม

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (GDP) รายสาขา ปี 2555	1-1
ตารางที่ 1.2	ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศอินโดนีเซีย ปี 2552-2555	1-3
ตารางที่ 1.3	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของอินโดนีเซีย ปี 2552-2555	1-4
ตารางที่ 1.4	สินค้าส่งออกที่สำคัญของอินโดนีเซียใน ปี 2555	1-4
ตารางที่ 1.5	มูลค่าการส่งออกของอินโดนีเซีย จำแนกตามรายประเทศ ปี 2552-2555	1-5
ตารางที่ 1.6	สินค้านำเข้าสำคัญของอินโดนีเซียใน ปี 2555	1-6
ตารางที่ 1.7	มูลค่าสินค้านำเข้าของอินโดนีเซีย จำแนกตามรายประเทศ ปี 2552-2555	1-7
ตารางที่ 1.8	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซีย ปี 2552-2555	1-9
ตารางที่ 1.9	สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย ปี 2552-2555	1-9
ตารางที่ 1.10	สินค้านำเข้าระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซีย ปี 2552-2555	1-11
ตารางที่ 1.11	มูลค่าการลงทุนโดยตรงของประเทศต่างๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2555	1-13
ตารางที่ 1.12	จำนวนโครงการลงทุนโดยตรงของประเทศต่างๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2553 -2555	1-14
ตารางที่ 1.13	มูลค่าการลงทุนโดยตรงของประเทศต่างๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2553-2555	1-15
ตารางที่ 2.1	รายชื่อธนาคารร่วมทุน	2-5
ตารางที่ 2.2	รายชื่อธนาคารต่างชาติในอินโดนีเซีย	2-6
ตารางที่ 3.1	รูปแบบการดำเนินธุรกิจของต่างชาติในประเทศอินโดนีเซีย	3-8
ตารางที่ 3.2	ประเภทกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติลงทุน	3-16
ตารางที่ 3.3	กิจการที่สงวนไว้สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม	3-17
ตารางที่ 3.4	กิจการที่ต้องเป็นหุ้นส่วน	3-19
ตารางที่ 3.5	กิจการที่จำกัดเงินลงทุนของต่างชาติ	3-21

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 3.6	สาขาการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริม สิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขในการรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-24
ตารางที่ 3.7	สิทธิประโยชน์ในการคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง	3-28
ตารางที่ 3.8	อัตราร้อยละในจังหวัดต่างๆ ของอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2554-2555	3-36
ตารางที่ 4.1	แนวทางการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ	4-5
ตารางที่ 4.2	อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมในแต่ละพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ	4-5
ตารางที่ 4.3	จังหวัดที่นักลงทุนต่างชาติสนใจลงทุน เรียงตามลำดับมูลค่าการลงทุน โดยตรงสะสม ปี 2553-2555	4-11
ตารางที่ 4.4	อุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในอินโดนีเซีย เรียงตามอันดับจำนวนโครงการลงทุนสะสม ปี 2553-2555	4-13
ตารางที่ 4.5	อุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในอินโดนีเซีย เรียงตามอันดับมูลค่าการลงทุนสะสม ปี 2553-2555	4-14
ตารางที่ 4.6	อุตสาหกรรมที่มีโอกาสการลงทุน	4-16
ตารางที่ 4.7	พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย	4-20
ตารางที่ 4.8	บริษัทไทยที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในอินโดนีเซีย ณ ปี 2556	4-26

สารบัญญรูป

		หน้า
รูปที่ 1.1	การลงทุนโดยตรงของอินโดนีเซีย ปี 2553-2555	1-12
รูปที่ 2.1	โครงสร้างสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารในอินโดนีเซีย	2-2
รูปที่ 2.2	ส่วนแบ่งตลาดของสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารตามมูลค่าสินทรัพย์ ปี 2552	2-7
รูปที่ 2.3	ส่วนแบ่งตลาดการเงินในอินโดนีเซีย ปี 2552	2-8
รูปที่ 3.1	พื้นที่เศรษฐกิจตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2554-2568	3-3
รูปที่ 3.2	ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัท กรณีที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนการจด ทะเบียนใบอนุญาตการลงทุน	3-14
รูปที่ 3.3	ขั้นตอนการขอรับสิทธิ Tax Holiday	3-26
รูปที่ 4.1	จำนวนแรงงาน (labor Force) ของอินโดนีเซีย ปี 2549-2555	4-2
รูปที่ 4.2	ร้อยละของมูลค่าการลงทุนโดยตรงในเขตภูมิภาคต่างๆ ของอินโดนีเซีย ในปี 2555	4-11
รูปที่ 4.3	พื้นที่และอุตสาหกรรมที่เหมาะสมในการลงทุน	4-24
รูปที่ 4.4	จำนวนและมูลค่าการลงทุนโดยตรงของไทยในอินโดนีเซีย ปี 2553-2555	4-26

บทที่ 1

เศรษฐกิจ ภาพรวมการค้าและการลงทุน

1.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและดัชนีชี้วัดที่สำคัญ

นับจากอดีตจนถึงปัจจุบันกล่าวได้ว่าเศรษฐกิจของอินโดนีเซียเป็นเศรษฐกิจที่พึ่งพารายได้จาก การส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปี 2523 – 2527 ราคา น้ำมันในตลาดโลกลดลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของอินโดนีเซีย รัฐบาลจึงหันมา ส่งเสริมและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาภาคการผลิตและลดการพึ่งพารายได้จาก น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ แร่โลหะ และสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ รวมทั้งพัฒนา ภาคการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต เช่น เพิ่มผลผลิตข้าวให้เพียงพอสำหรับเลี้ยงตนเองได้ไม่ต้องนำเข้า ขณะเดียวกันก็เพิ่มรายได้จากการส่งออกสินค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติมากขึ้น ส่งผลให้ มูลค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product: GDP) ที่มาจากภาคการผลิตเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2555 ภาคการผลิตมีสัดส่วนของ GDP มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.9 รองลงมา คือภาคการเกษตร และภาคการค้า ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 14.4 และ 13.9 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (GDP) รายสาขา ปี 2555

หน่วย: 1,000 ล้านดอลลาร์

สาขาเศรษฐกิจ	2555	สัดส่วนปี 2555 (ร้อยละ)
การเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้	1,190,412.4	14.4
เหมืองแร่	970,599.6	11.8
การผลิต	1,972,846.6	23.9
ไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำ	65,124.9	0.8
ก่อสร้าง	860,964.8	10.4
การค้า โรงแรม และภัตตาคาร	1,145,600.9	13.9
ขนส่ง และการสื่อสาร	549,115.5	6.7
การเงิน อสังหาริมทรัพย์ และบริการทางธุรกิจ	598,523.2	7.3

ตารางที่ 1.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (GDP) รายสาขา ปี 2555 (ต่อ)

หน่วย: 1,000 ล้านรูเปียห์

สาขาเศรษฐกิจ	2555	สัดส่วนปี 2555 (ร้อยละ)
บริการอื่นๆ	888,676.4	10.8
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น	8,241,864.3	100.0
อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ย ปี 2555 1 ดอลลาร์ สรอ. เท่ากับ 9427 รูเปียห์		

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา [http://www.bi.go.id/web/en/Stistik+Ekonomi+dan+Keuangan+indonesia/Versi+ HTML/ Sektor+Riil/](http://www.bi.go.id/web/en/Stistik+Ekonomi+dan+Keuangan+indonesia/Versi+HTML/Sektor+Riil/)

วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

ในด้านภาพรวมทางเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ระหว่างปี 2552-2554 มีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ 4.6 ในปี 2552 เพิ่มขึ้น เป็น 6.1 และ 6.5 ในปี 2553 และ 2554 ตามลำดับ แต่กลับมาชะลอตัวลงในปี 2555 โดยมีอัตราขยายตัวอยู่ที่ 6.1 ส่วนด้านรายได้ต่อหัวของชาวอินโดนีเซียพบว่า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 24,220,440 รูเปียห์ ในปี 2552 เป็น 34,261,470 รูเปียห์ ในปี 2555 ในขณะที่อัตราการว่างงานของชาวอินโดนีเซียพบว่า มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 8.1 ในปี 2552 เหลือร้อยละ 6.4 ในปี 2555

ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราโดยเปรียบเทียบกับดอลลาร์ สรอ. พบว่าเงินรูเปียห์ของอินโดนีเซียมีความผันผวนตามภาวะเศรษฐกิจในแต่ละช่วง แต่มีแนวโน้มที่จะแข็งค่ามากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ในปี 2552 อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 10,425 รูเปียห์/ดอลลาร์ สรอ. และแข็งค่ามากขึ้น เป็น 9,427 รูเปียห์/ดอลลาร์ สรอ. ในปี 2555

ด้านเงินเฟ้อ มีอัตราที่ผันผวนไม่แน่นอน กล่าวคือ ในปี 2552 มีอัตราเงินเฟ้อค่อนข้างต่ำอยู่ที่ร้อยละ 2.8 แต่ในปี 2553 และ 2554 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7 และ 7.3 ตามลำดับ ในขณะที่ปี 2555 ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 5.5 ซึ่งโดยรวมแล้วถือได้ว่า รัฐบาลประเทศอินโดนีเซียสามารถควบคุมอัตราเงินเฟ้อได้ดีพอสมควร เมื่อเทียบกับปี 2551 ที่ประเทศอินโดนีเซียเคยเผชิญกับอัตราเงินเฟ้อที่อัตราสูงถึงร้อยละ 11.1 มาแล้ว

ด้านการค้าระหว่างประเทศ ในช่วงระหว่างปี 2552-2555 ประเทศอินโดนีเซียมีดุลการค้าเกินดุลมาตลอด จากมูลค่าเกินดุล 46,176,212 ล้านเหรียญ สรอ. ในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 56,053,899 และ

73,499,408 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2553 และ 2554 แต่กลับเกินดุลลดลงเหลือเพียง 49,105,896 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2555

ตารางที่ 1.2 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศอินโดนีเซีย ปี 2552-2555 ^{1/}

ดัชนีชี้วัด	2552	2553	2554	2555
GDP (ราคาปัจจุบัน) (พันล้านเหรียญ สหรัฐ.)	538.457	706.735	822.631	908.125
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	4.6	6.1	6.5	6.1
ประชากรและรายได้				
ประชากร(ล้านคน) ^{2/}	240.2	243.0	245.6	248.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{2/}	8.1	7.1	6.6	6.4
GDP Per capita (ราคาปัจจุบัน) (เหรียญ สหรัฐ.)	2,327	3,015	3,465	3,776
GDP Per capita (ราคาปัจจุบัน) (รูเปี๊ยะ)	24,220,440	27,404,181	30,783,361	34,261,470
ราคาและการเงิน				
อัตราแลกเปลี่ยนต่อเหรียญ สหรัฐ.	10,425	9,061	9,300	9,427
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	2.8	7.0	7.3	5.5
ดุลการค้าและดุลบริการ				
ดุลการค้า (ล้านเหรียญ สหรัฐ.)	46,176,212	56,053,899	73,499,408	49,105,896
ดุลบริการ	-12,998	-9,741	-9,323	-10,633
เงินสำรองระหว่างประเทศ	-1,945	12,506	30,285	11,857

ที่มา: ^{1/} Bank Indonesia

^{2/} CIA World Factbook

แหล่งที่มา: <http://www.bi.go.id/web/en/Sttistik+Ekonomi+dan+Keuangan+indonesia/Versi+HTML/Sektor+Riil/>

และ <http://www.indexmundi.com/g/g.aspx?c=id&v=72> วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

1.2 การค้าระหว่างประเทศ

1.2.1 สถิติ การส่งออก นำเข้า และคู่ค้าที่สำคัญ

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศโดยรวมของอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2552-2554 โดยเพิ่มขึ้นจากมูลค่า 193,115,274 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2552 เป็น 328,075,642 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2554 แต่ลดลงเหลือ 327,186,366 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2555 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากมูลค่าการ

ส่งออกในปี 2555 ลดลง และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ดุลการส่งออกสุทธิของปี 2555 ลดลง เหลือเพียง 49,105,896 ล้านดอลลาร์ สรอ.

ตารางที่ 1.3 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของอินโดนีเซีย ปี 2552-2555

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

รายการ	มูลค่าการค้า			
	2552	2553	2554	2555
มูลค่าการค้าโดยรวม	193,115,274	260,095,085	328,075,642	327,186,366
มูลค่าส่งออก	119,645,743	158,074,492	200,787,525	188,146,131
มูลค่านำเข้า	73,469,531	102,020,593	127,288,117	139,040,235
การส่งออกสุทธิ	46,176,212	56,053,899	73,499,408	49,105,896

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.bi.go.id/web/en/Statistik/Statistik+Ekonomi+dan+Keuangan+Indonesia/Versi+HTML/Sektor+Eksternal/> วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

1) การส่งออก

ในปี 2555 การส่งออกของอินโดนีเซียมีมูลค่าทั้งสิ้น 188,146,131 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 6.3 ซึ่งสินค้าส่งออกหลักที่สร้างรายได้ให้กับอินโดนีเซียเป็นอันดับต้นๆ ได้แก่ ถ่านหิน น้ำมันปาล์ม และก๊าซธรรมชาติ ด้วยมูลค่าการส่งออก 26,177,958 ล้านดอลลาร์ สรอ. 18,421,196 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ 17,670,963 ล้านดอลลาร์ สรอ.ตามลำดับ

ตารางที่ 1.4 สินค้าส่งออกที่สำคัญของอินโดนีเซียในปี 2555

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า
1	ถ่านหิน	26,177,958
2	น้ำมันปาล์ม	18,421,196
3	ก๊าซธรรมชาติ	17,670,963
4	น้ำมันดิบ	12,723,142

ตารางที่ 1.4 สินค้าส่งออกที่สำคัญของอินโดนีเซียในปี 2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านเหรียญ สรอ.

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า
5	สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	12,510,045
6	ก๊าซธรรมชาติเหลว	11,943,551
7	อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือวัด และเลนส์แว่นตา	11,067,388
8	ผลิตภัณฑ์ยางแปรรูป	10,368,056
9	ผลิตภัณฑ์โลหะพื้นฐาน	9,189,467
10	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	3,938,376
รวม 10 รายการ		134,010,142
อื่นๆ		54,135,989
รวมทั้งสิ้น		188,146,131

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.bi.go.id/web/en/Statistik/Statistik+Ekonomi+dan+Keuangan+Indonesia/>

Versi+HTML/Sektor+Eksternal/ วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

ประเทศส่งออกที่สำคัญของอินโดนีเซียอันดับต้นๆ คือ ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ และสหรัฐฯ โดยในปี 2555 อินโดนีเซียส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากเป็นอันดับหนึ่ง ด้วยมูลค่าการส่งออก 28,914 ล้านเหรียญ สรอ. รองลงมาคือ จีน และสิงคโปร์ ด้วยมูลค่าการส่งออก 21,566.9 และ 16,059 ล้านเหรียญ สรอ. ตามลำดับ ส่วนไทยอยู่ในอันดับ 9 ในปี 2554 และอยู่ในอันดับ 8 ในปี 2555 ด้วยมูลค่าการส่งออกในปี 2555 จำนวน 6,562.4 ล้านเหรียญ สรอ.

ตารางที่ 1.5 มูลค่าการส่งออกของอินโดนีเซีย จำแนกตามรายประเทศ ปี 2552-2555

หน่วย: ล้านเหรียญ สรอ.

ประเทศ	มูลค่าการค้า			
	2552	2553	2554	2555
ญี่ปุ่น	19,299.7	25,487.4	32,494.9	28,914.4
จีน	11,572.9	15,575.3	23,334.5	21,566.9
สิงคโปร์	11,172.9	14,098.1	16,436.7	16,059.7

ตารางที่ 1.5 มูลค่าการส่งออกของอินโดนีเซีย จำแนกตามรายประเทศ ปี 2552-2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านเหรียญ สรอ.

ประเทศ	มูลค่าการค้า			
	2552	2553	2554	2555
สหรัฐ	10,802.4	14,237.6	16,738.7	14,733.4
เกาหลีใต้	8,225.6	12,522.0	14,660.2	14,018.5
อินเดีย	7,561.4	9,662.1	13,474.3	12,399.6
มาเลเซีย	6,847.5	9,332.4	10,902.1	11,069.1
ไต้หวัน	3,358.0	4,784.4	6,488.0	6,146.4
ไทย	3,262.5	4,546.9	5,562.6	6,562.4

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.bi.go.id/web/en/Statistik/Statistik+Ekonomi+dan+Keuangan+Indonesia/>

Versi+HTML/Sektor+Eksternal/ วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

2) การนำเข้า

มูลค่าการนำเข้า (ไม่รวมน้ำมันและก๊าซ) ของอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2552-2555 โดยเพิ่มขึ้นจากมูลค่า 73,469,531 ล้านเหรียญ สรอ. ในปี 2552 เป็น 102,020,593 ล้านเหรียญ สรอ. ในปี 2553 127,288,117 ล้านเหรียญ สรอ. ในปี 2554 และ 139,040,235 ล้านเหรียญ สรอ. ในปี 2555 สินค้าหลักอันดับต้นๆ ที่อินโดนีเซียนำเข้า ได้แก่ ผลิตภัณฑ์โลหะพื้นฐาน อิเล็กทรอนิกส์ และเคมีภัณฑ์ ด้วยมูลค่าการนำเข้า 20,904,424 ล้านเหรียญ สรอ. 19,645,155 ล้านเหรียญ สรอ. และ 9,288,016 ล้านเหรียญ สรอ. ตามลำดับ

ตารางที่ 1.6 สินค้านำเข้าสำคัญของอินโดนีเซียในปี 2555

หน่วย: ล้านเหรียญ สรอ.

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า
1	ผลิตภัณฑ์โลหะพื้นฐาน	20,904,424
2	อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือวัด และเลนส์แว่นตา	19,645,155
3	เคมีภัณฑ์	9,288,016
4	ยานยนต์	7,581,212

ตารางที่ 1.6 สินค้านำเข้าสำคัญของอินโดนีเซียในปี 2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านเหรียญ สหรัฐ.

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า
5	พลาสติกและผลิตภัณฑ์	7,138,050
6	สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	6,791,579
7	สินค้าเกษตร	5,986,547
8	อาหารแปรรูป	4,580,196
9	ชิ้นส่วนยานยนต์	3,891,253
10	อาหารสัตว์	2,783,271
	รวม 10 รายการ	88,589,703
	อื่นๆ	50,450,532
	รวมทั้งสิ้น	139,040,235

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.bi.go.id/web/en/Statistik/Statistik+Ekonomi+dan+Keuangan+Indonesia/>

Versi+HTML/Sektor+Eksternal วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

ประเทศนำเข้าที่สำคัญของอินโดนีเซียอันดับต้นๆ คือ จีน สิงคโปร์ และญี่ปุ่น โดยในปี 2555 อินโดนีเซียนำเข้าสินค้าจากจีนมากที่สุด ด้วยมูลค่าการนำเข้า 29,500.9 ล้านเหรียญ สหรัฐ. รองลงมาคือ สิงคโปร์ และญี่ปุ่นด้วยมูลค่าการนำเข้า 27,163.6 และ 22,643.8 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ตามลำดับ ส่วนไทย อยู่ในอันดับ 6 ด้วยมูลค่าการนำเข้า 9,697.4 ล้านเหรียญ สหรัฐ.

ตารางที่ 1.7 มูลค่าสินค้านำเข้าของอินโดนีเซีย จำแนกตามรายประเทศ ปี 2552-2555

หน่วย: ล้านเหรียญ สหรัฐ.

ประเทศ	มูลค่าการค้า			
	2552	2553	2554	2555
จีน	13,777.0	20,660.5	26,197.9	29,500.9
สิงคโปร์	15,357.7	20,526.9	27,186.9	27,163.6
ญี่ปุ่น	9,743.1	16,785.1	19,374.0	22,643.8
มาเลเซีย	5,553.9	8,764.4	11,050.8	12,941.2

ตารางที่ 1.7 มูลค่าสินค้าการนำเข้าของอินโดนีเซีย จำแนกตามรายประเทศ ปี 2552-2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านเหรียญ สรอ.

ประเทศ	มูลค่าการค้า			
	2552	2553	2554	2555
เกาหลีใต้	4,605.6	7,709.2	12,300.2	12,038.9
ไทย	4,553.1	7,459.1	10,313.7	11,346.1
สหรัฐฯ	6,586.9	7,878.4	9,515.7	9,697.4
ซาอุดีอาระเบีย	2,909.5	4,572.4	5,972.1	5,079.8
ออสเตรเลีย	3,385.3	4,215.4	5,044.8	5,025.7
ไต้หวัน	2,317.4	3,224.7	4,327.5	4,759.2

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.bi.go.id/web/en/Statistik/Statistik+Ekonomi+dan+Keuangan+Indonesia/Versi+HTML/Sektor+Eksternal/> วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2555

1.2.2 การค้าระหว่างประเทศไทยกับอินโดนีเซีย

1) ภาพรวมการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย

การค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย ระหว่างปี 2552-2555 แม้จะมีมูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ก็เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงตามลำดับ โดยในปี 2553 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2552 ร้อยละ 43.2 และลดลงเหลือร้อยละ 27.5 และ 13.2 ในปี 2554 และ 2555 ตามลำดับ แต่เนื่องจากมูลค่าการส่งออกมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าการนำเข้าทำให้ดุลการค้าไทยเกินดุลกับอินโดนีเซียตลอดช่วงเวลาดังกล่าว

ภาวะการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซียในปี 2555 มีมูลค่า 598,934 ล้านบาท โดยเป็นการส่งออก 346,267 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.9 และเป็นการนำเข้า 252,667 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.1 ทำให้ไทยเกินดุลการค้ากับอินโดนีเซีย 93,600.1 ล้านบาท

ตารางที่ 1.8 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซีย ปี 2552-2555

หน่วย: ล้านบาท

การค้า	มูลค่าการค้า				อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
	2552	2553	2554	2555	2553	2554	2555
การค้ารวม	289,862.2	415,071.2	529,212.5	598,934.0	43.2	27.5	13.2
การส่งออก	158,917.9	232,856.2	303,877.2	346,276.0	46.5	30.5	13.9
การนำเข้า	130,908.9	182,215.0	225,335.4	252,667.0	39.2	23.7	12.1
ดุลการค้า	28,008.9	50,641.3	78,541.8	93,600.1	80.8	55.1	19.2

ที่มา: สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

แหล่งที่มา http://www.dft.go.th/Portals/0/ContentManagement/Document_Mod666/ วันที่สืบค้น 15 มีนาคม 2556

2) สินค้าส่งออกที่สำคัญ

ในปี 2555 สินค้าส่งออกหลักของไทยไปอินโดนีเซียอันดับหนึ่งคือรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่า 92,714.6 ล้านบาท รองลงมาคือ น้ำตาลทราย และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ด้วยมูลค่า 26,398.0 และ 24,461.4 ล้านบาท ตามลำดับ โดยอัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้าต่างๆ ของไทยไปอินโดนีเซียในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2553 มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นเคมีภัณฑ์ และเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ

ตารางที่ 1.9 สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย ปี 2552-2555

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่าการค้า				อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
		2552	2553	2554	2555	2553	2554	2555
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	28,945.2	56,490.2	61,428.4	92,714.6	95.2	8.7	50.9
2	น้ำตาลทราย	11,396.7	19,363.9	21,357.7	26,398.0	69.9	10.3	23.6
3	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	9,070.5	15,536.9	23,142.3	24,461.4	71.3	49.0	5.7
4	เม็ดพลาสติก	7,077.3	12,585.9	24,234.5	22,037.2	77.8	92.6	-9.1

ตารางที่ 1.9 สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย ปี 2552-2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่าการค้า				อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
		2552	2553	2554	2555	2553	2554	2555
5	เคมีภัณฑ์	11,256.8	12,789.4	18,004.0	21,124.5	13.6	40.8	17.3
6	เครื่องยนต์สันดาปภายใน แบบลูกสูบ	8,262.7	11,800.5	13,108.4	15,723.1	42.8	11.1	19.9
7	เหล็ก เหล็กกล้า และ ผลิตภัณฑ์	6,866.8	9,528.5	10,663.9	12,017.5	38.8	11.9	12.7
8	เครื่องปรับอากาศและ ส่วนประกอบ	4,846.8	6,466.1	7,558.0	11,797.8	33.4	16.9	56.1
9	รถจักรยานยนต์และ ส่วนประกอบ	5,945.2	6,025.3	6,528.1	7,405	1.3	8.3	13.4
10	เครื่องสำอางและสบู่	4,562.3	5,267.7	6,706.7	7,176.3	15.5	27.3	7.0
	รวม 10 รายการ	98,230.2	154,349.6	192,732.0	240,855.4	57.1	24.9	25.0
	อื่นๆ	60,687.6	78,506.6	111,145.2	105,420.6	29.4	41.6	-5.2
	รวมทั้งสิ้น	158,917.9	232,856.2	303,877.2	346,276.0	46.5	30.5	13.9

ที่มา: สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน. กรมการค้าต่างประเทศ

แหล่งที่มา http://www.dft.go.th/Portals/0/ContentManagement/Document_Mod666/ วันที่สืบค้น 15 มีนาคม 2556

3) สินค้านำเข้าที่สำคัญ

สินค้าที่ไทยนำเข้าหลักจากอินโดนีเซีย อันดับหนึ่งคือน้ำมันดิบ ด้วยมูลค่าในปี 2555 เท่ากับ 41,076.8 ล้านบาท รองลงมาคือ ถ่านหิน และสินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ด้วยมูลค่า 36,083.0 และ 26,211.3 ล้านบาท ตามลำดับ แต่มีข้อน่าสังเกตว่า อัตราการขยายตัวโดยรวมของการนำเข้าสินค้าต่างๆ จากอินโดนีเซียมีแนวโน้มลดลงตลอดช่วงปี 2553-2555 ในขณะที่อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าบางรายการในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2553 กลับมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราสูง อาทิ น้ำมันดิบ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ รถยนต์นั่ง เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ และสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็งแปรรูป เป็นต้น

ตารางที่ 1.10 สินค้านำเข้าระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซีย ปี 2552-2555

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่าการค้า				อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
		2552	2553	2554	2555	2553	2554	2555
1	น้ำมันดิบ	18,582.8	19,226.7	13,488.4	41,076.8	3.5	-29.8	204.5
2	ถ่านหิน	23,154.8	27,570.5	30,956.2	36,083.0	19.1	12.3	16.6
3	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษ โลหะและผลิตภัณฑ์	16,377.7	29,376.3	37,609.4	26,211.3	79.4	28.0	-30.3
4	เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	10,152.6	14,438.0	14,439.6	18,790.0	42.2	0.0	30.1
5	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ ยานยนต์	6,960.6	9,958.8	8,692.4	15,061.0	43.1	-12.7	73.3
6	รถยนต์นั่ง	900.2	6,068.6	5,783.6	13,688.0	574.1	-4.7	136.7
7	เคมีภัณฑ์	9,116.5	12,792.9	16,395.7	12,472.2	40.3	28.2	-23.9
8	เครื่องจักรไฟฟ้าและ ส่วนประกอบ	6,097.1	7,137.4	7,600.9	11,855.9	17.1	6.5	56.0
9	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	2,317.5	3,596.4	6,059.0	7,914.2	55.2	68.5	30.6
10	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่ แข็งแปรรูป	4,590.7	4,417.3	4,007.1	6,186.1	-3.8	-9.3	54.4
รวม 10 รายการ		98,250.7	134,582.4	145,032.3	189,338.5	37.0	7.8	30.5
อื่นๆ		32,658.2	47,632.2	80,303.1	63,328.4	45.9	68.6	-21.1
รวมทั้งสิ้น		130,908.9	182,215.0	225,335.4	252,666.9	39.2	23.7	12.1

ที่มา: สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

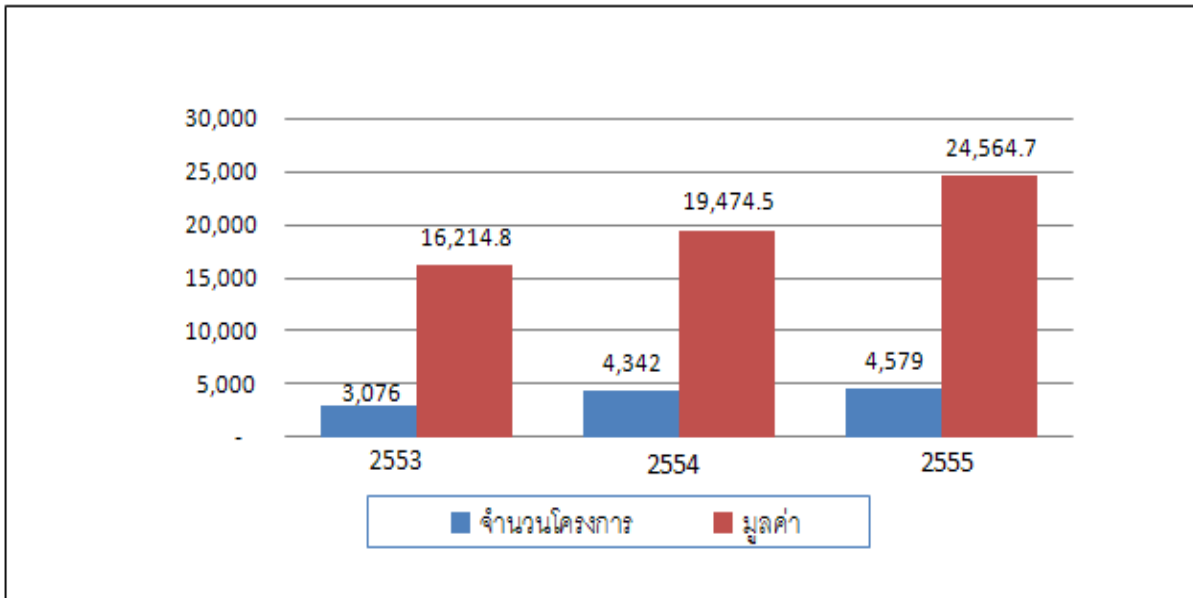
แหล่งที่มา http://www.dft.go.th/Portals/0/ContentManagement/Document_Mod666/ วันที่สืบค้น 15 มีนาคม 2556

1.3 การลงทุนโดยตรงในประเทศอินโดนีเซีย

1.3.1 ภาพรวมของการลงทุนโดยตรง

การที่อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ ประชากรมีเป็นจำนวนมาก มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (เมื่อวัดจากการขยายตัวของ GDP) มากกว่า ร้อยละ 6 เป็นเวลาต่อเนื่องหลายปี รวมทั้งสภาพการเมืองการปกครองค่อนข้างมั่นคง ทำให้อินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งในอาเซียนที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติหลายๆ ประเทศเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการ

ลงทุนโดยตรงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปี 2553 ซึ่งมีจำนวนโครงการลงทุน 3,076 โครงการ และมีมูลค่าการลงทุน 16,214.8 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นเป็น 4,579 โครงการ มูลค่าการลงทุน 24,564.7 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 51.5

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

รูปที่ 1.1 การลงทุนโดยตรงของอินโดนีเซีย ปี 2553-2555

1.3.2 ประเทศผู้ลงทุนในอินโดนีเซีย

ประเทศที่เข้าไปลงทุนโดยตรงในอินโดนีเซียมากเป็นอันดับหนึ่งคือ สิงคโปร์ โดยมีมูลค่าการลงทุนในปี 2555 เท่ากับ 4,856.4 ล้านดอลลาร์ สรอ. รวม 805 โครงการ ตามมาด้วย ญี่ปุ่น ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 2,456.9 ล้านดอลลาร์ สรอ. จำนวนโครงการ 405 โครงการ และเกาหลีใต้ ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 1,949.7 ล้านดอลลาร์ สรอ. จำนวนโครงการ 421 โครงการ สำหรับไทยยังเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียไม่มากนัก ในปี 2555 ไทยเป็นผู้ลงทุนอันดับ 20 มีมูลค่าการลงทุนเพียง 68 ล้านดอลลาร์ สรอ. และมีจำนวนโครงการ 17 โครงการ (ตารางที่ 1.11)

ตารางที่ 1.11 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของประเทศต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2555

หน่วย: ล้านเหรียญ สหรัฐ.

อันดับที่	ประเทศ	มูลค่า
1	สิงคโปร์	4,856.4
2	ญี่ปุ่น	2,456.9
3	เกาหลีใต้	1,949.7
4	สหรัฐอเมริกา	1,238.3
5	มอริเชียส	1,058.8
6	เนเธอร์แลนด์	966.5
7	สหราชอาณาจักร	934.4
8	เกาะบริติชเวอร์จิน	855.9
9	ออสเตรเลีย	743.6
10	ไต้หวัน	646.9
11	มาเลเซีย	529.6
12	ฮ่องกง	309.6
13	สวิสเซอร์แลนด์	255.1
14	ฝรั่งเศส	158.7
15	จีน	141.0
16	เซเชลส์	136.2
17	ลักเซมเบิร์ก	98.0
18	อินเดีย	78.1
19	เยอรมัน	75.8
20	ไทย	68.0

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

เมื่อพิจารณาจากการลงทุนโดยตรงสะสมระหว่างช่วงปี 2553-2555 จากจำนวนโครงการ จะพบว่าสิงคโปร์เป็นประเทศที่เข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รวมจำนวน 1,902

โครงการ ตามด้วยเกาหลีใต้ จำนวน 1,232 โครงการ และญี่ปุ่น จำนวน 1,147 โครงการ สำหรับไทยอยู่ในอันดับที่ 18 ซึ่งมีจำนวนโครงการสะสมรวม 57 โครงการ (ตารางที่ 1.12)

อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาจากมูลค่าการลงทุนสะสมในช่วงเวลาเดียวกัน จะพบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่เข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกัน ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนสะสมระหว่างปี 2553-2555 รวม 15,544.4 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามด้วยญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนสะสม 4,685.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และ 3,657.0 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามลำดับ ส่วนไทยอยู่ในอันดับที่ 18 ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนสะสมรวม 200.4 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ตารางที่ 1.13)

ตารางที่ 1.12 จำนวนโครงการลงทุนโดยตรงของประเทศต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2553-2555

หน่วย: จำนวนโครงการ

อันดับ ที่	ประเทศ	2553	2554	2555	สะสม 2553-2555
1	สิงคโปร์	418	679	805	1,902
2	เกาหลีใต้	355	456	421	1,232
3	ญี่ปุ่น	321	421	405	1,147
4	มาเลเซีย	198	275	237	710
5	จีน	113	160	190	463
6	เกาะบริติชเวอร์จิน	99	151	168	418
7	สหราชอาณาจักร	132	156	97	385
8	เนเธอร์แลนด์	106	118	131	355
9	ออสเตรเลีย	94	123	137	354
10	สหรัฐอเมริกา	100	112	97	309
11	ฮ่องกง	62	104	105	271
12	ไต้หวัน	72	87	85	244
13	เยอรมนี	51	63	71	185
14	ฝรั่งเศส	57	59	52	168
15	อินเดีย	44	58	58	160
16	สวีเดน	20	29	37	86
17	มอริเชียส	20	20	23	63
18	ไทย	14	26	17	57

ตารางที่ 1.12 จำนวนโครงการลงทุนโดยตรงของประเทศต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2553-2555 (ต่อ)

หน่วย: จำนวนโครงการ

อันดับ ที่	ประเทศ	2553	2554	2555	สะสม 2553-2555
19	เซเชลส์	12	19	11	42
20	ลักเซมเบิร์ก	5	7	17	29
	อื่นๆ	783	1,219	1,415	3,417
	รวม	3,076	4,342	4,579	11,997

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

ตารางที่ 1.13 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของประเทศต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2553 -2555

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

อันดับที่	ประเทศ	2553	2554	2555	สะสม 2553-2555
1	สิงคโปร์	5,565.0	5,123.0	4,856.4	15,544.4
2	ญี่ปุ่น	712.6	1,516.1	2,456.9	4,685.6
3	สหรัฐอเมริกา	930.9	1,487.8	1,238.3	3,657.0
4	เกาหลีใต้	328.5	1,218.7	1,949.7	3,496.9
5	เกาะบริติชเวอร์จิน	1,615.9	517.1	855.9	2,988.9
6	เนเธอร์แลนด์	608.3	1,354.4	966.5	2,929.2
7	สหราชอาณาจักร	276.2	419	934.4	1,629.6
8	มาเลเซีย	472.1	618.3	529.6	1,620.0
9	มอริเชียส	23.3	72.5	1,058.8	1,154.6
10	ออสเตรเลีย	214.2	89.7	743.6	1,047.5
11	ฮ่องกง	566.1	135	309.6	1,010.7
12	ไต้หวัน	47.5	243.2	646.9	937.6
13	จีน	173.6	128.2	141	442.8
14	สวิสเซอร์แลนด์	129.6	9.4	255.1	394.1
15	เยอรมนี	157.6	158.1	75.8	391.5
16	ฝรั่งเศส	3.3	134.3	158.7	296.3

ตารางที่ 1.13 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของประเทศต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย ปี 2553-2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านเหรียญ สหรัฐ.

อันดับที่	ประเทศ	2553	2554	2555	สะสม 2553-2555
17	เซเชลส์	8.4	79.7	136.2	224.3
18	ไทย	45.2	87.2	68	200.4
19	ลักเซมเบิร์ก	-	48.3	98	146.3
20	อินเดีย	8.9	41.9	78.1	128.9
	อื่นๆ	4,327.5	5,992.4	7,007.1	17,327.4
	รวม	16,214.8	19,474.5	24,564.7	60,254.0

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

บทที่ 2

ระบบการเงินของประเทศอินโดนีเซีย

2.1 ระบบการเงินของประเทศอินโดนีเซีย

ระบบการเงินของอินโดนีเซียประกอบด้วยธนาคารและสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารอินโดนีเซีย (Bank Indonesia: BI) ซึ่งเป็นธนาคารกลางที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการเงินของประเทศรวมถึงกำกับดูแลและเป็นแหล่งเงินกู้แก่สถาบันการเงินอื่นๆ ในประเทศ

2.1.1 ธนาคาร

หน้าที่พื้นฐานของธนาคารในอินโดนีเซียคือการเป็นตัวกลางในการนำเงินฝากจากด้านที่มีเงินส่วนเกินเพื่อเป็นช่องทางในการจัดสรรเงินให้กับด้านที่ขาดเงินทุนตามกฎหมายเรื่องการธนาคารในอินโดนีเซีย ธนาคารในอินโดนีเซียแบ่งเป็นธนาคารเพื่อการพาณิชย์และธนาคารท้องถิ่นซึ่งแตกต่างกันในเรื่องของระบบการเบิกจ่ายและขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานหากแบ่งประเภทของธนาคารตามคำจำกัดความเรื่องการดำเนินงานธนาคารในอินโดนีเซียจะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือธนาคารที่ดำเนินการเพื่อการแสวงหากำไรหรือดอกเบี้ย และธนาคารที่ไม่ได้ดำเนินการเพื่อแสวงหากำไรหรือดอกเบี้ยเรียกว่า ธนาคารอิสลาม (Shariah Banks/ Islamic Banks) การดำเนินการธนาคารโดยไม่ได้แสวงหากำไรหรือดอกเบี้ยนั้นเป็นไปตามกฎหมายอิสลามว่าด้วยการดำเนินธุรกรรมต่างๆ ของธนาคารซึ่งสอดคล้องกับหลักการของพระผู้เป็นเจ้า (fatwa) ขององค์กรอิสลาม ซึ่งธนาคารที่ดำเนินการโดยไม่ได้แสวงหากำไรหรือดอกเบี้ยนั้นทั้งที่เป็นธนาคารเพื่อการพาณิชย์และธนาคารท้องถิ่น

1) ประเภทของธนาคาร

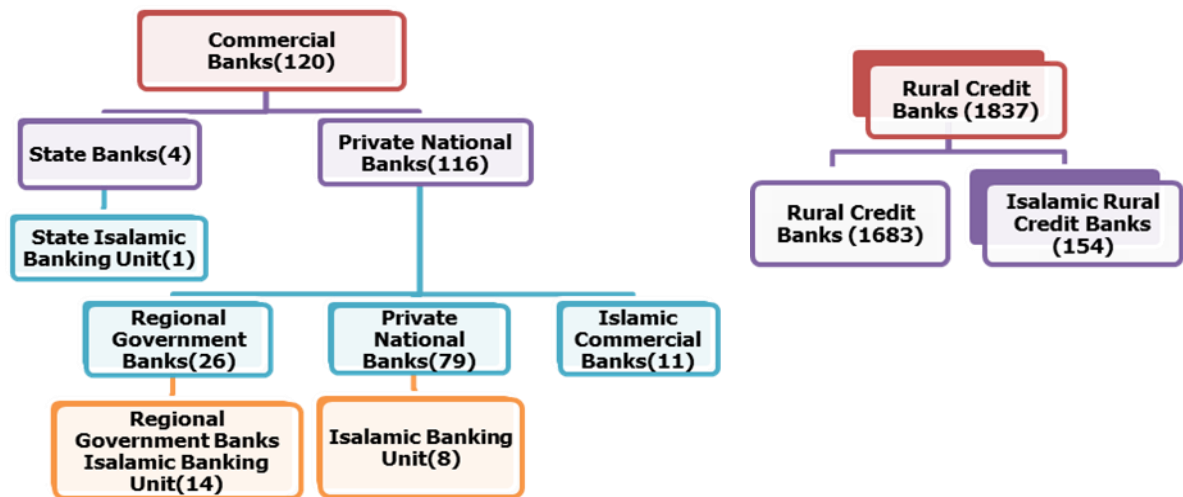
ธนาคารในอินโดนีเซียประกอบด้วย

- (1) ธนาคารกลาง (Central bank: Bank Indonesia)
- (2) ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Banks)
  - ธนาคารรัฐ (State Owned Banks)
  - ธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตรา (Foreign Exchange Banks)
  - ธนาคารไม่แลกเปลี่ยนเงินตรา (Non Foreign Exchange Banks)

- ธนาคารท้องถิ่น (Regional Banks)
  - ธนาคารร่วมทุน (Joint Venture Banks)
  - ธนาคารต่างชาติ (Foreign Banks)
- (3) ธนาคารอิสลาม (Shariah Banks/Islamic Banks)
- (4) สำนักงานตัวแทน (Representative offices in Jakarta, Indonesia)

ธนาคารพาณิชย์ของอินโดนีเซียจะมีทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน ซึ่งในปัจจุบันนี้มีอยู่ทั้งสิ้นจำนวน 120 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นธนาคารพาณิชย์ของรัฐ จำนวน 4 แห่ง และเป็นธนาคารพาณิชย์ของเอกชน จำนวน 116 แห่ง สำหรับธนาคารท้องถิ่นขณะนี้ทั้งสิ้น จำนวน 1,837 แห่ง

โครงสร้างสถาบันทางการเงินที่เป็นธนาคารในอินโดนีเซีย (ปี 2556)

ที่มา: Bank Indonesia

แหล่งที่มา http://www.bi.go.id/web_en/Perbankan/Ikhtisar+Perbankan/Lembaga+Perbankan/

วันที่สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2555

รูปที่ 2.1 โครงสร้างสถาบันทางการเงินที่เป็นธนาคารในอินโดนีเซีย

2) การออกระเบียบใหม่เกี่ยวกับระบบธนาคาร

ภายหลังวิกฤติการณ์ทางการเงินครั้งใหญ่ ประเทศอินโดนีเซียได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการเงินในประเทศให้มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้นเรื่อยมา โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2555 ธนาคารอินโดนีเซีย (Bank Indonesia) ได้ก็ประกาศนโยบายที่สำคัญ 2 ประการคือ

- (1) สนับสนุนการควบรวมกิจการระหว่างธนาคารและสถาบันการเงินขนาดเล็กในการป้องกันภาวะวิกฤติทางการเงินซ้ำสอง
- (2) ผลักดันให้ธนาคารต่างชาติขนาดเล็กเข้ามาลงทุนขยายสาขา และยกระดับตลาดการเงินการธนาคารภายในประเทศในระยะยาว

โดยได้ออกกฎระเบียบหลักๆ ที่สำคัญดังนี้

- (1) การแบ่งขนาดของธนาคารตามเงินทุนสำรองหลัก ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้
  - ประเภทที่ 1 เงินทุนสำรองมากกว่า Rp 30 trillion
  - ประเภทที่ 2 เงินทุนสำรองระหว่าง Rp 5 trillion ถึง Rp 30 trillion
  - ประเภทที่ 3 เงินทุนสำรองระหว่าง Rp 1 trillion ถึง Rp 5 trillion
  - ประเภทที่ 4 เงินทุนสำรองน้อยกว่า Rp 1 trillion
- (2) การอนุญาตให้ทำธุรกรรมตามขนาดของธนาคาร โดยกำหนดธุรกรรมที่อนุญาตให้บริการตามประเภทธนาคารที่แบ่งตามขนาดของเงินทุนสำรอง ดังนี้

ประเภทที่	เงินทุนสำรอง	ประเภทธุรกรรมที่อนุญาต
1	มากกว่า Rp 30 trillion	กำหนดจัดสรรพอร์ตสินเชื่อร้อยละ 55 ให้กับกลุ่มธุรกิจหลัก และอนุญาตให้ทำธุรกรรมทางการเงินได้ทุกประเภททั้งในประเทศและต่างประเทศ
2	ระหว่าง Rp 5 trillion ถึง Rp 30 trillion	กำหนดจัดสรรพอร์ตสินเชื่อร้อยละ 60 ให้กับกลุ่มธุรกิจหลัก และอนุญาตให้ทำธุรกรรมทางการเงินได้ทุกประเภทในประเทศ
3	ระหว่าง Rp 1 trillion ถึง Rp 5 trillion	กำหนดจัดสรรพอร์ตสินเชื่อร้อยละ 65 ให้กับกลุ่มธุรกิจหลัก และอนุญาตให้กู้ยืมสินเชื่อกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ
4	น้อยกว่า Rp 1 trillion	กำหนดจัดสรรพอร์ตสินเชื่อร้อยละ 70 ให้กับกลุ่มธุรกิจหลัก และไม่อนุญาตให้กู้ยืมสินเชื่อกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ

(3) สัดส่วนการถือหุ้น

เพื่อสนับสนุนนโยบายการสร้างเสถียรภาพ และลดความเสี่ยงการเกิดวิกฤตการณ์ทาง การเงิน ธนาคารกลางได้เข้าสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันระหว่างสถาบันการเงินการธนาคารรายย่อยเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น โดยธนาคารกลางระบุให้ธนาคารที่มีเงินทุนสำรองต่ำและมีการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพต้องปรับสัดส่วนการถือหุ้นโดยประมาณตามนี้คือ อย่างน้อยร้อยละ 40 ถือหุ้นโดยสถาบันการเงินการธนาคาร ร้อยละ 30 ถือโดยบริษัทอื่นๆ และร้อยละ 20 ถือโดยบุคคลทั่วไป

(4) การจัดสรรพอร์ตสินเชื่อให้กับกลุ่มธุรกิจบางกลุ่ม

ธนาคารกลางได้กำหนดเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มธุรกิจสำคัญ ดังนี้

- กลุ่มธุรกิจรถยนต์และจักรยานยนต์ ให้ลดอัตราการกู้ยืม loan to value ratio (LTV) ลงมาอยู่ที่ร้อยละ 70 และกำหนดให้มีการวางเงินดาวน์ขั้นต่ำที่ร้อยละ 25 สำหรับยานพาหนะ 2 ล้อ และ ร้อยละ 30 สำหรับยานพาหนะ 4 ล้อ
- กำหนดให้ธนาคารจัดสรรเงินกู้ยืมให้กับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพอร์ตสินเชื่อของแต่ละธนาคาร

ทั้งนี้ยกเว้นธนาคารที่อยู่ในธุรกิจให้กู้ยืมสินเชื่อเพื่อการซื้อบ้าน ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวนี้

(5) การกระจายสาขาธนาคารในเขตนอกเมือง

นอกจากนี้ธนาคารที่มีสาขาเฉพาะในเมืองใหญ่ยังถูกระบุให้ต้องขยายกิจการในเขตนอกเมือง และเขตที่ยังไม่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ เช่นเขต Lampung, West Sumatra, Maluku และเขต West Papua ซึ่งยังขาดแคลนการสนับสนุนทางการเงินด้วย

3) ธนาคารต่างชาติ

นอกจากธนาคารพาณิชย์ที่เป็นของทั้งภาครัฐและของภาคเอกชนข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว รัฐบาลกลางของอินโดนีเซียอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเปิดดำเนินการในประเทศได้ในรูปแบบของการเป็นธนาคารร่วมทุน (Joint Venture Banks) และการเป็นธนาคารสาขาในต่างประเทศหรือสำนักงานตัวแทนในต่างแดนซึ่งลักษณะของการเป็นธนาคารสาขาในต่างประเทศนั้นดำเนินการเต็มรูปแบบเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปขณะที่ธนาคารต่างชาติในรูปแบบของสำนักงานตัวแทนในต่างแดนนั้นจะดำเนินการเสมือนการเป็นตัวกลางในการติดต่อระหว่างธนาคารในสำนักงานใหญ่และลูกค้าในประเทศ

อินโดนีเซียหรือการเป็นตัวแทนในการส่งเสริมหรือสนับสนุนธนาคารต่างชาติอื่นๆ เท่านั้น ในขณะที่มีธนาคารที่ร่วมทุนจำนวน 17 ราย และธนาคารสาขาต่างชาติ จำนวน 10 ราย ดังรายชื่อในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 รายชื่อธนาคารร่วมทุน

ลำดับที่	รายชื่อธนาคารร่วมทุน
1	PT ANZ Panin Bank
2	PT Bank Commonwealth
3	PT Bank Agris
4	PT Bank BNP Paribas Indonesia
5	PT Bank Capital Indonesia
6	PT Bank DBS Indonesia
7	PT Bank KEB Indonesia
8	PT Bank MaybankIndocorp
9	PT Bank Mizuho Indonesia
10	PT Bank OCBC Indonesia
11	PT Bank Rabobank International Indonesia
12	PT Bank ResonaPerdania
13	PT Bank UOB Indonesia
14	PT Bank Windu Kentjana International .
15	PT Bank Woori Indonesia
16	PT Bank Chinatrust Indonesia
17	PT Bank Sumitomo Mitsui Indonesia

ที่มา: The Foreign Banks Association of Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.fbai.or.id/v2/content/members/> และ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_banks_in_Indonesia

วันที่สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2555

ตารางที่ 2.2 รายชื่อธนาคารต่างชาติในอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายชื่อธนาคารสาขาต่างชาติ
1	Royal Bank of Scotland
2	Bank of America
3	Bank of China
4	Citibank N.A.
5	Deutsche Bank
6	JP. Morgan Chase Bank
7	Standard Chartered Bank
8	Bangkok Bank
9	Bank of Tokyo Mitsubishi
10	Hongkong & Shanghai

ที่มา: The Foreign Banks Association of Indonesia

แหล่งที่มา <http://www.fbai.or.id/v2/content/members/> และ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_banks_in_Indonesia

วันที่สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2555

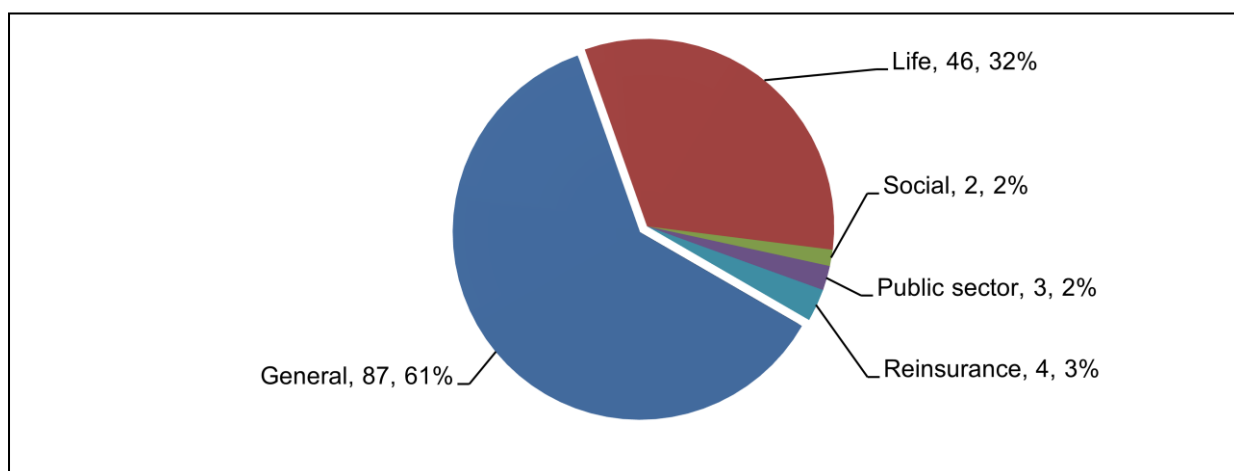
อย่างไรก็ตามในขณะนี้ อินโดนีเซียได้ออกกฎหมายบังคับให้สาขาของธนาคารต่างชาติที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในอินโดนีเซียได้ ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทตามกฎหมายอินโดนีเซีย ไม่สามารถประกอบธุรกิจในฐานะสาขาธนาคารต่างชาติได้อีกต่อไป

ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ ระบบธนาคารในอินโดนีเซีย ยังใช้ระบบ Single Licensing กล่าวคือ ได้รับใบอนุญาตใบเดียวสามารถดำเนินกิจการธนาคารได้ทั้งหมด ไม่ต้องกลับมาขอใบอนุญาตอีก แต่ธนาคารกลางอยู่ระหว่างการพิจารณาเปลี่ยนไปใช้ระบบ Multiple Licensing เช่นเดียวกับสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ทั้งนี้ หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นว่า ระบบธนาคารในอินโดนีเซียเสรีกว่าทั้งไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ เพราะยังใช้ระบบ Single Licensing มีข้อจำกัดเฉพาะสัดส่วนการถือหุ้น แต่ยังไม่มีการจำกัดอื่นในการประกอบธุรกิจ แต่ในมาเลเซีย สิงคโปร์และไทยมีข้อจำกัดในการขอเปิดสาขา และให้บริการ ATM

2.1.2 สถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคาร

สถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารในอินโดนีเซียที่สำคัญประกอบด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญ (Pension Funds) กองทุนรวม (Mutual Funds) บริษัทเงินทุน (Finance Companies) และโรงรับจำนำ

(Pawnshops) ซึ่งในกลุ่มสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ธุรกิจประกันภัยเป็นสถาบันการเงินที่มีสัดส่วนของสินทรัพย์มากที่สุด และในธุรกิจประกันภัยเอง ธุรกิจประกันภัยประเภท General มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาคือประเภท Life มีสัดส่วนร้อยละ 32 (ธุรกิจประกันภัยในอินโดนีเซียมีหลายประเภท ได้แก่ ประเภท General, Life, Public Sector, Social และ Reinsurance มีจำนวนรวมทั้งสิ้นทุกประเภท 142 ราย ณ ปี 2552)

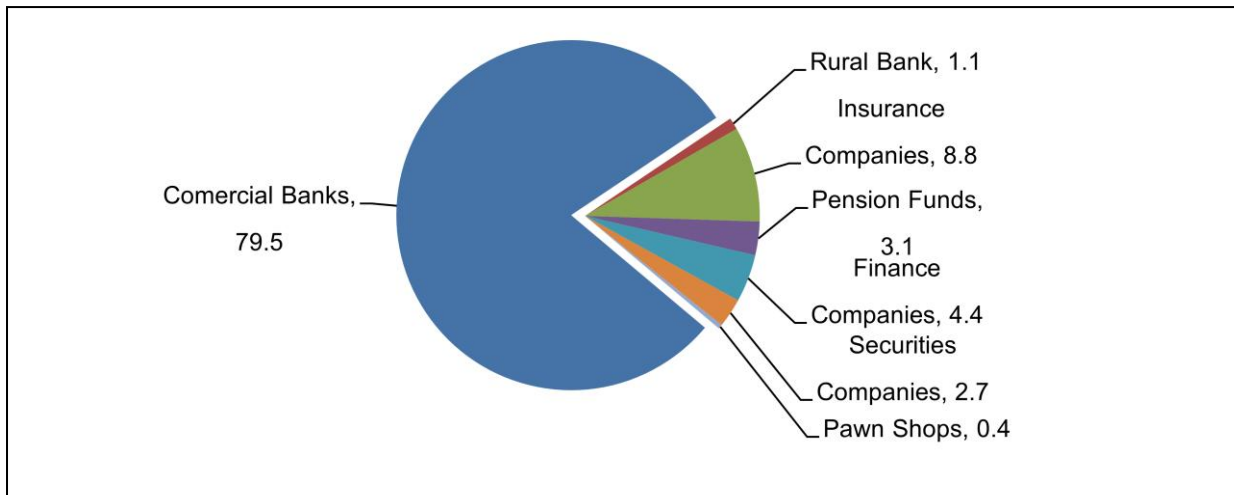
ที่มา: BI's Financial Stability Review No.13, September 2009

แหล่งที่มา http://www.bi.go.id/web/en/Publikasi/Perbankan+dan+Stabilitas+Keuangan/Kajian+Stabilitas+Keuangan/fsr_1309.htm วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

รูปที่ 2.2 ส่วนแบ่งตลาดของสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารตามมูลค่าสินทรัพย์ ปี 2552

โดยภาพรวมของโครงสร้างระบบการเงินของอินโดนีเซีย ธนาคารพาณิชย์ (Commercial banks) มีส่วนแบ่งตลาดการเงินมากที่สุด (ณ ปี 2552) โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 79.5 รองลงมาคือธุรกิจประกันภัยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 8.8

ที่มา: BI's Financial Stability Review No.13, September 2009

แหล่งที่มา http://www.bi.go.id/web/en/Publikasi/Perbankan+dan+Stabilitas+Keuangan/Kajian+Stabilitas+Keuangan/fsr_1309.htm วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

รูปที่ 2.3 ส่วนแบ่งของตลาดการเงินในอินโดนีเซีย ปี 2552

- เวลาทำการของธนาคาร

ธนาคารในอินโดนีเซียส่วนใหญ่เปิดทำการตั้งแต่วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 8:00-15:00 น. สำหรับธนาคารท้องถิ่นเวลาทำการจะถูกจำกัดมากกว่านี้ จึงควรตรวจสอบล่วงหน้าก่อนที่จะไปทำธุรกรรมที่ธนาคาร

- การเปิดบัญชีธนาคาร

การเปิดบัญชีออมทรัพย์ จะต้องใช้เอกสารประกอบดังนี้

- 1) หนังสือรับรองจากนายจ้าง หรือ Sponsor
- 2) สำเนา Passport
- 3) สำเนาบัตรอนุญาตให้เป็นผู้พักพิงชั่วคราว (KITAS, KIMS) หนังสืออนุญาตให้เป็นผู้พักพิงถาวร (KITAP)

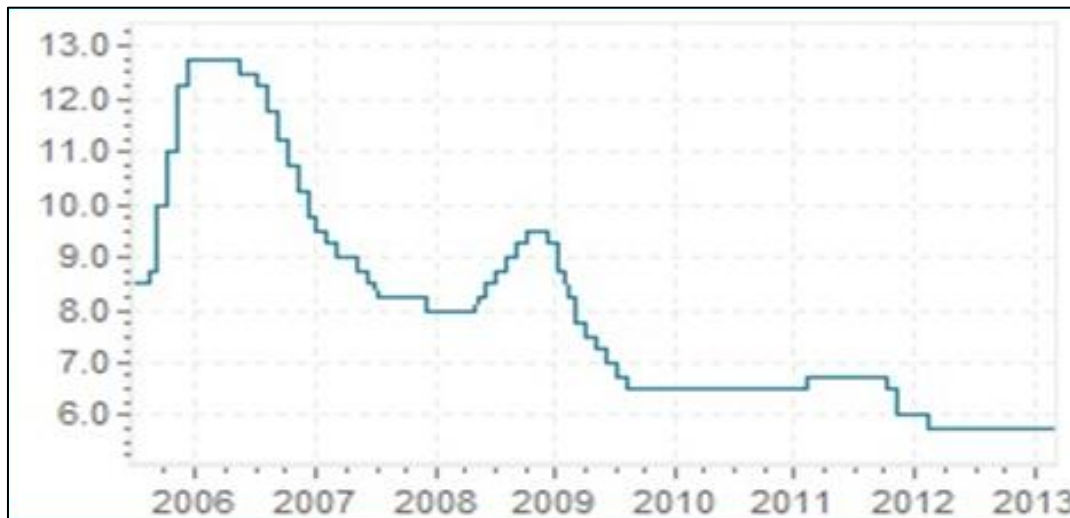
การเปิดบัญชีกระแสรายวัน จะต้องใช้เอกสารประกอบดังนี้

- 1) หนังสือรับรองจากธนาคารเดิมที่เคยใช้บริการ
- 2) เลขที่ผู้เสียภาษีของบริษัท
- 3) จดหมายยืนยันการเสียภาษีเงินได้ของบริษัท

การเปิดบัญชี ธนาคารส่วนใหญ่มักกำหนดเงินฝากขั้นต่ำไว้ที่ Rp 500,000 และถ้าหากเปิดบัญชีเป็นดอลลาร์ สรอ. ปกติจะมีเงื่อนไขในการคงเงินขั้นต่ำไว้เพื่อรักษาบัญชี

- อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยพื้นฐาน (BI Rate)¹ ของอินโดนีเซีย อยู่ที่ 5.70 (ณ วันที่ 7 มี.ค. 2556)

ที่มา : Bank Indonesia

2.2 ระบบปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

นับตั้งแต่ปี 1970 เป็นต้นมา อินโดนีเซียนำระบบปริวรรตเงินตรามาใช้แล้ว 3 ระบบ กล่าวคือ

- 1) ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Fixed Rate System) ระหว่างช่วงปี 1970-1978
- 2) ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวจัดการ (Managed Floating Exchange Rate System) ตั้งแต่ปี 1978
- 3) ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวเสรี (Free Floating Exchange Rate System) ตั้งแต่ปี 1999

ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของอินโดนีเซียจึงถูกกำหนดโดยตลาด ซึ่งขึ้นอยู่กับอุปสงค์ของและอุปทานของเงินตรา ณ ขณะนั้นว่าเป็นอย่างไร อย่างไรก็ตาม เพื่อให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินรูเปี๋ยห์มีเสถียรภาพ ธนาคารอินโดนีเซียหรือธนาคารกลางจะเข้าแทรกแซงตลาดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

¹ เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารกลางของอินโดนีเซีย ใช้เป็นเครื่องมือในการปรับนโยบายการเงิน

ต่างประเทศเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความผันผวน
ผิดปกติ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์ สรอ. และเงินรูเปี๊ยะ

สกุลเงิน	2552	2553	2554	2555
1 USD/IDR (เฉลี่ย)	10,372.6	9,082.5	8,709.1	9,361.1

ที่มา: Foreign Currency Exchange Rates and Currency Converter Calculator

แหล่งที่มา <http://www.fx-exchange.com/> วันที่สืบค้น 12 มีนาคม 2556

นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

อินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการลงทุนภายในประเทศ และมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อต้องการผลักดันให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ประเทศอินโดนีเซียได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบการลงทุนมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนประกอบกิจการในประเทศอินโดนีเซียอยู่ 2 ฉบับ¹ คือ

1) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 25/2007 ว่าด้วยเรื่องการลงทุน (Law of the Republic of Indonesia No.25/2007 on Investment) เป็นกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับแทนกฎหมายการลงทุนฉบับเดิมซึ่งใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) และมีการประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะระบุถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจ เช่น จำนวนผู้ก่อการ การแต่งตั้งกรรมการ ทุนจดทะเบียน สิทธิของผู้ถือหุ้น เป็นต้น

2) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 40/2007 ว่าด้วยเรื่องการจัดตั้งบริษัทจำกัด (Law of the Republic of Indonesia No.40/2007 on Limited Liability Company) เป็นกฎหมายที่ระบุเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ ประเภท และลักษณะการลงทุนจากผู้ประกอบการอินโดนีเซียและผู้ประกอบการต่างชาติ รวมถึงรายการประเภทธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการต่างชาติประกอบกิจการหรือสามารถขอรับใบอนุญาตการลงทุนโดยพิจารณาเป็นรายกรณี

หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบเรื่องการลงทุนในประเทศอินโดนีเซียมีอยู่ 2 หน่วยงานหลักๆ ได้แก่

1) สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (Investment Coordinating Board: BKPM) เป็นที่รู้จักกันในชื่อสั้นๆ ว่า BKPM (Badan Koordinasi Penanaman Modal)² มีอำนาจหน้าที่ออกใบอนุญาตการลงทุน

¹ อ้างอิงมาจาก การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2556)

² Badan Koordinasi Penanaman Modal เป็นภาษาอินโดนีเซีย แปลว่า คณะกรรมการประสานงานการลงทุน ซึ่งมีประธานที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีและขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี

รวมถึงประสานการดำเนินงานตามนโยบายการลงทุน แสวงหาโอกาสและส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศอินโดนีเซีย

2) สำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (Directorate General for General Law Administration, Ministry of Law and Human Rights) มีหน้าที่รับผิดชอบการจดทะเบียนนิติบุคคล

สำหรับในบทนี้ มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งในเรื่องของนโยบายส่งเสริมการลงทุน กฎระเบียบการลงทุน กิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) สิทธิประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติ สิทธิประโยชน์ของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 นโยบายส่งเสริมการลงทุน

รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยพยายามเปิดรับนักลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น เพื่อให้การค้าเป็นไปอย่างเสรีตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งในบางอุตสาหกรรมนักลงทุนจากอาเซียนจะได้รับสิทธิพิเศษมากกว่านักลงทุนที่มาจากประเทศนอกภูมิภาค เช่น อนุญาตให้นักลงทุนในอาเซียนถือหุ้นในกิจการให้บริการขนส่งทางทะเลได้ร้อยละ 60 ขณะที่นักลงทุนจากนอกภูมิภาคจะถือหุ้นจำกัดได้เพียงร้อยละ 49 เท่านั้น

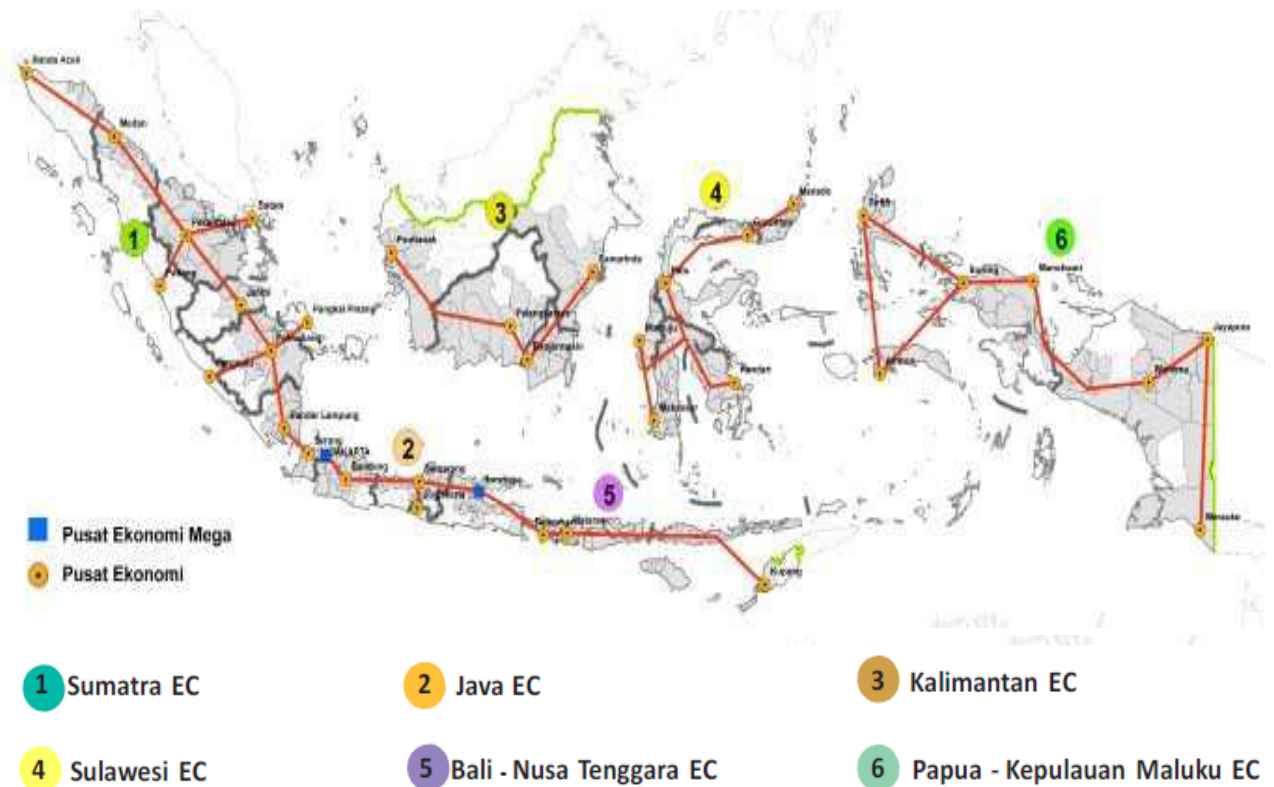
นอกจากนี้ยังมีนโยบายเสริมสร้างบรรยากาศในการลงทุน (Investment Climate) สำหรับการลงทุนซึ่งจะส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ เช่น

(1) การเร่งปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ โดยดำเนินการแก้ปัญหาการครอบครองที่ดิน (Land Acquisition) เพื่อให้ได้พื้นที่เพื่อใช้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(2) การจัดตั้งศูนย์ให้บริการด้านการลงทุนแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินการลงทุน

(3) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ตามแผนปรับปรุงโลจิสติกส์แห่งชาติ (National Logistics Improvement) และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลอินโดนีเซียได้ระบุแนวพื้นที่เศรษฐกิจ

(Economic Corridor)³ แล้วเป็นจำนวน 6 โครงการ ตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซีย หรือ Master Plan for Acceleration and Expansion of Indonesia Economic Development 2011-2025 (Masterplan Percepatan dan Perluasan Pembangunan Ekonomi Indonesia: MP3EI) ทั้งนี้แผน MP3EI ดังกล่าว รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดทิศทางการพัฒนาในแนวพื้นที่เศรษฐกิจ 6 พื้นที่ ได้แก่ เขตเศรษฐกิจสุมาตรา (Sumatra Economic Corridor) เขตเศรษฐกิจชวา (Java Economic Corridor) เขตเศรษฐกิจกาลิมันตัน (Kalimantan Economic Corridor) เขตเศรษฐกิจซูลาเวซี (Sulawesi Economic Corridor) เขตเศรษฐกิจบาห์ลี-นุซาเต็งการา (Bali-Nusa Tenggara Economic Corridor) และเขตเศรษฐกิจปาปัว-หมู่เกาะโมลุกกะ (Papua-Kepulauan Maluku Economic Corridor) เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับภูมิภาคสำคัญต่างๆ ของประเทศ และให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา: Master Plan for Acceleration and Expansion of Indonesia Economic Development 2011-2025

รูปที่ 3.1 แนวพื้นที่เศรษฐกิจตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2554-2568

³ แนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) เป็นพื้นที่ที่มีตำแหน่งที่ตั้งตามเส้นทางที่มีการดึงดูดการลงทุนและการสร้างกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3.2 กฎระเบียบการลงทุน

กฎหมายหลักที่ระบุถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการลงทุน คือ กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 25/2007 ว่าด้วยเรื่องการลงทุน (Law of the Republic of Indonesia No.25/2007 on Investment) วัตถุประสงค์หลักของกฎหมายนี้ คือ การดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอินโดนีเซียมากขึ้น โดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายได้ดังนี้

(1) ลดขั้นตอนการอนุมัติการลงทุน ด้วยการเพิ่มบทบาทของสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (Investment Coordinating Board: BKPM) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในอินโดนีเซียให้ทำหน้าที่บริการเบ็ดเสร็จ (One-Stop Service) ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนและเวลาในการพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนจากเดิม 90 วัน เหลือเพียง 30 วัน

(2) เพิ่มความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนในประเทศสำหรับโครงการบางประเภท เช่น โครงการลงทุนที่เน้นใช้แรงงานเป็นปัจจัยหลักในการผลิต โครงการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โครงการลงทุนในพื้นที่ห่างไกล อย่างไรก็ตาม นักลงทุนดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ BKPM กำหนดไว้

(3) การรับประกันว่าจะไม่ยึดกิจการของนักลงทุนต่างชาติ ยกเว้น ในกรณีที่มีการก่ออาชญากรรมทางธุรกิจ (Corporate Crime) แต่จะอนุญาตให้บริษัทต่างชาติสามารถดำเนินการต่อสู้อคดีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศได้

(4) ให้สิทธิในการใช้ที่ดิน⁴ โดย

- (4.1) ให้สิทธิในการใช้ที่ดินเพื่อการเพาะปลูก การเกษตร ประมง หรือการปศุสัตว์ เป็นเวลา 95 ปี
- (4.2) ให้สิทธิในการใช้ที่ดินเพื่อการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างและครอบครองสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน เป็นเวลา 80 ปี
- (4.3) ให้สิทธิในการใช้ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะแก่ตัวแทนของรัฐบาลต่างชาติในการก่อสร้าง สถานทูต และองค์กรเพื่อสังคม วัฒนธรรม และศาสนา เป็นเวลา 70 ปี

⁴ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 3.6.2 เรื่องกฎหมายที่ดิน

(5) ปรับปรุงการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน เช่น การอำนวยความสะดวกด้านการคลัง สิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดิน การบริการด้านคนเข้าเมือง และการอำนวยความสะดวกด้านใบอนุญาต นำเข้า เป็นต้น

(6) กฎหมายมีความโปร่งใสและเชื่อถือได้ โดยใช้หลักการที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ

(7) แบ่งแยกอำนาจและความรับผิดชอบระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น โดยเป็นไปตามหลักการปกครองตนเองส่วนท้องถิ่น

3.2.1 รูปแบบการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ

รูปแบบการลงทุนจะถูกกำหนดไว้ในกฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 40/2007 ว่าด้วยเรื่องการก่อตั้งบริษัทจำกัด (Law of the republic of Indonesia No.40/2007 on Limited Liability Company) ซึ่งในประเทศอินโดนีเซียมีรูปแบบของธุรกิจ 7 ประเภท ได้แก่ กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) หรือ Perusahaan Dagang (PD) ห้างหุ้นส่วน (Partnerships) บริษัทจำกัด (Limited Liability Company) สำนักงานสาขา (Branch Office: BO) บริษัทตัวแทน (Representative Office: RO) กิจการร่วมทุน (Joint Venture) และรัฐวิสาหกิจ (Badan Usaha Miliknegara: BUMN)

สำหรับการลงทุนจากต่างชาติ (Foreign Investment) รัฐบาลได้กำหนดกฎระเบียบในการลงทุนไว้⁵ เช่น

(1) การลงทุนจะต้องได้รับการอนุมัติและตรวจสอบโดยหน่วยงานภาครัฐ

(2) บริษัทต่างชาติ มีการจำกัดการจ้างแรงงานต่างชาติและบริษัทต่างชาติต้องมีแผนพัฒนาแรงงานอินโดนีเซียให้มีความเชี่ยวชาญและทดแทนแรงงานต่างชาติได้ (ยกเว้นกรรมการชาวต่างชาติและคณะกรรมการ)

(3) บางกิจการชาวต่างชาติไม่สามารถลงทุนได้⁶

(4) ชาวต่างชาติจะได้รับอนุญาตในการใช้สิทธิในที่ดินที่มีจำนวนจำกัด⁷

⁵ Investing in Indonesia 2013 (Online: <http://www.kpmg.com>)

⁶ รายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 3.2.3 เรื่องกิจการที่เปิดให้ลงทุน กิจการที่ห้ามลงทุน และกิจการลงทุนที่มีเงื่อนไขพิเศษ

⁷ รายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 3.6.2 เรื่องกฎหมายที่ดิน

(5) นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนเป็นเจ้าของกิจการได้ข้างมากหรือทั้งสิ้น ในอุตสาหกรรมบางอย่าง ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามประเภทกิจการและเงื่อนไขที่ถูกระบุไว้

ทั้งนี้รูปแบบการลงทุนจากต่างชาติในอินโดนีเซียมี 2 รูปแบบ คือ การลงทุนทางตรง (Direct Investment) และการลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบ จะมีการลงทุนในประเภทองค์กรธุรกิจแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1) การลงทุนทางตรง (Direct Investment)

การลงทุนทางตรง (Direct Investment) หรือ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) เป็นการลงทุนระยะยาวในสินทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร เครื่องมือ และโรงงาน เป็นต้น ซึ่งภายใต้กฎหมายการลงทุนปี 2007 (ปี พ.ศ. 2550) กำหนดไว้ว่า การลงทุนโดยตรงของบริษัทต่างประเศในอินโดนีเซียนั้น รัฐบาลอินโดนีเซียอนุญาตให้สามารถดำเนินการได้ในองค์กรธุรกิจ 2 รูปแบบ ได้แก่ สำนักงานผู้แทน (Representative Office: RO) และการลงทุนของบริษัทต่างประเศ ทั้งการผลิต การค้า บริการและธุรกิจอื่นๆ (Penanaman Modal Asing: PMA)

1.1) การตั้งสำนักงานผู้แทน (Representative Office: RO)

สำนักงานผู้แทนเป็นรูปแบบธุรกิจที่มีอำนาจหน้าที่ที่จำกัด ไม่มีอำนาจในการทำสัญญาทางธุรกิจใดๆ ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมบางอย่าง ทั้งนี้สำนักงานผู้แทนจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการขายตรง หรือมีการทำธุรกรรมซื้อ-ขายทางธุรกิจ เช่น การยื่นประมูล/ประกวดราคา การจัดจำหน่าย และการทำสัญญาทางธุรกิจใดๆ ดังนั้น กิจกรรมจึงจำกัดเพียงเรื่องของการทดลองตลาด การทำวิจัยตลาด และการเป็นตัวแทนในการซื้อ-ขาย โดยบริษัทต่างชาติที่เป็นสำนักงานผู้แทนที่ไม่ใช่ธุรกิจสาขาการเงิน⁸ จะจัดตั้งขึ้นได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากประธานของสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (Investment Coordinating Board: BKPM)

โดยผู้ลงทุนจะต้องยื่นสำเนารูปแบบการจัดตั้งสำนักงานผู้แทน (Model KPPA) จำนวน 2 ชุดให้แก่หน่วยงาน BKPM เพื่อขออนุญาตลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย พร้อมเอกสารต่างๆ ดังนี้

⁸ ธุรกิจการเงินหรือการธนาคาร เป็นธุรกิจเฉพาะที่ได้รับอนุญาตจดทะเบียนเป็นสำนักงานสาขา (Branch Office: BO) ในประเทศอินโดนีเซียได้ ซึ่งโดยปกติสำนักงานสาขา (Branch Office: BO) จะไม่ได้รับอนุญาตให้ชาวต่างชาติจดทะเบียนในประเทศอินโดนีเซียได้ ยกเว้นธุรกิจเฉพาะบางประเภท เช่น ธุรกิจธนาคาร และธุรกิจพลังงาน

- (1) หนังสือคำแถลงของสมาคมบริษัทต่างประเทศที่เป็นตัวแทน
- (2) หนังสือแต่งตั้งการเป็นตัวแทนจากบริษัทต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้เสนอให้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารบริษัทตัวแทนในต่างประเทศ
- (3) สำเนาหนังสือเดินทาง (คนต่างชาติ) หรือสำเนาบัตรประจำตัว (คนอินโดนีเซีย) ผู้ซึ่งจะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารของสำนักงานผู้แทนในต่างประเทศ
- (4) จดหมายยืนยันความตั้งใจในการพักอาศัย และการทำงานในตำแหน่งที่เป็นผู้บริหารของสำนักงานผู้แทนในต่างประเทศ โดยมีข้อจำกัดว่าจะไม่ทำงาน/ธุรกิจอื่นใดในประเทศอินโดนีเซีย
- (5) กรณีที่ผู้บริหารของบริษัทต่างประเทศมิได้ยื่นคำขอเองจะต้องมอบอำนาจให้กับตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ (Power Attorney) เป็นผู้ดำเนินการลงลายมือชื่อในคำขอ

หลังจาก BKPM อนุญาตให้ลงทุนได้ ขั้นตอนต่อไปผู้ลงทุนสามารถยื่นขอจดทะเบียนนิติบุคคลที่สำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (Directorate General for General Law Administration, Ministry of Law and Human Rights) ได้⁹

1.2) การลงทุนของบริษัทต่างประเทศ (Penanaman Modal Asing: PMA)

นักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการจะทำธุรกิจในอินโดนีเซีย ซึ่งสามารถจัดตั้งบริษัทได้ใน 2 รูปแบบ คือ บริษัทจำกัด (Limited Liability Company) โดยนักลงทุนต่างประเทศสามารถลงทุนได้ข้างมากและทั้งสิ้น และการร่วมทุน (Joint Venture) ดังนี้

1.2.1) บริษัทจำกัด (Limited Liability Company)

บริษัทจำกัด (Limited Liability Companies) หรือ Perseroan Terbatas (PT) รูปแบบองค์กรธุรกิจนี้นักลงทุนต่างประเทศจะสามารถลงทุนได้ข้างมากและทั้งสิ้น โดยจัดตั้งเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียน แบ่งเป็นหุ้น ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบต่อหนี้จำกัด ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ บริษัทเอกชน และบริษัทมหาชน ภายใต้กฎหมาย Corporation Law 1996 มีการบริหารโดยคณะ

⁹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 3.2.2 เรื่องขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทและการขออนุญาตการลงทุน

กรรมการบริหาร (Board of Directors)¹⁰ นักลงทุนต่างชาติสามารถยื่นขอใบอนุญาตลงทุนได้จาก BKPM และจดทะเบียนนิติบุคคลได้ที่สำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (Directorate General for General Law Administration, Ministry of Law and Human Rights)¹¹

1.2.2) กิจการร่วมทุน (Joint Venture)

เป็นกิจการร่วมค้ากันระหว่างธุรกิจต่างชาติและธุรกิจที่มีผู้ประกอบการสัญชาติอินโดนีเซียเป็นเจ้าของ โดยนักลงทุนต่างชาติต้องมีสัดส่วนการลงทุนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของมูลค่าการลงทุนรวม

2) การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment)

การลงทุนทางอ้อม คือ การลงทุนโดยผ่านตลาดหุ้นในอินโดนีเซีย (Indonesia Stock Exchange) โดยการลงทุนในหลักทรัพย์ พันธบัตร หรือกองทุนต่างๆ (Mutual Fund) ซึ่งการค้าหลักทรัพย์และพันธบัตรจะมีการซื้อขายผ่านนายหน้า (Brokers) สำหรับการลงทุนในกองทุนจะซื้อขายผ่านผู้จัดการเงินกองทุน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปรูปแบบการดำเนินธุรกิจของต่างชาติได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รูปแบบการดำเนินธุรกิจของต่างชาติในประเทศอินโดนีเซีย

รูปแบบการดำเนินธุรกิจ	รายละเอียด
1. การลงทุนทางตรง	เป็นการลงทุนระยะยาวในสินทรัพย์ โดยรัฐบาลอินโดนีเซียอนุญาตให้สามารถดำเนินการได้ในองค์กรธุรกิจ 2 ประเภท ได้แก่ การตั้งสำนักงานผู้แทน (Representative Office: RO) และการลงทุนของบริษัทต่างประเทศ ทั้งการผลิต การค้า บริการและธุรกิจอื่น ๆ (Penanaman Medal Asing: PMA)

¹⁰ คณะกรรมการบริหาร (Board of directors) คือ กลุ่มผู้บริหารมืออาชีพ ที่ปฏิบัติงานด้านบริหารให้กับองค์กรโดยได้รับค่าตอบแทนเช่นเดียวกับพนักงานอื่น แต่มีอำนาจในการตัดสินใจ เกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานต่างๆ ภายในองค์กร

¹¹ รายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ 3.2.2 เรื่องขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทและการขออนุญาตการลงทุน

ตารางที่ 3.1 รูปแบบการดำเนินธุรกิจของต่างชาติในประเทศอินโดนีเซีย (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินธุรกิจ	รายละเอียด
1.1 การตั้งสำนักงานผู้แทน (Representative Office: RO)	เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ที่จำกัด ไม่มีอำนาจในการทำสัญญาทางธุรกิจใดๆ ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมบางอย่าง สำนักงานผู้แทนจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการขายตรง หรือมีการทำธุรกรรมซื้อ-ขายทางธุรกิจ
1.2 การลงทุนของบริษัทต่างประเทศ (Penanaman Modal Asing: PMA)	สามารถจัดตั้งบริษัทได้ทั้งใน 2 รูปแบบ คือ บริษัทจำกัด (Limited Liability Company) โดยนักลงทุนต่างประเทศสามารถลงทุนได้ข้างมากและทั้งสิ้น และกิจการร่วมค้า (Joint Venture) การร่วมทุน (Joint Venture)
1.2.1 บริษัทจำกัด (Limited Liability Company)	นักลงทุนต่างประเทศจะสามารถลงทุนได้ข้างมากและทั้งสิ้น โดยจัดตั้งเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนคงที่ แบ่งเป็นหุ้น ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบต่อหนี้จำกัด ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ บริษัทเอกชนและบริษัทมหาชน
1.2.2 กิจการร่วมทุน (Joint Venture)	เป็นกิจการร่วมค้ากันระหว่างธุรกิจต่างชาติและธุรกิจที่มีผู้ประกอบการสัญชาติอินโดนีเซียเป็นเจ้าของ โดยนักลงทุนต่างชาติต้องมีสัดส่วนการลงทุนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของมูลค่าการลงทุนรวม
2. การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment)	เป็นการลงทุนผ่านตลาดทุนในอินโดนีเซีย โดยการลงทุนในหลักทรัพย์ พันธบัตร หรือกองทุนต่างๆ (Mutual Fund)

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2556)

3.2.2 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทและการขออนุญาตการลงทุน

ตามกฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 40/2007 ว่าด้วยเรื่องการจัดตั้งบริษัทจำกัด (Law of the Republic of Indonesia No. 40/2007 on Limited Liability Company) กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจเป็นนิติบุคคลและการจดทะเบียนใบอนุญาตการลงทุน 2 หน่วยงานคือ สำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (Directorate General for General Law Administration, Ministry of Law and Human Rights) และสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (Investment Coordinating Board: BKPM) ซึ่งมีหน้าควมรับผิดชอบ ดังนี้

(1) สำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน รับผิดชอบในการจดทะเบียนนิติบุคคล มีช่องทางการให้บริการเพียง 1 รูปแบบ คือ ดำเนินการผ่านระบบคอมพิวเตอร์โดยโนตารีพับลิก (Notary Public)¹² ทั้งนี้ผู้ประกอบการไม่สามารถใช้ระบบลงทะเบียนผ่านคอมพิวเตอร์ได้ด้วยตนเอง ต้องใช้บริการของโนตารีพับลิกเนื่องจากระบบอนุญาตให้เฉพาะผู้มีรหัสของโนตารีพับลิกทำธุรกรรมเท่านั้น

(2) สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) มีหน้าที่ออกใบอนุญาตการลงทุน โดยมีรูปแบบการให้บริการดังนี้

(2.1) สมัครด้วยตนเองที่ BKPM

สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการจดทะเบียนใบอนุญาตการลงทุนด้วยตนเองที่ BKPM นั้น สามารถลงทะเบียนได้ที่ BKPM ในเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) 4 เขต ได้แก่ บาตัม (Batam) บินตัน (Bintan) คาริมุน (Karimun) และซาบัง (Sabang)

(2.2) สมัครผ่านระบบออนไลน์ตามเว็บไซต์ของ BKPM¹³

(2.3) นักลงทุนต่างชาติยังสามารถสมัครได้ที่สถานทูตอินโดนีเซียในแต่ละประเทศ

ดังนั้นการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจภายใต้กฎหมายอินโดนีเซียจึงมีขั้นตอนหลัก คือ การจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และการลงทะเบียนใบอนุญาตการลงทุน¹⁴ มีรายละเอียดดังนี้

1) ขั้นตอนการจดทะเบียนนิติบุคคล

1.1) การจองชื่อนิติบุคคล

การจองชื่อนิติบุคคลต้องดำเนินการที่สำนักงานจดทะเบียน กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน โดยสามารถทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (Computerized Processing System) ซึ่งผู้ประกอบการต้องว่าจ้างโนตารีพับลิก (Notary Public) เป็นผู้ดำเนินการแทน ชื่อที่ได้รับการอนุมัติแล้ว จะได้รับสิทธิการจองเป็นเวลา 60 วัน โดยสำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชนจะใช้ระยะเวลาในการพิจารณาการจองชื่อนิติบุคคลเป็นเวลา 4 วัน

¹² โนตารีพับลิก (Notary Public) เป็นอาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับทางกฎหมาย คือ มีหน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมายให้สามารถรับรองเอกสารหลายประเภทที่เกี่ยวข้องกับทางกฎหมายต่างๆ เช่น เอกสารที่ต้องนำไปใช้ในการติดต่อทางกฎหมายหรือนิติกรรมระหว่างประเทศ หรือเอกสารที่ต้องใช้ในการทำสัญญาทางกฎหมายต่างๆ เป็นต้น

¹³ <http://www.bkpm.go.id>

¹⁴ การขอใบอนุญาตลงทุนสามารถขอก่อนการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือหลังการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก็ได้

ชื่อนิติบุคคลที่จดทะเบียนจะต้องไม่มีข้อความ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นชื่อที่เหมือนหรือคล้ายกับชื่อที่ได้รับการอนุมัติจดทะเบียนแล้ว
- (2) ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีงาม
- (3) เป็นชื่อที่เหมือนหรือคล้ายกับชื่อของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานระหว่างประเทศ เว้นแต่ว่าได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานดังกล่าว
- (4) ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของธุรกิจ

1.2) จดทะเบียนใบรับรองถิ่นที่อยู่ของธุรกิจ (Certificate of Company Domicile)

ผู้ประกอบการสามารถจดทะเบียนใบรับรองถิ่นที่อยู่ธุรกิจได้ที่สำนักงานเทศบาลท้องถิ่น (Local Municipality) ในเขตที่ธุรกิจตั้งอยู่โดยไม่มีค่าธรรมเนียม ใบรับรองถิ่นที่อยู่ของธุรกิจเป็นเอกสารที่จำเป็นสำหรับการจดทะเบียนอื่นๆ ที่สำคัญต่อการลงทุน เช่น การจดทะเบียนใบอนุญาตการประกอบธุรกิจประเภทการค้า SIUP (Surat Izin Usaha Perdagangan: SIUP) และหนังสือสำคัญการจดทะเบียนธุรกิจ (Tanda Daftar Perusahaan: TDP)¹⁵ เป็นต้น

1.3) ชำระค่าธรรมเนียม (Non-Tax State Revenue: PNBP) ต่อการคลังของรัฐ (State Treasury)

ชำระค่าธรรมเนียม 200,000 รูเปียห์ (ประมาณ 20 ดอลลาร์ สหรัฐ)¹⁶ ซึ่งขั้นตอนนี้กำหนดให้เฉพาะโนตารีพับลิก (Notary Public) สามารถทำธุรกิจผ่านระบบได้เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายสำหรับโนตารีพับลิกในการดำเนินการแทน (ซึ่งโนตารีพับลิกจะเป็นผู้กำหนดค่าธรรมเนียมเอง)

1.4) จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจที่สำนักงานกฎหมาย กระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน

โนตารีพับลิก (Notary Public) จะส่งเอกสารขออนุมัติจัดตั้งธุรกิจ (Registration Certificate) หรือหนังสือสำคัญการจดทะเบียนธุรกิจ (Tanda Daftar Perusahaan: TDP) ให้กับสำนักงานกฎหมายภายใน 60 วันหลังจากได้รับการอนุมัติชื่อนิติบุคคล ซึ่งสำนักงานกฎหมายจะใช้เวลา

¹⁵ ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียน TDP ภายใน 3 เดือนหลังจากเริ่มกิจการ

¹⁶ อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์ สหรัฐ (USD) เท่ากับ 9,361.1 รูเปียห์ (IDR) อัตราเฉลี่ย ณ ปี พ.ศ. 2555

ในการพิจารณาอนุมัติการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจภายใน 21 วัน และจะแจ้งผลผ่านทางระบบออนไลน์ จากนั้นสำนักงานกฎหมายจะประกาศการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจเป็นนิติบุคคลในราชกิจจานุเบกษา (State Gazette: BNRI) ภายใน 14 วันหลังจากการอนุมัติการจดทะเบียน ในการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจนี้ จะมีค่าธรรมเนียม 1,000,000 รูเปียห์ (ประมาณ 103 ดอลลาร์ สรอ.)¹⁷ และมีค่าธรรมเนียมในการประกาศพระราชกิจจานุเบกษาอีก 580,000 รูเปียห์ (ประมาณ 60 ดอลลาร์ สรอ.)

สำหรับเอกสารที่ใช้ในการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจ ประกอบด้วยเอกสารและข้อมูลที่ต้องจำเป็น ดังนี้

- (1) สำเนาเอกสารแสดงตัวบุคคลของผู้ก่อการ (Resident's ID Card)
- (2) แบบฟอร์มชื่อนิติบุคคลที่จอง
- (3) หนังสือบริคณห์สนธิ (Memorandum of Association)
- (4) เลขประจำผู้เสียภาษีของผู้ก่อการ (Indonesia taxpayer ID Number)
- (5) เอกสารยืนยันการชำระค่าธรรมเนียม (Non-Tax State Revenue: PNBP)
- (6) เอกสารยืนยันการชำระเงินจดทะเบียนจากธนาคาร (Capital Deposit)

ทั้งนี้ เมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจตามขั้นตอนเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์แล้ว จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของประเทศอินโดนีเซียในการนำส่งเอกสารตัวจริงต่อกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชนภายใน 30 วัน

2) การขอใบอนุญาตการลงทุน¹⁸

การสมัครเพื่อขอใบอนุญาตการลงทุนสามารถกระทำการจัดตั้งบริษัทหรือหลังการจัดตั้งบริษัทก็ได้¹⁹ บริษัทต่างประเทศทุกบริษัทที่มีแผนจะดำเนินการลงทุนในอินโดนีเซีย จะต้องยื่นขอใบอนุญาตการลงทุนจาก BKPM ซึ่งใบอนุญาตการลงทุนจำแนกตามประเภทการลงทุน 2 ประเภทคือ ใบอนุญาตการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการอินโดนีเซีย (Penanaman Modal Dalam Negeri: PMDN) และใบอนุญาตการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการต่างชาติ (Penanaman Modal Asing: PMA) ซึ่งการลงทุนจากต่างชาติโดยส่วนใหญ่จะได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจอย่างถาวร (Permanent Business

¹⁷ อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์ สรอ. (USD) เท่ากับ 9,361.1 รูเปียห์ (IDR) อัตราเฉลี่ย ณ ปี พ.ศ. 2555

¹⁸ ผู้ประกอบการสามารถจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนหรือหลังขอใบอนุญาตการลงทุนก็ได้

¹⁹ อ้างอิงจาก การจดทะเบียนจัดตั้ง ธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2556)

Permit: IUT) โดยผู้ประกอบการต่างชาติสามารถสมัครด้วยตนเองได้ที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM)²⁰ และสถานทูตอินโดนีเซียในแต่ละประเทศ รวมทั้งสมัครผ่านระบบออนไลน์ (<http://www.bkpm.go.id>) ซึ่งจะไม่มีค่าธรรมเนียมในการสมัคร ทั้งนี้หากโครงการลงทุนอยู่ในเขตปลอดอากร (Bonded Zone) ก็จะต้องยื่นขออนุญาตต่อผู้มีอำนาจในเขตปลอดอากรดังกล่าว

เอกสารที่ใช้ในการลงทะเบียนใบอนุญาตการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการต่างชาติ (Penanaman Medal Asing: PMA) มีดังนี้

(1) เอกสารรับรอง (Letter of Recommendation) ที่ออกโดยสถานทูตอินโดนีเซียในประเทศของผู้ประกอบการนั้น

(2) สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport)

(3) สำเนาข้อบังคับการทำงาน (Articles of Association) เป็นภาษาอังกฤษหรือแปลเป็นภาษาอินโดนีเซียโดยได้รับการรับรองความถูกต้อง

(4) สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ (Memorandum of Association) ที่ได้รับการรับรองโดยกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของอินโดนีเซีย

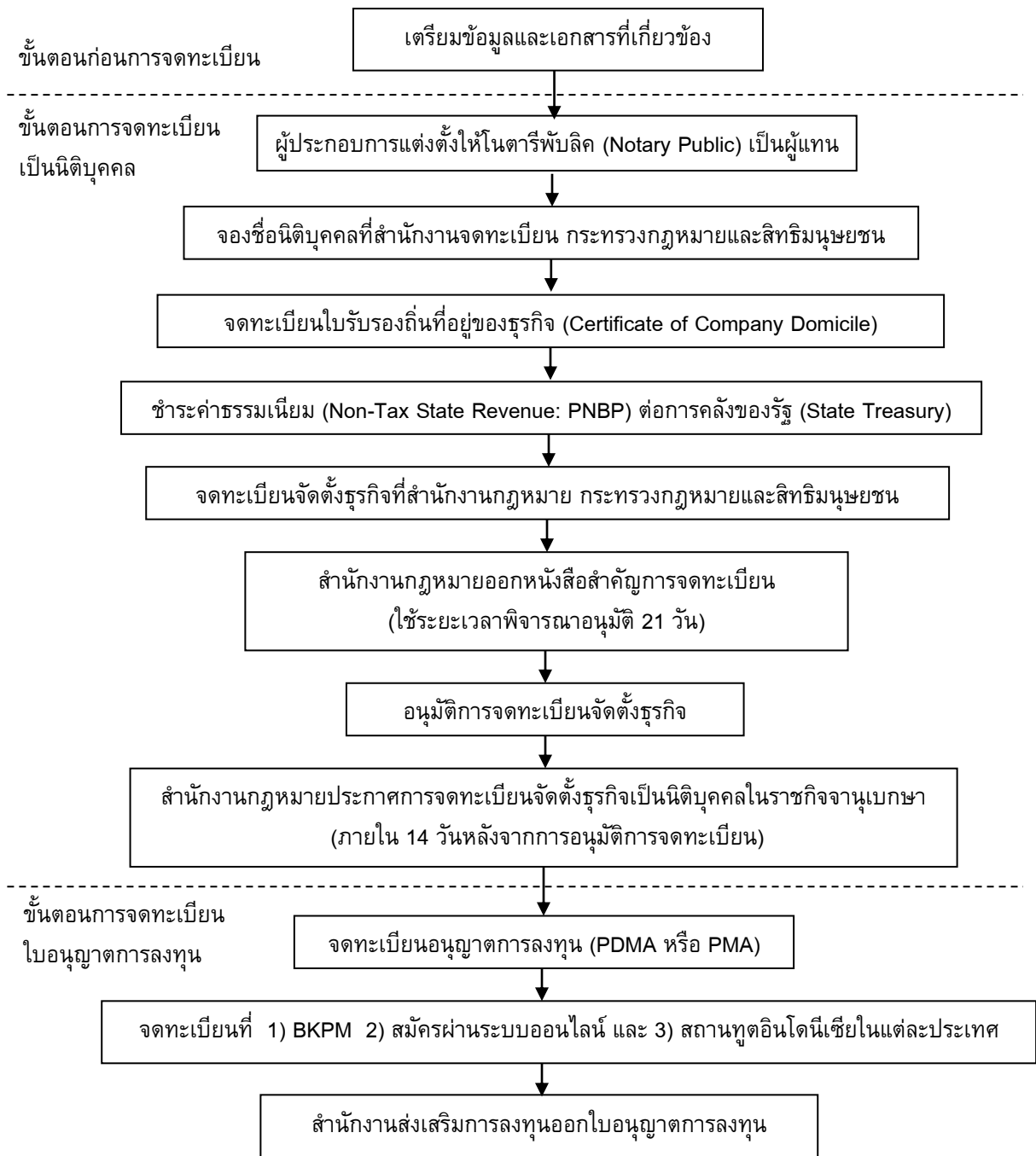
(5) เลขทะเบียนประจำตัวผู้เสียภาษี (Indonesian Taxpayer's ID Number: NPWP)

ตามรายการเอกสารข้างต้น หากเอกสารใดที่จัดทำขึ้นภายนอกประเทศอินโดนีเซีย จะต้องได้รับการรับรองเอกสารโดยสถานทูตอินโดนีเซียหรือสถานกงสุล ณ ประเทศนั้น หลังจากที่ดำเนินการตามเงื่อนไขต่างๆ ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ผู้ขออนุญาตการลงทุนก็จะได้รับหนังสืออนุญาตการลงทุนถาวรสำหรับการลงทุนซึ่งทำให้นักลงทุนสามารถเริ่มลงทุนได้

จากขั้นตอนการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและการลงทะเบียนใบอนุญาตการลงทุนข้างต้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังรูปที่ 3.2

²⁰ ผู้ประกอบการที่ต้องการจดทะเบียนใบอนุญาตการลงทุนด้วยตนเองที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) สามารถลงทะเบียนได้ที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) เขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) ใน 4 เขต ได้แก่ บาดัม (Batam) บินตัน (Bintan) คาริมูน (Karimun) และซาบัง (Sabang)

ที่มา: การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2556)
และจากการสัมภาษณ์

รูปที่ 3.2 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัท กรณีที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนการจดทะเบียนใบอนุญาตการลงทุน

3.2.3 กิจกรรมที่เปิดให้ลงทุน กิจกรรมที่ห้ามลงทุน และกิจกรรมลงทุนที่มีเงื่อนไขพิเศษ

การเข้าไปลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย นักลงทุนต่างชาติควรศึกษาถึงสาขาธุรกิจที่เปิดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนได้ และสาขาธุรกิจที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติลงทุน รวมถึงธุรกิจที่มีเงื่อนไขพิเศษ ดังรายการต่อไปนี้

1) กิจกรรมที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ

กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติ เป็นการลงทุนที่มีการปฏิบัติและให้สิทธิให้นักลงทุนต่างชาติเท่ากับนักลงทุนในประเทศ โดยเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมที่ห้ามลงทุน และกิจกรรมที่อนุญาตให้ลงทุนได้โดยมีเงื่อนไข สำหรับสาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ แบ่งออกเป็นกลุ่มสาขาดังนี้

- (1) สาขาธุรกิจการเกษตร เช่น การเพาะปลูกถั่วเหลือง ข้าวโพด ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน โกโก้ กาแฟ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และอ้อย
- (2) สาขาประมง เช่น ประมงน้ำเค็มและน้ำจืด
- (3) สาขาอุตสาหกรรม เช่น เคมีภัณฑ์และยา อาหาร ไม้และเฟอร์นิเจอร์ เยื่อกระดาษ และกระดาษ อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม
- (4) สาขาสาธารณูปโภคพื้นฐานและพลังงาน ทางด่วน ท่าอากาศยาน ท่าเรือ ระบบสื่อสารโทรคมนาคม และโรงพลังน้ำ
- (5) สาขาการบริการ เช่น การค้า โรงแรม ร้านอาหาร คลังสินค้า การบันเทิงและสันทนาการต่างๆ การบริการด้านวิศวกรรมและเทคนิค

2) กิจกรรมธุรกิจที่ห้ามให้นักลงทุนต่างชาติลงทุน

ตามประกาศของประธานาธิบดี ฉบับที่ 36/2010 (Presidential Regulation No.36/2010) มีการระบุประเภทกิจการที่มีการห้ามต่างชาติลงทุน จำนวน 20 รายการ แสดงดังตารางที่

3.2

ตารางที่ 3.2 ประเภทกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติลงทุน

สาขา	ประเภทกิจการ
การเกษตร (Agriculture)	การเพาะปลูกกัญชา
การป่าไม้ (Forestry)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจับปลาตามที่ระบุไว้ในภาคผนวกของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศเรื่องใกล้สูญพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่า 2. การผลิตสินค้าจากธรรมชาติ เช่น เครื่องประดับหรือของที่ระลึกจากปะการัง เป็นต้น
อุตสาหกรรม (Industry)	<ol style="list-style-type: none"> 1. อุตสาหกรรมเครื่องตีเหล็กแอลกอฮอล์ 2. อุตสาหกรรมการผลิตปรอท คลอรีน และอัลคาไล 3. อุตสาหกรรมเคมีวัสดุที่ทำลายสิ่งแวดล้อม 4. อุตสาหกรรมการผลิตอาวุธและส่วนประกอบ
การขนส่ง (Transportation)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การดำเนินงานเกี่ยวกับการขนส่งภาคพื้นดิน (Land Terminals) เช่น รถโดยสารประจำทาง และแท็กซี่ 2. การดำเนินงานเกี่ยวกับด่านชั่งน้ำหนัก (Weight Stations) 3. การทดสอบประเภทยานยนต์ (Motor Vehicle Type) 4. การตรวจสอบระยะของยานยนต์ (Motor Vehicle Periodic) 5. การดำเนินงานโทรคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งสินค้า 6. การดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศการจราจรทางทะเล (Vessel Traffic Information System: VTIS) 7. การให้บริการด้านการจราจรทางอากาศ
การสื่อสารและสารสนเทศ (Communication and Informatics)	การบริหารจัดการและการดำเนินงานเกี่ยวกับสถานีดาวเทียมและคลื่นความถี่วิทยุ
วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (Culture and Tourism)	<ol style="list-style-type: none"> 1. พิพิธภัณฑสถาน 2. การดำเนินงานเกี่ยวกับมรดกทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เช่น วัด ปราสาท ซากอาคารโบราณ เป็นต้น 3. การดำเนินงานเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมแบบดั้งเดิม 4. อนุสาวรีย์ 5. การพนันและคาสีโน

ที่มา: President Regulation No.36/2010, Investment Negative List

3) ธุรกิจที่มีเงื่อนไขพิเศษ

ธุรกิจที่มีเงื่อนไขพิเศษเป็นกิจการที่อนุญาตให้ลงทุนได้โดยมีเงื่อนไข สำหรับกิจการที่กฎหมายอนุญาตให้ลงทุนได้โดยมีเงื่อนไข แบ่งออกได้เป็น 7 กลุ่ม ตามประกาศประธานาธิบดี ฉบับที่ 77/2007 (Presidential Regulation No. 77/2007) ดังนี้

- (1) กิจการที่สงวนไว้สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (ตารางที่ 3.3)
- (2) กิจการที่ต้องเป็นหุ้นส่วน (ตารางที่ 3.4)
- (3) กิจการที่จำกัดเงินลงทุนของต่างชาติ (ตารางที่ 3.5)
- (4) กิจการที่มีข้อกำหนดเรื่องสถานที่ตั้ง
- (5) กิจการที่ต้องขอใบอนุญาตพิเศษ
- (6) กิจการที่สงวนไว้สำหรับชาวอินโดนีเซียเท่านั้น
- (7) กิจการที่มีเงื่อนไขทั้งเงินลงทุนและสถานที่ตั้ง

นอกจากนี้ ประกาศประธานาธิบดี ฉบับที่ 111/2007 (Presidential Regulation No. 111/2007) ระบุว่า ทั้ง 7 กลุ่มข้างต้น ต้องตั้งกิจการในเขตพื้นที่ที่กฎหมายกำหนด

ตารางที่ 3.3 กิจการที่สงวนไว้สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

สาขา	ประเภทกิจการ
พลังงานและทรัพยากรแร่ (Energy and Mineral Resources)	โรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (ไม่เกิน 10 เมกะวัตต์)
การป่าไม้ (Forestry)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกิจปลูกป่า 2. ธุรกิจรับขนางแอนธรรมชาติ 3. อุตสาหกรรมไม้แปรรูป 4. อุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์หวาย 5. การผลิตสินค้าสำเร็จรูป/ สินค้าชิ้นกลางจากไม้โกงกาง 6. อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์จากเนื้อไม้ 7. การจับและค้าสัตว์ป่าและพืชพรรณที่อาศัยตามแหล่งธรรมชาติ
การขนส่ง (Transportation)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การขนส่งผู้โดยสาร 2. การจัดส่งสินค้าขนาดเล็ก

ตารางที่ 3.3 กิจการที่สงวนไว้สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)

สาขา	ประเภทกิจการ
วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (Culture and Tourism)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวแทนท่องเที่ยวและทัวร์ 2. สตูดิโอด้านศิลปะ 3. บริการไกด์ทัวร์
การสื่อสารและสารสนเทศ (Communications and Informatics)	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กระจายเสียงชุมชน 2. บริการจัดส่งพัสดุหรือเอกสาร 3. บริการโทรคมนาคมรวมถึง ร้านอินเทอร์เน็ต การติดตั้งสายเคเบิลตามบ้านอาคาร
กิจการทางทะเลและประมง (Marine Affairs and Fisheries)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจับปลาด้วยเรือประมง (ตามที่ระบุใน Presidential Regulation No. 77/2007) 2. จับปลาในน่านน้ำเปิด 3. ธุรกิจแปรรูปสินค้าประมง
เกษตรกรรม (Agriculture)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นาข้าว (ในพื้นที่น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 25 เฮกตาร์) 2. ไร่มันสำปะหลัง (ในพื้นที่น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 25 เฮกตาร์) 3. ไร่ข้าวโพด (ในพื้นที่น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 25 เฮกตาร์) 4. การปลูกพืชอาหารอื่นๆ ที่นอกเหนือจากมันสำปะหลังและข้าวโพดในพื้นที่น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 25 เฮกตาร์ 5. การเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์สุกรที่เลี้ยงน้อยกว่าหรือเทียบเท่ากับ จำนวน 125 ตัว 6. การเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์ไก่พื้นเมือง 7. ธุรกิจจากการเพาะปลูกในพื้นที่น้อยกว่า 25 เฮกตาร์ 8. การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรตามที่ระบุในกฎระเบียบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฉบับที่ 26/2007 9. ธุรกิจเกี่ยวกับพันธุ์พืชในพื้นที่น้อยกว่า 25 เฮกตาร์
โยธาธิการ (Public Works)	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มรับเหมาก่อสร้างขนาดเล็ก/ ผู้รับเหมาก่อสร้าง 2. บริการกลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก/ บริการให้คำปรึกษาการก่อสร้าง
อุตสาหกรรม (Industry)	<ol style="list-style-type: none"> 1. อุตสาหกรรมแปรรูปปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ (การหมัก อบแห้ง และการต้ม) 2. อุตสาหกรรมการย้อมสีเส้นด้ายจากเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยสังเคราะห์ และอุตสาหกรรมการทอผ้า

ตารางที่ 3.3 กิจการที่สงวนไว้สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)

สาขา	ประเภทกิจการ
	<ol style="list-style-type: none"> 3. การวาดผ้าบาติกด้วยมือ 4. การรมควันยางพารา 5. เครื่องมือช่างสำหรับงานไม้และการตัดที่มีการประมวลผลด้วยตนเองหรือกึ่งอัตโนมัติ 6. อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา 7. การบำรุงรักษารถจักรยานยนต์และบริการซ่อม 8. หัตถกรรมที่มีสมบัติทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และมีคุณค่าทางศิลปะโดยใช้วัตถุดิบธรรมชาติหรือการเลียนแบบ 9. เครื่องมือการเกษตรสำหรับการเตรียมดินและกระบวนการผลิตการเก็บเกี่ยว หลังการเก็บเกี่ยว และการเพาะปลูก 10. อุตสาหกรรมน้ำตาลปาล์ม น้ำตาลชวา น้ำตาลแดง 11. อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปจากธัญพืช ราก หัว และเนื้อมะพร้าว 12. กิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกและทำความสะอาดรากและหัวของพืช 13. การผลิตยาสูบ

ที่มา: Presidential Regulation No. 77/2007

ตารางที่ 3.4 กิจการที่ต้องเป็นหุ้นส่วน

สาขา	ประเภทกิจการ
การสื่อสารและสารสนเทศ (Communications and Informatics)	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจการที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริการโทรศัพท์ เช่น Call Center รিংโทน บริการข้อความสั้น และอื่นๆ 2. บริการมัลติมีเดีย เช่น ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต
ทรัพยากรมนุษย์และการย้ายถิ่น (Manpower and Transmigration)	กิจกรรมการเกษตร การเพาะปลูก และการประมง
อุตสาหกรรม (Industry)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตบุหรี 2. การผลิตสารให้ความหวานจากผักและผลไม้ 3. การผลิตอาหารแปรรูปที่ทำจากธัญพืช ราก หัว และเนื้อมะพร้าวแห้ง 4. การประทับตราผ้าบาติก 5. อุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์หวาย

ตารางที่ 3.4 กิจกรรมที่ต้องเป็นหุ้นส่วน (ต่อ)

สาขา	ประเภทธุรกิจ
	<ol style="list-style-type: none"> 6. อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสำเร็จรูปที่ทำจากไม้โก่งงา 7. การผลิตน้ำมันหอมระเหย 8. การผลิตเกี่ยวกับดินเผา วัสดุก่อสร้าง และซีเมนต์ 9. การผลิตเครื่องประดับเงิน 10. การผลิตเรือไม้สำหรับการท่องเที่ยวทางทะเลและการประมงรวมทั้งอุปกรณ์ 11. การผลิตเครื่องมือกลการเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีขนาดกลาง 12. อุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับงานฝีมือ 13. สกรู ชิ้นส่วนอะไหล่ของรถหัวลาก ปัม คอมเพรสเซอร์ส่วนประกอบยานยนต์ และอุปกรณ์ส่วนควบของรถจักรยาน และรถสามล้อถีบ 14. อุตสาหกรรมการผลิตนมผงและนมข้นหวาน
การป่าไม้ (Forestry)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ริงไทม (เลี้ยงไหมธรรมชาติ) 2. การเลี้ยงผึ้ง 3. หวาย 4. ไม้ไผ่ 5. ไม้กฤษณา 6. เมล็ดพันธุ์ 7. พืชอาหารทางเลือก (สาธู) 8. ออลิโอเรซินจากเปลือกสน 9. ไม้สกุล Shorea Javanica 10. ไม้ยาง 11. น้ำมันหอมระเหย
กิจการทางทะเลและประมง (Marine Affairs and Fisheries)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเลี้ยงปลาทะเล 2. โรงเพาะฟักไข่ของปลาทะเล 3. การเลี้ยงปลาน้ำจืด 4. การเลี้ยงปลาน้ำกร่อย 5. โรงเพาะฟักไข่ของปลาน้ำกร่อย 6. โรงเพาะฟักไข่ของปลาน้ำจืด

ตารางที่ 3.4 กิจการที่ต้องเป็นหุ้นส่วน (ต่อ)

สาขา	ประเภทธุรกิจ
	7. กิจกรรมเกี่ยวกับการหมัก อบแห้ง และการต้มปลา
	8. การตลาดการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประมง

ที่มา: Presidential Regulation No. 77/2007

ตารางที่ 3.5 กิจการที่จำกัดเงินลงทุนของต่างชาติ

สาขาธุรกิจ	สัดส่วนเงินลงทุนสูงสุด ของชาวต่างชาติ (ร้อยละ)
1. พลังงานและทรัพยากรแร่	95
1.1 น้ำมันและการบริการขุดเจาะก๊าซ	95
1.2 ให้บริการจัดซื้อจัดจ้างทางวิศวกรรมการก่อสร้าง	95
1.3 บริการด้านไฟฟ้าและพลังงาน	95
2. วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	50
2.1 แกลเลอรีศิลปะ/โรงภาพยนตร์	50
2.2 โรงแรมและบริการห้องพัก	50
2.3 สปา	50
2.4 ร้านเกม	50
2.5 ร้านอาหาร บาร์ คาเฟ่	50
2.6 สันทนาการและการบันเทิง	50
2.7 ท่องเที่ยวและทัวร์	50
2.8 การจัดงานการประชุมแบบมีอาชีพ	50
2.9 สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ	50
3. ป่าไม้	25-50
3.1 บริการเกี่ยวกับป่าไม้อื่นๆ ในกรณีนี้ คือ การค้าคาร์บอน	50
3.2 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ/การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในป่า	25
3.3 การล่าสัตว์	49
3.4 การเพาะพันธุ์พืชและสัตว์	49
3.5 การเพาะพันธุ์/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปะการัง	49

ตารางที่ 3.5 กิจการที่จำกัดเงินลงทุนของต่างชาติ (ต่อ)

สาขาธุรกิจ	สัดส่วนเงินลงทุนสูงสุด ของชาวต่างชาติ (ร้อยละ)
4. สุขภาพ	49-75
4.1 อุตสาหกรรมยา	47
4.2 โรงพยาบาล/คลินิก/บริการด้านสุขภาพ	65
4.3 บริการพยาบาล	49
4.4 ให้เช่าอุปกรณ์ทางการแพทย์และการทดสอบ	49
4.5 บริการฝังเข็ม	49
5. การเงิน	80-99
5.1 Leasing/non-leasing/venture capital	85
5.2 ประกันภัย	80
5.3 ธนาคาร/บริษัทหลักทรัพย์	99
6. การสื่อสารและสารสนเทศ	49-95
6.1 ผู้ให้บริการเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม	49
6.2 ผู้บริการเครือข่ายมือถือโทรคมนาคม	65
6.3 บริการมัลติมีเดีย	
- บริการสื่อสารข้อมูล	95
- บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	65
- บริการโทรศัพท์อินเทอร์เน็ตสาธารณะ	49
- บริการมัลติมีเดียอื่น ๆ	49
6.4 การทดสอบอุปกรณ์การสื่อสารโทรคมนาคม	95
7. โยธาธิการ	55-95
7.1 ผู้รับเหมาก่อสร้าง/บริการให้คำปรึกษาการก่อสร้าง	55
7.2 สร้างถนน	95
7.3 ผู้ผลิตน้ำดื่ม	95
8. การศึกษาแห่งชาติ	49
การศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	49

ตารางที่ 3.5 กิจการที่จำกัดเงินลงทุนของต่างชาติ (ต่อ)

สาขาธุรกิจ	สัดส่วนเงินลงทุนสูงสุด ของชาวต่างชาติ (ร้อยละ)
9. การค้า	49-60
9.1 ธุรกิจและการบริการให้คำปรึกษา	49
9.2 การขายตรง	60
10. ขนส่ง	49
การขนส่งและบริการ	49
11. การเกษตร	95
การเพาะปลูก/ทำไร่/ธุรกิจเกษตร	95
12. การป้องกัน	49
แอมโมเนียมไนเตรต/วัตถุระเบิดและส่วนประกอบสำหรับสินค้าอุตสาหกรรม	49
13. ทรัพยากรมนุษย์	49
บริการจัดหางานในประเทศและการฝึกอบรม	49

ที่มา: Presidential Regulation No. 77/2007

3.3 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM)

ตามกฎหมายระเบียบของกระทรวงการคลัง No./130/PMK011/2011 ที่ออกมาบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ได้ให้สิทธิพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมบุกเบิก (Pioneer Industries) กล่าวคือ เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเชื่อมโยงโครงข่ายที่กว้างขวาง สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย โดยจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Tax Holiday)²¹ ซึ่งสาขาการลงทุนที่มีความสำคัญเป็นพิเศษและได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BKPM มีดังนี้

²¹ สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Tax Holiday) เป็นมาตรการจูงใจทางภาษีที่นิยมใช้ในประเทศกำลังพัฒนา โดยผู้ประกอบการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีชนิดนี้ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งโดยมาก จะเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับผู้ประกอบการในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นของการดำเนินกิจการ และเมื่อพ้นระยะเวลาของการได้รับ Tax Holiday แล้ว บริษัทก็ยังมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามปกติ อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีบริษัทอาจขอต่อระยะเวลาการได้รับ Tax holiday หรือขอให้ได้รับสิทธิในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราต่ำกว่าปกติต่อไปได้

- 1) อุตสาหกรรมโลหะพื้นฐาน (Base Metal Industry)
- 2) อุตสาหกรรมน้ำมัน (Petroleum Refining Industry and/or Organic Basic Chemicals derived from Petroleum and Natural Gas)
- 3) อุตสาหกรรมเครื่องจักร (Machinery industry)
- 4) อุตสาหกรรมพลังงาน (Renewable Energy Industry)
- 5) อุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Communication Equipment Industry)

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจาก 5 สาขาข้างต้นแล้ว BKPM อาจจะทำให้การส่งเสริมในสาขาการลงทุนอื่นด้วย หากกระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นว่าการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมนั้นๆ เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมของประเทศและสร้างคุณค่าทางยุทธศาสตร์แก่กิจกรรมทางธุรกิจของประเทศ

ทั้งนี้ การที่จะได้รับสิทธิพิเศษ จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โดยสรุปสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขในการรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 สาขาการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริม สิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขในการรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

สาขาการลงทุน	สิทธิประโยชน์	เงื่อนไขในการรับสิทธิ
1. อุตสาหกรรมโลหะพื้นฐาน 2. อุตสาหกรรมน้ำมัน 3. อุตสาหกรรมเครื่องจักร 4. อุตสาหกรรมพลังงาน 5. อุตสาหกรรมโทรคมนาคม 6. อุตสาหกรรมอื่นๆ ตามที่กระทรวงการคลังได้พิจารณาอนุมัติให้ส่งเสริมการลงทุนได้	1. ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลา 5-10 ปี โดยนับจากปีที่เริ่มผลิตเชิงพาณิชย์ 2. เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษี จะได้รับการลดหย่อนภาษีลงร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 2 ปี 3. สามารถขยายเวลาได้อีกตามที่กระทรวงการคลังพิจารณาอนุมัติเป็นการเฉพาะ	1. จำนวนเงินลงทุนอย่างน้อย 1 ล้านล้านรูเปียห์ (118 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.) 2. ต้องฝากเงินอย่างน้อยร้อยละ 10 ของเงินลงทุนตามแผนที่วางไว้ในธนาคารอินโดนีเซีย โดยไม่สามารถถอนเงินออกได้ก่อนเริ่มโครงการ 3. ผู้เสียภาษีอากรจะต้องอยู่ในรูปแบบของนิติบุคคลอินโดนีเซียและจะต้องจัดตั้งขึ้นภายในระยะเวลา 12 เดือนก่อนที่จะออกกฎระเบียบนี้ คือภายหลังวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2553

ที่มา: Investment Coordinating Board (2013)

ลำดับขั้นตอนการขอการส่งเสริมการลงทุนรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Tax Holiday) มีดังนี้

(1) ผู้ลงทุนยื่นข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (Minister of Industry) หรือที่สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM)

(2) ข้อเสนอโครงการพร้อมกับเอกสารหลักฐานครบถ้วน จะถูกส่งต่อไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (Verification Committee) ขึ้นมาพิจารณาข้อเสนอโครงการ

(3) คณะกรรมการตรวจสอบ ประเมินเบื้องต้นเกี่ยวกับคำขอรับส่งเสริมการลงทุน เช่น Tax Sparing Rules²² ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่ตั้งของการลงทุน การใช้กำลังคนในท้องถิ่น การมีคุณสมบัติตามเกณฑ์อุตสาหกรรมผู้บุกเบิกอุตสาหกรรม การวางแผนสำหรับการถ่ายโอนเทคโนโลยีที่เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน เงินลงทุนขั้นต่ำ และระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการผลิต เป็นต้น

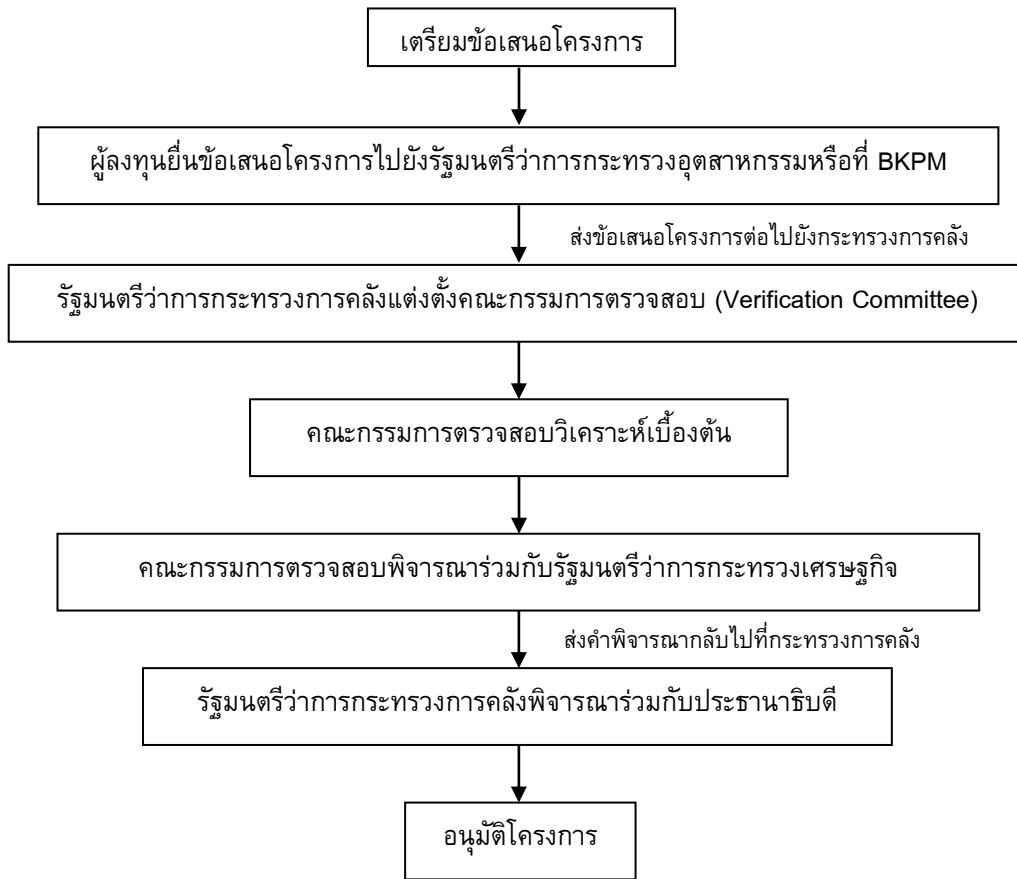
(4) คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ (Minister for the Economy) ก่อนที่จะส่งคำพิพากษากลับไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาร่วมกับประธานาธิบดี (President) ก่อนที่จะอนุมัติในขั้นสุดท้าย

จากขั้นตอนข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสมัครขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ต้องผ่านการพิจารณาในหลายขั้นตอน กล่าวคือ ผ่านการพิจารณาจาก BKPM รัฐมนตรี 3 กระทรวง (กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง และกระทรวงเศรษฐกิจ) และประธานาธิบดี ดังนั้น กระบวนการพิจารณาดังกล่าวอาจมีความยุ่งยากและล่าช้า เมื่อโครงการผ่านการอนุมัติแล้วกระทรวงการคลังจะเป็นผู้ส่งหนังสือแจ้งอนุมัติสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรแก่นักลงทุน

สรุปขั้นตอนการขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ดัง รูปที่ 3.3

²² Tax Sparing Rules ใช้ในกรณีที่มีการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย จำนวนภาษีที่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนดังกล่าว นักลงทุนต่างชาติจะสามารถนำไปลดหย่อนในประเทศตนเองได้

ที่มา: Investment Coordinating Board (2013)

รูปที่ 3.3 ขั้นตอนการขอรับสิทธิ Tax Holiday

3.4 สิทธิประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติ

โครงการลงทุนที่ได้รับใบอนุญาตการลงทุนจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงทุนในประเทศอินโดนีเซียตามที่ระบุไว้ในกฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 25/2007 ว่าด้วยเรื่องการลงทุน และตามระบุไว้ในกฎระเบียบของรัฐ เลขที่ 25/2008 ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของสิทธิประโยชน์ ได้ดังนี้

1) สิทธิประโยชน์ด้านอากรขาเข้า (Import Duties)

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) หรือการลงทุนภายใน ประเทศ (Domestic Investment) ใหม่ทุกโครงการที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุนของ อินโดนีเซีย (BKPM) หรือจากสำนักงานการลงทุนในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงการลงทุนในโครงการที่มีอยู่เดิม ที่มีการขยายการลงทุนมากกว่าร้อยละ 30 ของกำลังการผลิตเดิม หรือทำการผลิตเพื่อสร้างความ หลากหลายในผลิตภัณฑ์ จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

1.1) ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าโดยอัตราภาษีศุลกากรจะอยู่ที่ร้อยละ 5 ในกรณีต่อไปนี้

- การนำเข้าสินค้าทุน เช่น เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงส่วนประกอบ
- การนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย

1.2) ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนความเป็นเจ้าของ (Transfer of Ownership Fee) สำหรับการลงทะเบียนเรือ การทำโนนด และออกใบรับรอง (Certificates) ในการโอนย้ายครั้งแรก ในประเทศอินโดนีเซีย

2) สิทธิประโยชน์ในการผลิตเพื่อการส่งออก (Export Manufacturing)

การส่งเสริมการลงทุนสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออกนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น

2.1) การคืนอากร (Drawback) สำหรับการนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบเพื่อนำมาผลิตเป็น สินค้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก

2.2) การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีการค้าสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยที่ซื้อภายในประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก

2.3) สามารถนำเข้าวัตถุดิบได้อย่างเสรีในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก กรณีวัตถุดิบดังกล่าว ไม่สามารถผลิตในประเทศได้

3) สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร (Taxation)

3.1) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินลงทุน เป็นเวลา 6 ปี (ร้อยละ 5 ต่อปี)

3.2) จัดเก็บภาษีเงินได้จากเงินปันผลของนักธุรกิจต่างชาติ ซึ่งไม่เกินร้อยละ 10 หรือต่ำกว่าตามความตกลงเรื่องภาษีซ้อน (Double Taxation Avoidance Agreement)

4) สิทธิประโยชน์ในการคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง

ธุรกิจที่จะได้รับประโยชน์ในการคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง มีดังนี้

4.1) การลงทุนใน 23 ภาคธุรกิจ ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การปลูกป่า ถ่านหิน พลังงานความร้อนใต้พิภพ อุตสาหกรรมนม อาหารที่ทำจากนม อาหารชนิดอื่น สิ่งทอ เสื้อผ้าขนสัตว์ กระดาษและเยื่อกระดาษ การกลั่นน้ำมัน การพัฒนาโรงก๊าซขนาดเล็ก เคมีภัณฑ์ เส้นใยสังเคราะห์ ยางพารา โลหะ Steel Porcelain โลหะที่ไม่ใช่เหล็ก เครื่องจักร มอเตอร์ไฟฟ้า พาหนะขนส่ง พาหนะขนส่งภาคพื้นดิน การต่อเรือซึ่งมีกำลังเกินกว่า 50,000 DWT และโลหะที่ไม่ใช่เหล็กเป็นโลหะพื้นฐาน

4.2) การลงทุนในภาคธุรกิจและในพื้นที่ที่กำหนด ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจที่เป็นอาหาร การทำสวนดอกไม้ สวนผัก สวนผลไม้ การแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมเกษตร เครื่องหนัง พลาสติกที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ซีเมนต์ หินปูน เครื่องเก็บไฟฟ้า (Electric Accumulator) การต่อเรือซึ่งมีกำลังน้อยกว่า 50,000 DWT การประมง รวมทั้งท่าเรือขนส่งสินค้าผ่าน (Transshipment Port)

ตารางที่ 3.7 สิทธิประโยชน์ในการคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง

กลุ่มสินทรัพย์ถาวร	ช่วงเวลาที่ได้รับสิทธิประโยชน์	อัตราค่าเสื่อมราคา	
		อัตราแบบเส้นตรง (Straight Line)	การลดลงอย่างสมดุล (Decreasing Balance)
1. กลุ่มที่ไม่ใช่โรงเรือน/อาคาร			
- กลุ่ม 1	2 ปี	50%	100% (มีการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดทันที)
- กลุ่ม 2	4 ปี	25%	50%
- กลุ่ม 3	8 ปี	12.5%	25%
- กลุ่ม 4	10 ปี	10%	20%
2. กลุ่มโรงเรือน: ประเภทถาวร	10 ปี	10%	-
3. กลุ่มโรงเรือน: ประเภทไม่ถาวร	5 ปี	20%	-

ที่มา: Government Regulations on Investment Facilities, Indonesia Investment Coordinating Board (BKPM)

5) สิทธิประโยชน์ในการชดเชยการขาดทุนเป็นระยะเวลา 5 ปี และขยายได้อีก 5 ปี

การชดเชยการขาดทุนจะกำหนดให้ไม่เกิน 5 ปี ซึ่งอาจขยายได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดแต่ต้องไม่เกินกว่า 10 ปี โดยเงื่อนไขการขยายเวลาชดเชยการขาดทุนจะเป็นดังนี้

5.1) เพิ่มขึ้น 1 ปี หากเป็นการลงทุนในเขตปลอดอากร (Bonded Zone)

5.2) เพิ่มขึ้น 1 ปี หากมีการว่าจ้างแรงงานชาวอินโดนีเซียเกินกว่า 500 คนในเวลา 5 ปี ติดต่อกัน

5.3) เพิ่มขึ้น 1 ปี หากเป็นการลงทุนใหม่ที่มีการลงทุนในสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นมูลค่าอย่างน้อยหมื่นล้านรูเปียห์ (ประมาณ 1 ล้านดอลลาร์ สรอ.)

5.4) เพิ่มขึ้น 1 ปี หากค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาสินค้าคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อยร้อยละ 5 ของมูลค่าการลงทุนใน 5 ปี

5.5) เพิ่มขึ้น 1 ปี หากมีการใช้วัตถุดิบที่ผลิตในประเทศอย่างน้อยร้อยละ 70 ของการผลิต นับแต่ปีที่ 4

6) สิทธิพิเศษด้านอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทต่างชาติมีสิทธิที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ในรูปสกุลเงินรูเปียห์ให้เป็นสกุลเงินเดิมได้ในอัตราแลกเปลี่ยนพิเศษ โดยสินทรัพย์ที่สามารถแลกเปลี่ยน ได้แก่ กำไรของบริษัท เงินได้จากการขายหุ้น เงินชดเชยในกรณีที่มีการส่งคืนเงินลงทุนเพื่อการสร้างสภาพคล่อง เงินต้น ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมทางราชการและค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต

7) สิทธิประโยชน์ของกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตปลอดอากร (Bonded Zone)

เขตปลอดอากร (Bonded Zone) เป็นเขตอุตสาหกรรมเฉพาะที่ทางอินโดนีเซียกำหนดขึ้นสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การผลิตสินค้า การตรวจสอบสินค้า หรือการบรรจุสินค้า เป็นต้น ซึ่งมีการดำเนินการขึ้นเพื่อจุดประสงค์หลัก คือ การส่งออก การยื่นขออนุญาตลงทุนในเขตปลอดอากรจะต้องยื่นต่อผู้มีอำนาจในเขตปกครองนั้นๆ โดยเขตปลอดอากรในอินโดนีเซียมีการจัดตั้งอยู่ในหลายพื้นที่ ได้แก่ จาการ์ตา (Jakarta) โบกอร์ (Bogor) ปูร์วาการ์ตา (Purwakarta) การาวัง (Karawang) ซมารัง (Semarang) ปาซุรูอาน (Pasuruan) เมดาน (Medan) มอจอกอร์โต (Mojokerto) เกาะบินตัน (Bintan Island) อาเจห์ (Aceh) และเกาะบาตัม (Batam Island)

กิจการที่ตั้งอยู่ในเขตปลอดอากร จะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- (1) ยกเว้นอากรขาเข้าเป็นการชั่วคราวสำหรับสินค้าหรือวัสดุที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตในเขตปลอดอากร
- (2) ยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าที่ต้องใช้ในกระบวนการผลิตในเขตปลอดอากร
- (3) ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ภาษีขายสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย (Sale Tax on Luxury Goods: STLG) และภาษีรายได้ (มาตรา 22 ของภาษีรายได้สำหรับผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจนำเข้า) เช่น
  - การนำเข้าสินค้าเพื่อผลิตในเขตปลอดอากร
  - การถ่ายโอนสินค้าระหว่างเขตปลอดอากรเพื่อผลิต
- (4) อนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในประเทศได้ (โดยผ่านกระบวนการนำเข้าปกติ) โดยจำหน่ายได้ร้อยละ 50 ของมูลค่าส่งออกสินค้าสำเร็จรูป หรือร้อยละ 100 ของการส่งออกสินค้าอื่นที่ไม่ใช่สินค้าสำเร็จรูป เช่น วัตถุดิบใช้ในการผลิตสินค้า
- (5) อนุญาตให้จำหน่ายเศษซากหรือของเสียจากการผลิต (Scrap or Waste) เท่าที่ยังมีส่วนประกอบของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเกินกว่าร้อยละ 5
- (6) สามารถนำเครื่องมือเครื่องจักรของบริษัทไปให้ผู้รับเหมาช่วง (Subcontractors) ยืมไปใช้ในการผลิตนอกเขตปลอดอากร ได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี
- (7) ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรในการส่งสินค้าเพื่อการผลิตต่อจากเขตปลอดอากรไปยังผู้รับเหมาช่วงของบริษัท หรือในทางกลับกันระหว่างบริษัทดังกล่าวในเขตพื้นที่

8) สิทธิประโยชน์ในการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจเชิงบูรณาการ (Integrated Economic Development Zones: KAPETS)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจเชิงบูรณาการจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจแก่ภาคตะวันออกและพื้นที่ห่างไกล ทั้งนี้เขตพิเศษประเภทนี้มีจำนวน 25 เขต²³ โดยมีการจูงใจให้เกิดการลงทุนใหม่ด้วย การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี ซึ่งตามบทบัญญัติในกฎหมาย ฉบับที่ 147/2000 และ 148/2000 จะมีการกำหนดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนที่ลงทุนในเขต

²³ อ้างอิงจาก Pricewaterhouse Coopers International Limited (PwCIL) (2013)

พัฒนาเศรษฐกิจเชิงบูรณาการในภูมิภาคที่กำหนดหรือในอุตสาหกรรมบุกเบิก สำหรับสิทธิประโยชน์กรณีลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจเชิงบูรณาการหรือ KAPETS มีดังนี้

- (1) ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าบางชนิด (ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายฉบับที่ 147/2000 และ 148/2000)
- (2) ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเป็นเวลา 4 ปี สำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์
- (3) ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีเงินได้ล่วงหน้า (Prepaid Income Tax) จากการนำเข้าสินค้าทุนและวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง
- (4) ลดหย่อนภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax) ที่ติดกับเงินปันผลแก่ผู้ที่ไม่มียึดฐานในอินโดนีเซีย ได้ถึงร้อยละ 10
- (5) สามารถเลื่อนระยะเวลาการเสียอากรขาเข้าสำหรับสินค้าทุน อุปกรณ์และวัสดุที่นำมาใช้ในการผลิต²⁴
- (6) ขยายระยะเวลาสำหรับสิทธิโอนผลขาดทุนสะสมเป็นระยะเวลาสูงที่สุด 10 ปี

3.5 สิทธิประโยชน์ของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZ)

ปัจจุบันอินโดนีเซียมีเพียงเขตเศรษฐกิจพิเศษบาตัม (Batam) ตั้งอยู่ในจังหวัดเรียว (Riau) เพียงแห่งเดียว²⁵ โดยเกิดมาจากกรอบความตกลงระหว่างอินโดนีเซียและสิงคโปร์ เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ร่วมลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2549 เพื่อต้องการเปลี่ยนเกาะบาตัมให้เป็นแหล่งผลิตสินค้า หรือเป็นแหล่งลงทุนจากสิงคโปร์ เนื่องจากสิงคโปร์ต้องการพื้นที่และแรงงานสำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่กำลังเติบโตในสิงคโปร์ขณะนั้น ทำให้บาตัมกลายเป็นศูนย์กลางการผลิตอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในโลก โดยได้รับการลงทุนจากสิงคโปร์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่เหมาะสมที่จะลงทุนในบาตัมได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ เช่น ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ เครื่องเสียงและชิ้นส่วนวิดีโอ ยานยนต์ การพิมพ์ เนื่องจากมีแรงงานจำนวนมาก และสามารถฝึกทักษะการผลิตให้กับแรงงานได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมเบาอื่นๆ เช่น สินค้าเครื่องหนัง รองเท้า เสื้อผ้า ของเล่น สินค้าอุปโภคบริโภค ผลิตภัณฑ์ครัวเรือน และผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพ ทั้งนี้เขตเศรษฐกิจพิเศษบาตัม เป็นโครงการนำร่องเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในเกาะที่สำคัญ

²⁴ขึ้นอยู่กับพิจารณาของภาครัฐ

²⁵อ้างอิงจาก เขตเศรษฐกิจพิเศษของอินโดนีเซีย: บาตัม กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2556)

ของอินโดนีเซีย ตามประกาศประธานาธิบดี ฉบับที่ 46/2007 อีกทั้งได้กำหนดให้เขตเศรษฐกิจพิเศษบาตัมเป็นเขตการค้าเสรีอีกด้วย

สำหรับสิทธิในเขตเศรษฐกิจพิเศษบาตัม สามารถสรุปได้ดังนี้

- (1) ชาวต่างชาติสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในบริษัทได้ข้างมากหรือทั้งสิ้น
- (2) อำนวยความสะดวกในขั้นตอนการลงทุนสำหรับการลงทุนจากต่างชาติ
- (3) นักลงทุนต่างชาติจะได้รับใบอนุญาตลงทุนเป็นระยะเวลา 30 ปี และสามารถต่ออายุได้ (พิจารณาเป็นรายกรณี)
- (4) มีขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองที่สะดวกสำหรับชาวต่างชาติ
- (5) การให้เช่าที่ดิน 80 ปี และสามารถต่ออายุได้ (พิจารณาเป็นรายกรณี)
- (6) มีขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกที่สะดวกสำหรับการค้า

แม้ว่าปัจจุบันอินโดนีเซียจะมีเขตเศรษฐกิจพิเศษเพียงหนึ่งแห่ง แต่ในอนาคตรัฐบาลอินโดนีเซียมีแผนจะจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอีกสองแห่ง ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษที่เมืองบิตุง (Bitung) ในจังหวัดซูลาเวซีเหนือ (North Sulawesi) และอีกแห่งที่เมืองมันดาลิกา (Mandalika) ในจังหวัดนูซาเต็งการาตะวันตก (West Nusa Tenggara)

3.6 กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

3.6.1 กฎหมายแรงงาน

กระทรวงแรงงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน (Ministry of Manpower and Transmigration) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องแรงงาน โดยกฎหมายแรงงานหลักที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและการลงทุนมีทั้งหมด 4 ฉบับ ได้แก่

(1) กฎหมายเลขที่ 3/1992 ว่าด้วยสวัสดิการทางสังคมของแรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกัสิทธิการประกันสุขภาพ การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน สิทธิประโยชน์ภายหลังการเกษียณอายุ และการเสียชีวิต โดยใช้บังคับกับบริษัทที่มีคนงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

(2) กฎหมายเลขที่ 21/2003 ว่าด้วยสหภาพแรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกัสภาแห่งชาติของแรงงาน สิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงาน การจัดตั้งสมาพันธ์สหภาพแรงงาน และการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน

(3) กฎหมายเลขที่ 13/2003 ว่าด้วยกำลังคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์กรความร่วมมือด้านแรงงาน แบบพหุภาคี และไตรภาคี

(4) กฎหมายเลขที่ 2/2004 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทของแรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง การนำคดีไปสู่ศาล และการตัดสินชี้ขาดตามกฎหมาย

สำหรับกฎระเบียบและเงื่อนไขด้านแรงงานจากกฎหมายต่างๆ ข้างต้น สามารถสรุปประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้

1) ประเภทของงาน

การจ้างแรงงานในประเทศอินโดนีเซียแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ พนักงานประจำ (Permanent Workers) พนักงานแบบสัญญา (Contract Workers) และพนักงานแบบรับช่วงต่อ (Outsourcing Workers) ซึ่งแรงงานแต่ละประเภทจะมีระยะเวลาการทำงานและค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน ดังนี้

(1) พนักงานประจำ (Permanent Workers) จะได้รับการจ้างงานโดยบรรจุเข้าเป็นพนักงานประจำ ซึ่งจะพ้นสภาพการเป็นพนักงานต่อเมื่อพนักงานลาออก หรือพนักงานถูกไล่ออกเมื่อมีความผิดร้ายแรงที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อกิจการ เกษียณอายุ หรือมีการยกเลิกกิจการ เป็นต้น ค่าตอบแทนที่ได้รับ ได้แก่ เงินเดือน โบนัส และสวัสดิการอื่นๆ

(2) พนักงานแบบสัญญา (Contract Workers) จะได้รับการจ้างงานตามระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาการจ้างงานที่ทำกับนายจ้าง รัฐบาลได้กำหนดกฎระเบียบว่า สัญญาการจ้างงานจะมีอายุสูงสุดเพียง 2 ปี และสามารถต่อสัญญาได้อีก 1 ปีแต่ไม่เกิน 2 ปี นายจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิก หรือต่ออายุสัญญาจ้าง ปัจจุบันหลายบริษัทเลือกใช้วิธีการจ้างงานตามระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาฯ เพื่อหลีกเลี่ยงการจ่ายเงินค่าชดเชยในกรณีที่ให้พนักงานออกจากงาน พนักงานที่มีการจ้างแบบสัญญาจะได้รับเงินเดือนเป็นรายเดือน มีวันหยุดตามศาสนาแต่ไม่มีสวัสดิการใดๆ

(3) พนักงานแบบรับช่วงต่อ (Outsourcing Workers) เป็นระบบที่มีการจัดหาพนักงานให้กับบริษัทอื่นๆ ที่มีความต้องการพนักงาน พนักงานที่ได้รับการคัดเลือกภายใต้ระบบการรับช่วงต่ออาจมีสถานะเป็นพนักงานประจำ หรือพนักงานชั่วคราว บริษัทที่ให้บริการจัดหาพนักงานรับช่วงต่อจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงแรงงาน ข้อดีของการจ้างงานแบบรับช่วงต่อ คือ บริษัทไม่มีข้อผูกมัดที่จะต้องจ่ายเงินชดเชยเมื่อใดก็ตามที่ตัดสินใจยกเลิกการจ้างงาน ซึ่งตามกฎหมายแรงงานเลขที่ 13/2003 มีมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจ้างพนักงานแบบรับช่วงต่อ คือ มาตราที่ 50-55 และมาตราที่

56-59 ที่กำหนดให้พนักงานแบบรับช่วงต่ออาจทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานประจำหรือทำงานพิเศษที่เกี่ยวข้องกับงานประจำก็ได้ นอกจากนี้ในมาตราที่ 66 ได้กำหนดว่า ลักษณะงาน 5 ประเภทที่สามารถจ้างพนักงานทำงานภายใต้ระบบการรับช่วงต่อ ได้แก่ งานบริการจัดเลี้ยง การให้บริการทำความสะอาด การรักษาความปลอดภัย บริการสนับสนุนการทำเหมือง และบริการขนส่งพนักงาน หากเป็นงานที่นอกเหนือจากที่ไม่สามารถจ้างพนักงานทำงานภายใต้ระบบการรับช่วงต่อได้

2) เวลาการทำงาน

ข้อกำหนดของกฎหมายแรงงานกำหนดว่า เวลาการทำงานจะต้องไม่มากกว่า 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยปกติเวลาการทำงานจะเป็น 8 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งกฎระเบียบในเรื่องของเวลาทำงานจะไม่มีผลบังคับใช้กับงานในบางสาขาที่ได้มีการกำหนดไว้ตามกฎหมายแรงงาน

สำหรับการทำงานล่วงเวลาจะถูกควบคุมและกำกับโดยกฎกระทรวงแรงงานเลขที่ KEP.102/MEN/VI/2004 ทั้งนี้ การทำงานล่วงเวลาจะเป็นไปตามข้อกำหนดของแต่ละบริษัท โดยพนักงานมีสิทธิที่จะได้รับการจ่ายเงินค่าล่วงเวลาในอัตราพิเศษ

3) การฝึกอบรมของพนักงาน

ตามกฎกระทรวงเลขที่ KEP.261/MEN/XI/2004 ได้กำหนดให้บริษัทที่มีพนักงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปจะต้องจัดฝึกอบรมให้แก่พนักงานอย่างน้อยร้อยละ 5 ของจำนวนพนักงานทั้งหมดในแต่ละปี ซึ่งบริษัทดังกล่าว จะต้องจัดเตรียมกำหนดการฝึกอบรมรายปี ซึ่งมีรายละเอียดประกอบไปด้วย ประเภทของการฝึกอบรม ระยะเวลา และสถานที่ของการฝึกอบรม ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมจะเป็นความรับผิดชอบของบริษัททั้งหมด

4) สิทธิของพนักงาน

สิทธิประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับ ได้แก่ เงินเดือน โบนัส สวัสดิการอื่นๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายของที่พักอาศัยและเงินกู้ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการคลอดบุตรและวันลาพักคลอดบุตร 3 เดือน²⁶ และประกันสังคม นอกจากนี้ยังมีสิทธิในการลางานและวันหยุดประจำปี ดังนี้

²⁶ 1.5 เดือนก่อนคลอดบุตรและ 1.5 เดือนหลังจากคลอดบุตร

- (1) วันหยุดรายสัปดาห์ โดยกำหนดให้หยุด 1 วันหลังจากทำงาน 6 วันและวันหยุด 2 วันหลังจากทำงาน 5 วัน
- (2) วันหยุดรายปี กำหนดให้มีวันหยุดได้ 12 วันทำงาน สำหรับพนักงานที่มีอายุงาน 1 ปีขึ้นไป
- (3) วันหยุดพักผ่อน กำหนดให้หยุดได้ไม่เกิน 2 สัปดาห์ สำหรับพนักงานที่มีอายุงาน 6 ปีขึ้นไป
- (4) วันหยุดตามกฎหมายกระทรวงแรงงานเลขที่ 04/MEN/1994 บริษัทจะกำหนดให้พนักงานได้หยุดงานในวันหยุดทางศาสนาทุกปี

5) สหภาพแรงงาน

รัฐบาลอนุญาตให้พนักงานทุกคนมีสิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงานและเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน ทั้งนี้ บริษัทที่มีคนงานอย่างน้อย 10 คนขึ้นไป สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของแรงงานกับนายจ้าง สหภาพแรงงานสามารถจัดตั้งโดยพนักงานในบริษัทหรือบุคคลภายนอกบริษัทก็ได้ ซึ่งรูปแบบสหภาพแรงงาน คือ เป็นองค์กรอิสระและเปิดเผย เป็นประชาธิปไตยและรับผิดชอบในการต่อสู้เพื่อแรงงานในกรณีที่มีข้อโต้แย้งกับนายจ้าง องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแรงงานคือสมาพันธ์แรงงานแห่งชาติ (Federation of Indonesian Workers : FSPSI)

นอกจากนี้ ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ No. KEP.187/MEN/IX/2004 กำหนดว่าสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้นต้องจ่ายค่าสมาชิกรายเดือน และกำหนดให้สามารถจัดตั้งสภาแห่งสหภาพแรงงานได้โดยมีสมาพันธ์ของสหภาพแรงงานตั้งแต่ 3 สมาพันธ์ขึ้นไป

6) การประกันสังคมของแรงงาน

รัฐบาลได้จัดตั้งโครงการประกันสังคม ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานประกันสังคมของรัฐ เบี้ยประกันของโครงการประกันสังคมมาจากเงินเดือนของพนักงานร้อยละ 5.7 และเงินสมทบจากนายจ้างอีกร้อยละ 3.7 ซึ่งประกันสังคมครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังนี้

- (1) การประกันสุขภาพ
- (2) การประกันอุบัติเหตุจากการทำงาน
- (3) การประกันการเกษียณอายุ

(4) การประกันการเสียชีวิต

7) อัตราค่าจ้างแรงงาน

กฎหมายแรงงานของอินโดนีเซียให้การคุ้มครองแรงงานค่อนข้างมาก โดยเฉพาะด้านสวัสดิการ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแรงงานของชาวอินโดนีเซียจะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแต่ละพื้นที่ถูกกำหนดโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งจะมีอัตราที่แตกต่างกันไป อัตราค่าจ้างขั้นต่ำต่อปี ในปี พ.ศ. 2556 ได้ถูกปรับสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2555 (ตารางที่ 3.8)

ตารางที่ 3.8 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในจังหวัดต่าง ๆ ของอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2555-2556

หน่วย: ดอลลาร์ สรอ./ปี

จังหวัด	2555	2556	อัตราเพิ่ม (%)
เขตปกครองพิเศษอาเจะห์ (Nanggroe Aceh D.)	1,795	1,987	10.7
สุมาตราตอนเหนือ (North Sumatera)	1,538	1,763	14.6
สุมาตราตะวันตก (West Sumatera)	1,474	1,731	17.4
เรียว (Riau)	1,587	1,795	13.1
หมู่เกาะเรียว (Kepulauan Riau)	1,301	1,750	34.5
จัมบี (Jambi)	1,465	1,666	13.8
สุมาตราตอนใต้ (South Sumatera)	1,532	1,731	12.9
บังกาเบลีตุง (Bangka Belitung)	1,423	1,622	14.0
เบงกูลู (Bengkulu)	1,192	1,538	29.0
ลัมปุง (Lampung)	1,250	1,474	17.9
ชาวตะวันตก (West Java)	1,000	1,090	9.0
จาการ์ตา (Jakarta)	1,960	2,820	43.9
บันเตน (Banten)	1,336	1,500	12.3
ชวากลาง (Central Java)	981	1,064	8.5
ยอกยาการ์ตา (Yogyakarta)	1,144	1,214	6.1
ชาวตะวันออก (East Java)	955	1,110	16.3
บาหลี่ (Bali)	1,240	1,514	22.1
นุซาเต็งการาตะวันตก (Nusa Tenggara Barat)	1,282	1,410	10.0
นุซาเต็งการาตะวันออก (Nusa Tenggara Timur)	1,186	1,295	9.2
กาลิมันตันตะวันตก (West Kalimantan)	1,154	1,359	17.8
กาลิมันตันใต้ (South Kalimantan)	1,570	1,715	9.2

ตารางที่ 3.8 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในจังหวัดต่าง ๆ ของอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2554-2555 (ต่อ)

หน่วย: ดอลลาร์ สรอ./ปี

จังหวัด	2555	2556	อัตราเพิ่ม (%)
กาลิมันตันกลาง (Central Kalimantan)	1,702	1,991	17.0
กาลิมันตันตะวันออก (East Kalimantan)	1,509	2,246	48.9
มาลุกู (Maluku)	1,250	1,634	30.8
มาลุกูเหนือ (North Maluku)	1,231	1,539	25.0
โกรอนตาโล (Gorontalo)	1,074	1,506	40.3
สุลาเวสีเหนือ (North Sulawesi)	1,602	1,987	24.0
สุลาเวสีตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Sulawesi)	1,323	1,442	9.0
สุลาเวสีกลาง (Central Sulawesi)	1,134	1,275	12.4
สุลาเวสีใต้ (South Sulawesi)	1,538	1,846	20.0
สุลาเวสีตะวันตก (West Sulawesi)	1,445	1,493	3.4
ปาปัว (Papua)	1,942	2,192	12.9
ปาปัวตะวันตก (West Papua)	1,859	2,205	18.6

ที่มา : <http://www.wageindicator.org> วันที่สืบค้น 27 มีนาคม 2556

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยปี 2555 : 1 ดอลลาร์ สรอ. (USD) เท่ากับ 9,361.1 รูเปียห์ (IDR)

8) แรงงานต่างชาติ

แรงงานต่างชาติที่ถือวีซ่าอินโดนีเซียและใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) สามารถทำงานในอินโดนีเซียได้ ธุรกิจที่สามารถจ้างแรงงานต่างชาติได้ มีดังนี้

- (1) สำนักงานตัวแทนการค้าระหว่างประเทศ
- (2) สำนักตัวแทนของบริษัทในต่างประเทศ หรือสำนักข่าวต่างประเทศ
- (3) บริษัทลงทุนของต่างประเทศ (PMA)
- (4) บริษัทลงทุนของอินโดนีเซีย (PMDN)
- (5) บริษัทที่ดำเนินงานเพื่อโครงการของรัฐ และโครงการช่วยเหลือต่าง ๆ
- (6) สถาบันเพื่อสังคม การศึกษา วัฒนธรรม และศาสนา
- (7) ธุรกิจบริการ

นายจ้างของแรงงานต่างชาติจะต้องมีการจัดทำแผนการใช้แรงงานต่างชาติ โดยจะต้องระบุเหตุผลในการใช้แรงงานต่างชาติ ตำแหน่ง ค่าจ้าง จำนวนแรงงาน สถานที่ทำงาน ระยะเวลาการจ้าง และจำนวนแรงงานท้องถิ่นที่จะทำงานด้วย นอกจากนี้ นายจ้างที่จ้างงานแรงงานต่างชาตินั้น จะต้องจัดให้แรงงานต่างชาติเข้าร่วมโครงการประกันสังคมด้วย สำหรับแรงงานต่างชาติที่ได้รับเงินค่าจ้างต่อเดือนมากกว่า 100 ดอลลาร์ สรอ. นายจ้างจะต้องจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานโดยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของรัฐที่กำหนดไว้ หากผู้ประกอบการต้องการจ้างแรงงานต่างชาติมากกว่า 50 คนขึ้นไป จะต้องได้รับการอนุมัติจากอธิบดีกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องต่ออายุใบอนุญาตให้แรงงานต่างชาติเป็นประจำทุกปี

สำหรับเงื่อนไขการจ้างแรงงานต่างชาติ มีดังนี้

- (1) การจ้างงานแรงงานต่างชาติสามารถทำได้ในกรณีที่ยังไม่สามารถหาพนักงานชาวอินโดนีเซียมาทดแทนได้ โดยเงื่อนไขในข้อนี้จะให้ความสำคัญกับบริษัทที่มีสัดส่วนการส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 85 ของมูลค่าการผลิต
- (2) ระยะเวลาการทำงานของแรงงานต่างชาติขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของรัฐ ซึ่งจะพิจารณาจากความชำนาญ และความสามารถของแรงงานต่างชาติ
- (3) การต่ออายุวีซ่าสำหรับแรงงานต่างชาติขึ้นอยู่กับ การต่ออายุใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ที่ออกโดยคณะกรรมการประสานการลงทุนท้องถิ่น
- (4) แรงงานต่างชาติไม่สามารถทำงานมากกว่า 1 ตำแหน่ง และไม่สามารถทำงาน 2 แห่งพร้อมกันได้

3.6.2 กฎหมายที่ดิน

บริษัทต่างชาติไม่มีสิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดิน แต่มีสิทธิในการซื้อที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม บริษัทต่างชาติจะได้สิทธิตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน ดังต่อไปนี้

1) สิทธิในการเพาะปลูก (Land Cultivation Right)

สิทธิในการเพาะปลูก เป็นสิทธิในการใช้ที่ดินที่รัฐเป็นเจ้าของ (State Owned Land) โดยมีวัตถุประสงค์ทางการเกษตร คือ การเพาะปลูก ประมง ปศุสัตว์ ซึ่งจะมีการอนุญาตให้ใช้สิทธิ

ดังกล่าวได้เป็นเวลาสูงสุด 95 ปี โดยครั้งแรกอนุญาตไม่เกิน 60 ปี และสามารถขยายเวลาได้อีกไม่เกิน 35 ปี หากมีการใช้และการจัดการที่ดินอย่างเหมาะสม

2) สิทธิในการสร้างสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน (Right of Building on Land)

สำหรับบุคคลธรรมดาชาวอินโดนีเซียหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในอินโดนีเซีย ซึ่งรวมถึงบริษัทลงทุนต่างชาติด้วยมีสิทธิในการสร้างสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน เป็นสิทธิในการปลูกสร้างและเป็นเจ้าของอาคารบนที่ดินที่มีการซื้อขาย ซึ่งอนุญาตให้ ใช้สิทธิดังกล่าวได้เป็นเวลาสูงสุด 80 ปี โดยอนุญาตในครั้งแรกไม่เกิน 50 ปี และขยายได้อีกไม่เกิน 30 ปี โดยสิทธิดังกล่าวสามารถโอนให้แก่บุคคลอื่นได้โดยต้องผ่านความเห็นชอบจากทางการ

3) สิทธิในการใช้ประโยชน์บนที่ดิน (Right of Use on Land)

สิทธิในการใช้ประโยชน์บนที่ดิน เป็นสิทธิในการใช้ประโยชน์บนที่ดินตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยเฉพาะ (Specific Purpose) ซึ่งจะมีการอนุญาตให้ใช้สิทธิได้เป็นเวลาสูงสุด 70 ปี โดยอนุญาตในครั้งแรกไม่เกิน 45 ปี และขยายได้อีกไม่เกิน 25 ปี หากเป็นการใช้ประโยชน์ตามปกติ

หมายเหตุ: กรณีนักลงทุนต่างชาติได้รับสัมปทานเหมืองแร่ (Mining Contract) จากรัฐมนตรีกระทรวงพลังงานและเหมืองแร่ หรือกรณีนักลงทุนต่างชาติได้รับสิทธิในการทำป่าไม้และการเพาะปลูกจากรัฐมนตรีเกษตรนั้น สามารถใช้ที่ดินได้ตามใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ (Business License) ทันที แต่หากต้องการใช้ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกจากที่กำหนดในใบอนุญาตก็ต้องส่งคำขอพิเศษ (Special Application) ให้แก่รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องในการอนุมัติต่อไป

3.6.3 กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

อินโดนีเซียมีความก้าวหน้าในการป้องกันทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีการจัดประชุมหลายครั้งที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา อินโดนีเซียได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) และได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPs) อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียยังต้องปรับปรุงระบบข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันทรัพย์สินทางปัญญา การโจรกรรมทางคอมพิวเตอร์ และงานศิลปะ รวมทั้งภาพยนตร์ ที่ยังพบการละเมิดอย่างแพร่หลาย

สำหรับกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิทางปัญญาในประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ กฎหมาย สิทธิบัตร กฎหมายลิขสิทธิ์ และกฎหมายเครื่องหมายการค้า โดยมีรายละเอียดความคุ้มครอง ดังนี้

1) กฎหมายสิทธิบัตร

รัฐบาลอินโดนีเซียได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิบัตร และให้การคุ้มครองในฐานะที่เป็น ส่วนหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้กฎหมายสิทธิบัตรฉบับที่ 14 ปี 2011 (ปี พ.ศ. 2544) สิทธิบัตร ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่รัฐบาลได้มอบให้กับผู้คิดค้น สำหรับสิ่งประดิษฐ์ทางเทคโนโลยี ทั้งที่เป็นเทคโนโลยีที่ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการผลิต ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตที่ยื่นขอสิทธิบัตรแล้ว กฎหมายจะมีผลคุ้มครองสิทธิบัตร 20 ปี และสำหรับการประดิษฐ์ไม่ซับซ้อน (Simple Patent) จะมีการ คุ้มครองสิทธิบัตร 10 ปี โดยสิทธิบัตรทั้งสองประเภทไม่สามารถขยายระยะเวลาการคุ้มครองได้

ในการรักษาสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรจะต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี เพื่อรักษาสิทธิในสิทธิบัตร การประดิษฐ์ให้มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย การชำระค่าธรรมเนียมรายปีในครั้งแรกจะเป็นค่าธรรมเนียม รายปี สำหรับปีที่ 1 ของคำขอรับสิทธิบัตรจนถึงปีที่มีการออกสิทธิบัตร ซึ่งจะต้องชำระภายในระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันออกสิทธิบัตร และหากสิทธิบัตรนั้นยังคงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย หรือไม่ถูกเพิกถอน ค่าธรรมเนียมรายปีต่อไป จะครบกำหนดชำระในวันเดียวกันกับวันที่ออกสิทธิบัตรของปีนั้นๆ หรือ วันที่ได้มีการบันทึกสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ ถ้าผู้ทรงสิทธิบัตรไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีเป็นระยะเวลา 3 ปี ติดต่อกัน จะมีผลทำให้สิทธิบัตรตกเป็นโมฆะ โดยให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดชำระในปีที่สาม ของปีที่ไม่ได้มีการชำระ และในกรณีที่ผู้ทรงสิทธิบัตรไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับปีที่ 18 จนถึงปีที่ 20 จะให้ถือว่าสิทธิบัตรตกเป็นโมฆะโดยมีผลตั้งแต่วันที่ครบกำหนดชำระของปีนั้นๆ สำหรับในกรณีที่ ชำระล่าช้า ผู้ทรงสิทธิบัตรจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มร้อยละ 2.5 ต่อเดือนของเงินค่าธรรมเนียมรายปี

ในการเพิกถอนสิทธินั้น กฎหมายสิทธิบัตรได้บัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิบัตรไว้ว่าจะเพิก ถอนสิทธิได้ 3 กรณี คือ การเพิกถอนสิทธิบัตรโดยผลบังคับแห่งกฎหมาย การเพิกถอนสิทธิบัตรโดยผู้ ทรงสิทธิบัตร และการเพิกถอนสิทธิบัตรโดยอาศัยอำนาจศาล

สำหรับการโอนสิทธิ กำหนดไว้ว่าผู้ทรงสิทธิสามารถโอนสิทธิบัตรให้บุคคลอื่นได้ทั้งหมดหรือแต่ เพียงบางส่วนก็ได้ โดยการทำสัญญาข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถบริจาคหรือยกให้เป็นมรดก ก็ได้ และวิธีทางอื่นใดที่กฎหมายรับรอง

2) กฎหมายลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศอินโดนีเซียจะให้ความคุ้มครองผลงานของผู้คิดค้นในด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะและงานเขียน โดยลิขสิทธิ์จะมีผลตลอดชีวิตของผู้คิดค้นจนถึงอีก 50 ปีหลังจากผู้คิดค้นเสียชีวิต นอกจากนี้ลิขสิทธิ์จะมีผลคุ้มครองผลงานสร้างสรรค์ด้านสื่อสารมวลชน เช่น ผลงานทางโทรทัศน์ ทางวิทยุ เพลง หรือภาพยนตร์ เป็นระยะเวลา 50 ปี และ 25 ปี สำหรับผลงานด้านภาพถ่าย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรืองานออกแบบ ซึ่งลิขสิทธิ์จะมีผลคุ้มครองในกรณีดังต่อไปนี้

(1) อายุของผลงาน ไม่เกิน 50 ปีที่ผู้คิดค้นเสียชีวิตแล้ว เช่น หนังสือ หุ่น หนังสือลง งานเขียน ละคร เพลง การเต้นรำ การร่ายรำ ภาพวาดประติมากรรม งานแกะสลัก สุนทรพจน์ สถาปัตยกรรม และอื่นๆ

(2) หากลิขสิทธิ์นั้นมิใช่ผู้เป็นเจ้าของมากกว่า 1 คน สิทธินั้นจะยังคงอยู่จนกระทั่งผู้เป็นเจ้าของคนสุดท้ายได้เสียชีวิตไปแล้วไม่เกิน 50 ปีหลังจากนั้นสิ่งประดิษฐ์คิดค้นจะสามารถเปลี่ยนหรือยกให้ผู้อื่นต่อไป

(3) อายุของผลงาน ไม่เกิน 50 ปี หลังการประกาศสิทธิของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย ฐานข้อมูล และผลงานที่เกิดจากการดัดแปลงปรับเปลี่ยนใดๆ

(4) อายุของผลงาน ไม่เกิน 50 ปี หลังจากที่ยานวรรณกรรมนั้นได้ตีพิมพ์ครั้งแรก

(5) อายุของผลงาน ไม่เกิน 50 ปี หลังจากที่ยังคงหรือหน่วยงานได้ประกาศสิทธิในการเป็นเจ้าของครั้งแรก

3) กฎหมายเครื่องหมายการค้า

การคุ้มครองสิทธิจากเครื่องหมายการค้าในประเทศอินโดนีเซียอยู่ภายใต้กฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับที่ 15 ปี 2001 (ปี พ.ศ. 2544) ซึ่งกฎหมายด้านเครื่องหมายการค้าจะมีผลบังคับใช้สำหรับผู้ที่ยื่นขอเครื่องหมายการค้าเท่านั้น โดยจะมีผลคุ้มครอง 10 ปี ซึ่งสามารถขยายระยะเวลาการคุ้มครองได้ และหลังการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว เครื่องหมายนั้นต้องมีการใช้ในทางการค้าจริงภายในระยะเวลา 3 ปี มิฉะนั้นจะถูกลบเลิกการจดทะเบียนได้

ช่องทางและโอกาสการลงทุนของไทยในประเทศอินโดนีเซีย

4.1 ศักยภาพการรองรับการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย

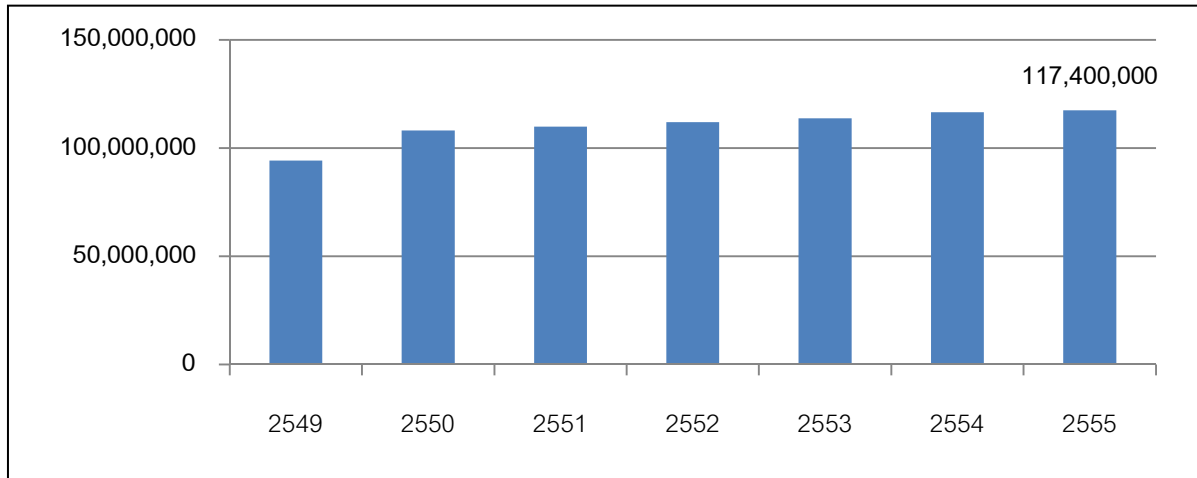
อินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนไทยที่จะไปลงทุน ด้วยปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1) ประชากรมีจำนวนมาก

อินโดนีเซียมีประชากรทั้งสิ้น 248,645,000 คน เป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 4 ของโลก จึงมีตลาดการบริโภคภายในประเทศที่มีขนาดใหญ่ สามารถรองรับการผลิตจำนวนมากเพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตเกิดความได้เปรียบด้านต้นทุน

2) จำนวนแรงงานมีมากและต้นทุนด้านแรงงานต่ำ

ในปี 2555 อินโดนีเซียมีกำลังแรงงาน 117,400,000 คน จึงไม่มีปัญหาขาดแคลนแรงงาน อีกทั้งต้นทุนค่าจ้างแรงงาน (โดยค่าจ้างขั้นต่ำของอินโดนีเซีย ณ ปี 2555 อยู่ระหว่าง 0.85–2.2 ล้านรูเปี๊ยะ หรือ 88–228 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อเดือน ขึ้นอยู่กับแต่ละพื้นที่) ก็อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าแรงงานขั้นต่ำของไทย ซึ่งอยู่ที่อัตรา 300 บาทต่อวัน หรือ 7,800 บาทต่อเดือน หรือเท่ากับ 260 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อเดือน

ที่มา: CIA World Fact Book

แหล่งที่มา <http://www.indexmundi.com/g/g.aspx?c=id&v=72> วันที่สืบค้น 10 ธันวาคม 2555

รูปที่ 4.1 จำนวนแรงงาน (Labor Force) ของอินโดนีเซีย ปี 2549-2555

3) เศรษฐกิจมีขนาดใหญ่และมีอัตราการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง

ขนาดเศรษฐกิจของอินโดนีเซียเมื่อวัดจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น หรือ GDP มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 17 ของโลก และเป็นอันดับ 1 ของอาเซียน โดยในปี 2555 มี GDP คิดเป็นมูลค่า 908.125 พันล้านเหรียญสหรัฐ และคาดการณ์ว่าจะติด 10 อันดับแรก ของประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ภายในระยะเวลา 15 ปี

นอกจากมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่แล้ว ยังมีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าร้อยละ 6 อย่างต่อเนื่องมาหลายปี ยกเว้นปี 2552 ซึ่งอินโดนีเซียเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจซบเซาเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ทำให้อัตราการเติบโตลดลงเหลือเพียง 4.6 แต่ก็ยังแข็งแกร่งกว่าอีกหลายๆ ประเทศที่อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจติดลบ แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจของอินโดนีเซียมีความแข็งแกร่งและมีความมั่นคงสูง

4) ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์

อินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งที่อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งประเภทที่ใช้เป็นพลังงาน อาทิ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมัน และประเภทที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต อาทิ น้ำมันปาล์ม โกโก้ และยางพารา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนที่ลงทุนประกอบอุตสาหกรรมในอินโดนีเซียโดยเฉพาะในเรื่อง ดันทุ่น และการขาดแคลนวัตถุดิบ

ทรัพยากรที่สำคัญของอินโดนีเซีย ได้แก่

- **น้ำมันดิบ:** ที่สำรวจแล้วมีปริมาณสำรองไม่น้อยกว่า 3.5 พันล้านบาร์เรล
- **ก๊าซธรรมชาติ:** ที่สำรวจแล้วมีปริมาณสำรองไม่น้อยกว่า 112 ล้าน ลูกบาศก์ฟุต
- **ถ่านหิน:** เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับสองของโลก
- **น้ำมันปาล์ม:** เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ปีละไม่ต่ำกว่า 19 ล้านตัน
- **โกโก้:** เป็นผู้ส่งออกอันดับสองของโลก ปีละไม่ต่ำกว่า 770,000 ตัน
- **ดีบุก:** เป็นผู้ส่งออกอันดับสองของโลก ปีละไม่ต่ำกว่า 65,000 ตัน
- **ยางพารา:** เป็นผู้ผลิตอันดับหนึ่งของโลก ปีละไม่ต่ำกว่า 2.4 ล้านตัน

5) การเมืองของประเทศมีเสถียรภาพ

การเมืองถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศ ประเทศใดก็ตามที่มีการเมืองที่ผันผวนไม่แน่นอน จะทำให้นักลงทุนไม่มั่นใจที่จะเข้าไปลงทุน เพราะมีความรู้สึกว่าจะมีความเสี่ยงสูง ซึ่งอินโดนีเซียถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีการเมืองของประเทศมีเสถียรภาพต่อเนื่องมานาน จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนมากขึ้นเรื่อยๆ

6) มีบรรยากาศการลงทุนที่ดี

(1) มีกฎหมายการลงทุนที่ชัดเจน และดึงดูดใจมากขึ้น

วันที่ 2 พฤษภาคม 2550 รัฐบาลได้ประกาศใช้กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่คือ Law of the Republic of Indonesia Number 25 Year 2007 Regarding Capital Investment เพื่อควบคุมดูแลกิจกรรมการลงทุนในอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงบรรยากาศของการลงทุนโดยเน้นประโยชน์ของประเทศมากขึ้น กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักการและวัตถุประสงค์การลงทุน นโยบายการลงทุน พื้นฐาน ประเภทธุรกิจและทำเลที่ตั้ง การปฏิบัติต่อนักลงทุน แรงงาน ภาคธุรกิจ การพัฒนาการลงทุนในระดับจุลภาค ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ การดำเนินการลงทุน Special Economic Zone และการระงับข้อพิพาทด้านองค์กร หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนภายใต้กฎหมายนี้คือ Investment Coordinating Board (BKPM) โดยมีประธานที่ได้รับการแต่งตั้งและขึ้นตรงกับประธานาธิบดี ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ประสานการดำเนินงานตามนโยบายการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาแนวทางการลงทุนที่ได้กำหนดไว้

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่

- ก. ลดขั้นตอนการอนุมัติการลงทุน
- ข. เพิ่มความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนภายในประเทศ
- ค. ปรับลดจำนวนกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน
- ง. รับประกันว่าจะไม่ยึดกิจการของนักลงทุนต่างชาติ
- จ. ขยายเวลาการให้สิทธิการใช้ที่ดิน

(2) มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนและพื้นที่การลงทุนชัดเจน และดึงดูดใจมากขึ้น

รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างชัดเจน โดยแนวทางการส่งเสริมการลงทุนที่สำคัญก็คือการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่นักลงทุน อาทิ การคืนภาษีอากร สำหรับการนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบเพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออก หรือการยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีเงินได้ และภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้าทุน และเครื่องมือต่างๆ รวมทั้งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เป็นต้น นอกจากนี้ ประธานาธิบดี โทซูซีโล บัมบัง ยูโดโยโน ยังได้ประกาศ แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซีย (Master Plan for Acceleration and Expansion of Indonesia Economic Development 2011 - 2025: MP3EI) เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554 เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซียในระยะยาว ทั้งนี้ ภายใต้แผน MP3EI นี้ รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจอินโดนีเซีย (Indonesia Economic Corridor) ด้วยการแบ่งพื้นที่การพัฒนาออกเป็น 6 เขต รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของแต่ละพื้นที่ให้สอดคล้องกับทรัพยากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ ดังตารางที่ 4.1 และ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ

พื้นที่	แนวทางการพัฒนา
1. เขตเศรษฐกิจสุมาตรา (Sumatra Economic Corridor)	เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งพลังงานสำรองของประเทศ
2. เขตเศรษฐกิจชวา (Java Economic Corridor)	เป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมและบริการของประเทศ
3. เขตเศรษฐกิจกาลิมันตัน (Kalimantan Economic Corridor)	เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปทรัพยากรแร่และเป็นแหล่งสำรองพลังงาน
4. เขตเศรษฐกิจซูลาเวซี (Sulawesi Economic Corridor)	เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร พืชปลูก ประมง น้ำมัน & ก๊าซ และเหมืองแร่
5. เขตเศรษฐกิจบาหลิ-นุซาเต็งการา (Bali-Nusa Tenggara Economic Corridor)	เป็นประตูสำหรับการท่องเที่ยวและแหล่งสนับสนุนด้านอาหารของประเทศ
6. เขตเศรษฐกิจปาปัว หมู่เกาะโมลุกกะ (Papua-Kep. Maluku Economic Corridor)	เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอาหาร ประมง พลังงาน และเหมืองแร่ของประเทศ

ที่มา: Master Plan Acceleration and Expansion of Indonesia Economic Development 2011-2025

แหล่งที่มา [http://www.depkeu.go.id/ind/others/bakohumas/bakohumaskemenko/PDFCompleteToPrint\(24Mei\).pdf](http://www.depkeu.go.id/ind/others/bakohumas/bakohumaskemenko/PDFCompleteToPrint(24Mei).pdf)

วันที่สืบค้น 15 ธันวาคม 2555

ตารางที่ 4.2 อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมในแต่ละพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ

โครงการ/ประเภท อุตสาหกรรม	Sumatra EC	Java EC	Kalimantan EC	Sulawesi EC	Bali-Nusa Tenggara EC	Papua-Kep. Maluku EC
เหล็ก	●		●			
อาหารและเครื่องดื่ม		●				
สิ่งทอ		●				
อุปกรณ์การขนส่ง		●				
พาณิชย์นาวี	●	●				
นิกเกิล				●		●
ทองแดง						●
บอກไฮต์			●			
ปาล์มน้ำมัน	●		●			

ตารางที่ 4.2 อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมในแต่ละพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ (ต่อ)

โครงการ/ประเภท อุตสาหกรรม	Sumatra EC	Java EC	Kalimantan EC	Sulawesi EC	Bali-Nusa Tenggara EC	Papua-Kep. Maluku EC
ยางพารา	●					
สินค้าเกษตร				●		●
ท่องเที่ยว					●	
เทคโนโลยีสารสนเทศ		●				
ถ่านหิน	●		●			
น้ำมันและก๊าซ ธรรมชาติ			●	●		●
Jabodetabek Area		●				
Sunda Straits National Strategic Area	●					
อารุชยุทโธปกรณ์		●			●	
ปศุสัตว์					●	
ป่าไม้			●			
โกโก้				●		
ประมง				●	●	●

ที่มา: Master Plan Acceleration and Expansion of Indonesia Economic Development 2011-2025

แหล่งที่มา [http://www.depkeu.go.id/ind/others/bakohumas/bakohumaskemenko/PDFCompleteToPrint\(24Mei\).pdf](http://www.depkeu.go.id/ind/others/bakohumas/bakohumaskemenko/PDFCompleteToPrint(24Mei).pdf)
วันที่สืบค้น 15 ธันวาคม 2555(3) มีการกำหนดเขตพิเศษสำหรับการลงทุนอุตสาหกรรม (Industrial Zone) หรือเขตนิคม
อุตสาหกรรม

โดยทั่วไปแล้วการลงทุนในอินโดนีเซีย นักลงทุนสามารถกระทำได้ทุกพื้นที่ ยกเว้นบางพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ต้องห้าม อย่างไรก็ตามการลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมจะสะดวกกว่าแม้จะมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นก็ตาม เพราะนิคมอุตสาหกรรมจะจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ และน้ำประปาไว้ให้ จึงทำให้นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่นิยมที่จะตั้งโรงงานอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม ปัจจุบันอินโดนีเซียมีนิคมอุตสาหกรรมหลักๆ อยู่ 61 แห่ง กระจายอยู่ใน 19 เขตพื้นที่ทั่วประเทศ แต่ที่สำคัญมีดังรายชื่อต่อไปนี้

เกาะชวา: นครหลวงจาการ์ตา			
ชื่อ	พื้นที่ (เฮกตาร์)	ที่ตั้ง เบอร์โทรศัพท์/แฟกซ์/ เว็บไซต์	ประเภทอุตสาหกรรม
Cilandak Commercial Estate	219	Jl. Cilandak KKO, Jakarta 12075, Indonesia. Phone: +62 21 780- 2109/4221 Fax: +62 21 780-2448	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ - อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมพลาสติก
Pulogadung Industrial Area	778	Jl. Pulokambing No.1, Kawasan Industri Pulogadung, Jakarta 13920 Phone: +62-21 4600305 Fax: +62-21 4600730 Email: jjep@jjep.co.id Website: www.jjep.co.id	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมการพิมพ์ - อุตสาหกรรมพลาสติก - อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์
PT. Kawasan Berikat Nusantara (Persero)	803	Jl. Cakung Cilincing, Jakarta Utara (14140) Phone: +62-21 44851525 Fax: +62-21 44851431	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมเภสัชกรรม - อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมพลาสติก - อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ - อุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์

เกาะชวา: จังหวัดชวาตะวันตก			
ชื่อ	พื้นที่ (เฮกตาร์)	ที่ตั้ง เบอร์โทรศัพท์/แฟกซ์/เว็บไซต์	ประเภทอุตสาหกรรม
MM2100 Industrial Town	805	Cikarang Barat, Bekasi 17520, West Java, Indonesia Phone: +62-21 8981001 Fax: +62-21 8981002 Email: mktsales@mmid.co.	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป - อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมพลาสติก
PT Jababeka TBK	1,570	Jababeka Center, Plaza JB J1. Niaga raya kav. 1-4, Kota Jababeka, Cikarang Baru, Bekasi 17550, West Java, Indonesia. Phone: +62-21 8934580 Fax.: +62-21 89833921-22 Website: www.Jababeka.com	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมเหล็ก - อุตสาหกรรมเคมี - อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ - อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค - อุตสาหกรรมพลาสติก - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
PT Lippo Cikarang	686	Jl Mh.Thamrin Kav 99, Lippo Cikarang, Bekasi 17550 Indonesia. Phone: (021) 8990-9555 (Hunting) Fax.: (021) 897-2683 Email : marketing@lippocikarang.com	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมยานยนต์ - อุตสาหกรรมเคมี - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม - อุตสาหกรรมเครื่องจักร

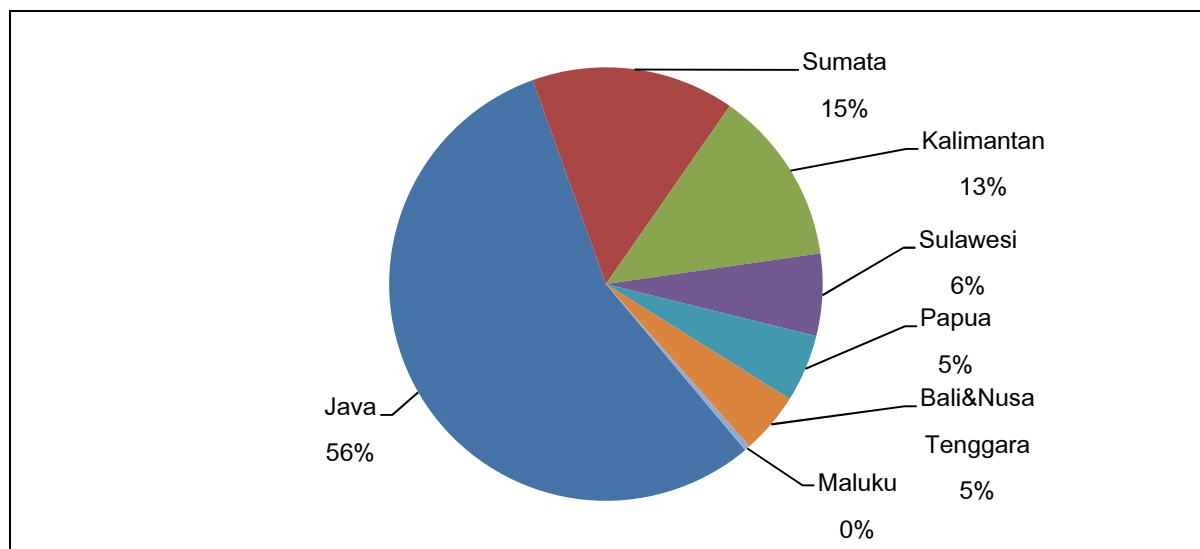
เกาะชวา: จังหวัดชวาตะวันออก			
ชื่อ	พื้นที่ (เฮกตาร์)	ที่ตั้ง เบอร์โทรศัพท์/แฟกซ์/เว็บไซต์	ประเภทอุตสาหกรรม
Surabaya Industrial Estate Rungkut	336	1/F Wisma SIER, Jl. Rungkut Industri Raya 10, Surabaya, 60401, INDONESIA Phone: +62-033 8439981 Fax: +62-033 8438813	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมโลหะ - อุตสาหกรรมเภสัชกรรม - อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม - อุตสาหกรรมเคมี - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
Ngoro Industrial Park,	221	Jl. Raya Ngoro PO Box 1, Kec Ngoro, Kab. Mojokerto 61385 Phone: +62-231 619432 Fax: +62-231 619433 Email : ngoroindustripersada.com Website: ngoroindustripersada.com	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป - อุตสาหกรรมเภสัชกรรม - อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
Gresik Industrial Park	137	Jl. Tridharma No.3-gresik 61121 Phone: +62-31 3984472 Fax: +62-31 3982117 Email : marketing@kig.co.id Website: kig.co.id	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมอลูมิเนียมและพลาสติก - อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมเภสัชกรรม - อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

เกาะซูลาเวซี: จังหวัดซูลาเวซีใต้			
ชื่อ	พื้นที่ (เฮกตาร์)	ที่ตั้ง เบอร์โทรศัพท์/แฟกซ์/เว็บไซต์	ประเภทอุตสาหกรรม
Makasar Industrial Area	203	Jl. Perintis Kemerdekaan KM.15 Daya, Kecamatan Biringkanaya, Makassar Sulawesi Selatan - Indonesia Phone : +62-411-510158 / 510086 Fax : +62-411-510098	- อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม - อุตสาหกรรมแปรรูปปาล์ม น้ำมันและ อุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง

4.2 เมืองเศรษฐกิจที่น่าลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย

หากพิจารณาเมืองเศรษฐกิจที่น่าลงทุนของอินโดนีเซียจากมูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติ จะพบว่าเกาะชวาเป็นเกาะที่นักลงทุนต่างชาตินิยมลงทุนมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 56 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดในปี 2555 โดยมีกรุงจาการ์ตาติดเป็นอันดับ 1 ใน 10 อันดับของจังหวัดที่นักลงทุนต่างชาตินิยมลงทุน ด้วยมูลค่าเงินลงทุนสะสมในช่วงปี 2553-2555 จำนวน 15,361.07 ล้านดอลลาร์ สรอ. และเมืองที่น่าสนใจอันดับรองๆ ลงมา ก็ยังคงอยู่ในพื้นที่ของเกาะชวา คือจังหวัดชวาตะวันตก บันเตน และชวาตะวันออก โดยมีมูลค่าการลงทุน 9,742.07 6,432.14 และ 5,380.05 ล้านดอลลาร์ สรอ.ตามลำดับ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความพร้อมของพื้นที่เกาะชวาทั้งด้านจำนวนประชากรซึ่งมีจำนวนถึง 131 ล้านคน (ปี 2555) หรือประมาณร้อยละ 50 ของประชากรรวมทั้งประเทศ และความพร้อมด้านสาธารณูปโภค ตลอดจนเป็นศูนย์กลางของธุรกิจต่างๆ

อย่างไรก็ตามนอกจากเกาะชวาแล้ว เกาะสุมาตราและเกาะกาลิมันตันก็เป็นเกาะที่นักลงทุนให้ความสนใจในการลงทุนเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่าการลงทุนเป็นอันดับ 2 และอันดับ 3 ด้วยสัดส่วนการลงทุนในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 15 และ 13 ตามลำดับ ดังรูปที่ 4.2 และตารางที่ 4.3 ต่อไปนี้

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

รูปที่ 4.2 ร้อยละของมูลค่าการลงทุนโดยตรงในเขตภูมิภาคต่างๆ ของอินโดนีเซีย ในปี 2555

ตารางที่ 4.3 จังหวัดที่นักลงทุนต่างชาติสนใจลงทุน เรียงตามลำดับมูลค่าการลงทุนโดยตรง สะสม ปี 2553-2555

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

อันดับ ที่	พื้นที่	2553	2554	2555	มูลค่าการลงทุน สะสม 2553-2555
1	นครหลวงจาการ์ตา (Jakarta Capital Territory)	6,429.27	4,824.08	4,107.72	15,361.07
2	ชวาตะวันตก (West Java)	1,692.01	3,839.36	4,210.70	9,742.07
3	บันเตน (Banten)	1,544.19	2,171.69	2,716.26	6,432.14
4	ชวาตะวันออก (East Java)	1,769.23	1,312.04	2,298.78	5,380.05
5	กาลิมันตันตะวันออก (East Kalimantan)	1,092.23	602.44	2,014.09	3,708.75
6	ปาปัว (Papua)	329.61	1,312.05	1,202.43	2,844.09

ตารางที่ 4.3 จังหวัดที่นักลงทุนต่างชาติสนใจลงทุน เรียงตามลำดับมูลค่าการลงทุนโดยตรง สะสม ปี 2553-2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

อันดับ ที่	พื้นที่	2553	2554	2555	มูลค่าการลงทุน สะสม 2553-2555
7	สุมาตราเหนือ (North Sumatera)	181.12	753.70	645.32	1,580.14
8	สุมาตราใต้ (South Sumatera)	186.28	557.32	786.45	1,530.06
9	เรียว (Riau)	86.63	212.34	1,152.85	1,451.83
10	ซูลาเวซีกลาง (Central Sulawesi)	138.45	370.36	806.53	1,315.34

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

4.3 อุตสาหกรรมที่ต่างชาตินิยมลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย

เมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในอินโดนีเซียมากที่สุด โดยพิจารณาจากจำนวนโครงการลงทุนสะสมระหว่างปี 2553-2555 ดังตารางที่ 4.4 จะพบว่านักธุรกิจต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจภาคการค้าและซ่อมแซมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งด้วยจำนวนโครงการสะสมทั้งสิ้น 2,617 โครงการ อันดับที่ 2 คือธุรกิจกลุ่มบริการด้านอื่นๆ อาทิ ท่องเที่ยว บริการส่วนตัว เช่น เสริมสวย ตัดผม ตัดผม ฯลฯ และธุรกิจกลุ่มเหมืองแร่ โดยมีจำนวนโครงการ 1,495 และ 1,030 โครงการ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากมูลค่าการลงทุนสะสมระหว่างปี 2553-2555 ดังตารางที่ 4.5 จะพบว่าอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนจะแตกต่างออกไป โดยอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนมากเป็นอันดับ 1 2 และ 3 คือ ธุรกิจการขนส่ง คลังสินค้าและการสื่อสาร ธุรกิจเหมืองแร่ และธุรกิจเคมีภัณฑ์ ด้วยมูลค่าการลงทุนสะสม 11,679 10,075 และ 5,030 ล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ

**ตารางที่ 4.4 อุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในอินโดนีเซีย เรียงตามอันดับ
จำนวนโครงการลงทุนสะสม ปี 2553-2555**

หน่วย: โครงการ

อันดับ ที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจ	2553	2554	2555	จำนวนโครงการ ลงทุนสะสม 2553 - 2555
1	Trade & Repair	735	899	983	2,617
2	Other Services	376	560	559	1,495
3	Mining	227	391	412	1,030
4	Metal, Machinery & Electronic Industry	269	383	364	1,016
5	Food Industry	194	308	347	849
6	Food Crops & Plantation	159	264	261	684
7	Chemical and Pharmaceutical Industry	159	223	230	612
8	Hotel & Restaurant	181	205	223	609
9	Textile Industry	110	166	149	425
10	Motor Vehicles & Other Transport Equip Industry	97	147	163	407
11	Rubber and Plastic Industry	100	148	147	395
12	Real Estate, Ind. Estate & Business Activities	71	109	131	311
13	Transport, Storage & Communication	87	86	93	266
14	Other Industry	59	87	94	240
15	Construction	65	63	77	205
16	Electricity, Gas & Water Supply	42	64	65	171
17	Leather Goods & Footwear Industry	30	59	73	162
18	Paper and Printing Industry	32	42	57	131
19	Non Metallic Mineral Industry	8	46	48	102
20	Wood Industry	31	29	38	98
21	Fishery	19	29	31	79

ตารางที่ 4.4 อุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในอินโดนีเซีย เรียงตามอันดับ
จำนวนโครงการลงทุนสะสม ปี 2553-2555 (ต่อ)

หน่วย: โครงการ

อันดับ ที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจ	2553	2554	2555	จำนวนโครงการ ลงทุนสะสม 2553 - 2555
22	Forestry	12	15	16	43
23	Livestock	11	14	14	39
24	Medical Preci. & Optical Instru, Watches & Clock Industry	2	5	4	11
รวม		3,076	4,342	4,579	11,997

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM)
by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

ตารางที่ 4.5 อุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในอินโดนีเซีย เรียงตามอันดับ
มูลค่าการลงทุนสะสม ปี 2553-2555

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

อันดับ ที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจ	2553	2554	2555	มูลค่าการ ลงทุนสะสม 2553 - 2555
1	Transport, Storage & Communication	5,072	3,799	2,808	11,679
2	Mining	2,201	3,619	4,255	10,075
3	Chemical and Pharmaceutical Industry	793	1,467	2,770	5,030
4	Metal, Machinery & Electronic Industry	590	1,773	2,453	4,816
5	Electricity, Gas & Water Supply	1,429	1,865	1,515	4,809
6	Food Industry	1,026	1,105	1,783	3,914
7	Food Crops & Plantation	751	1,222	1,602	3,575
8	Motor Vehicles & Other Transport Equip. Industry	394	770	1,840	3,004
9	Trade & Repair	774	826	484	2,084
10	Other Services	554	517	646	1,717

ตารางที่ 4.5 อุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในอินโดนีเซีย เรียงตามอันดับมูลค่าการลงทุนสะสม ปี 2553-2555 (ต่อ)

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

อันดับที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจ	2553	2554	2555	มูลค่าการลงทุนสะสม 2553 - 2555
11	Real Estate, Ind. Estate & Business Activities	1,050	199	402	1,651
12	Paper and Printing Industry	46	258	1,307	1,611
13	Hotel & Restaurant	347	242	768	1,357
14	Construction	618	354	240	1,212
15	Rubber and Plastic Industry	104	370	660	1,134
16	Textile Industry	155	497	473	1,125
17	Leather Goods & Footwear Industry	130	255	159	544
18	Non Metallic Mineral Industry	28	137	146	311
19	Wood Industry	43	51	76	170
20	Forestry	39	10	27	76
21	Livestock	25	21	20	66
22	Fishery	18	10	29	57
23	Medical Preci. & Optical Instru, Watches & Clock Industry	-	42	3	45
	รวม	16,187	19,409	24,466	60,062

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

4.4 อุตสาหกรรม/ธุรกิจไทยที่นำลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ อันประกอบด้วย ศักยภาพการรองรับการลงทุน เมืองเศรษฐกิจที่น่าลงทุน และอุตสาหกรรมที่นำลงทุนในประเทศอินโดนีเซียดังที่กล่าวมาแล้ว รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการไปลงทุนต่างประเทศตามอุตสาหกรรมเป้าหมายของ BOI (ท่องเที่ยวและกิจการที่เกี่ยวข้อง ธุรกิจสุขภาพ ชิ้นส่วนยานยนต์ วัสดุก่อสร้าง ปิโตรเคมี และเหมืองแร่) แล้วพบว่า อุตสาหกรรม/ธุรกิจไทยที่น่าจะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 อุตสาหกรรมที่มีโอกาสการลงทุน

ประเภท	เหตุผล
<p>อุตสาหกรรมการเกษตรและเกษตรแปรรูป : ยางพาราและแปรรูปยางพารา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IRSG (International Rubber Study Group) คาดว่าในอีก 3 ปี ปริมาณอุปสงค์ของยางจะมากกว่า 14 ล้านตันต่อปี มากกว่าอุปทานของยางซึ่งอยู่ที่ประมาณ 13 ล้านตันต่อปี โดยเฉพาะอินเดียกับจีนจะมีความต้องการมากที่สุด • อินโดนีเซียเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางพารามากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย แต่มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุดในโลก (21 ล้านไร่ ไทย 18 ล้านไร่) พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณเกาะสุมาตรา แถบสุมาตราเหนือและสุมาตราใต้ คิดเป็น ร้อยละ 37 รองลงมาคือ เกาะบอเนียว (กาลิมันตัน) ร้อยละ 25 และในระยะ 7 ปีที่ผ่านมา บริเวณซูลาเวซีกำลังมีการขยายพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด <p>อย่างไรก็ตามความสามารถของอินโดนีเซียในการแปรรูปยางมีความชำนาญสู้ไทยไม่ได้ จึงเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยที่จะเข้าไปร่วมทุนกับนักธุรกิจอินโดนีเซีย เพื่อร่วมกันพัฒนาการปลูกยางและแปรรูปยาง</p>
<p>อุตสาหกรรมการเกษตรและเกษตรแปรรูป : ประมงและอาหารทะเลแปรรูป</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะภูมิประเทศของอินโดนีเซียประกอบด้วยเกาะมากมายถึงกว่า 17,000 เกาะ มีชายฝั่งถึง 54,716 กิโลเมตร และอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางทะเล มีสัตว์น้ำมากกว่า 40 ชนิด โดยเฉพาะปลาทูนา และกุ้ง ปัจจุบันอินโดนีเซียจึงกลายเป็นแหล่งทำประมงนอกน่านน้ำที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย • แม้อินโดนีเซียจะมีทรัพยากรสัตว์น้ำจำนวนมาก แต่ผู้ประกอบการชาวอินโดนีเซียยังไม่มี ความชำนาญในธุรกิจนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำประมงน้ำลึก • นับตั้งแต่เดือนกันยายน 2549 เป็นต้นมา รัฐบาลอินโดนีเซียได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการทำประมงใหม่ โดยมีเงื่อนไขคือ <ul style="list-style-type: none"> - บริษัทเรือที่จะได้สิทธิในการทำสัมปทานต่อ จะต้องร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่น เพื่อทำอุตสาหกรรมต่อเนื่องบนบก จึงจะได้รับสัมปทานจับปลาต่อ และเรือต้องถอนสัญชาติเดิมไปใช้ธงอินโดนีเซีย - อนุญาตให้บริษัทแปรรูปอาหารทะเลของอินโดนีเซียเช่าเรือไทยไปทำประมง แต่มีเงื่อนไขว่า บริษัทที่เช่าเรือได้จะต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ <p>อย่างไรก็ตามแม้อินโดนีเซียจะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มขึ้นก็ตาม อุตสาหกรรมประมง และอาหารทะเลแปรรูปนี้ก็ยังคงถือว่าเป็นโอกาสทางธุรกิจของนักลงทุนไทย ซึ่งมีประสบการณ์และความชำนาญทางด้านนี้มากกว่า แต่การลงทุนธุรกิจประเภทนี้ในอินโดนีเซียนักลงทุนไทยก็ต้องเผชิญกับความเสี่ยงมากขึ้นทั้งในด้านการคัดสรรหุ้นส่วนชาวอินโดนีเซียที่จะมาร่วมทุนด้วย และต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากกฎระเบียบใหม่ จึงจำเป็นที่จะต้องเพิ่มความระมัดระวังในการลงทุนมากขึ้น</p>

ตารางที่ 4.6 อุตสาหกรรมที่มีโอกาสการลงทุน (ต่อ)

ประเภท	เหตุผล
<p>อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ตลาดสินค้าอาหารของอินโดนีเซียมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ต่อปี ทั้งด้านการผลิตและการบริโภค และต้องพึ่งพาการนำเข้าอาหารหลายชนิดในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 8.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากประชากรอินโดนีเซียมีถึงเกือบ 250 ล้านคน • ชาวอินโดนีเซียนิยมอาหารรสจัดและใช้เครื่องเทศหลากหลายชนิดคล้ายอาหารไทย • ชาวอินโดนีเซียมีทัศนคติที่ติดสินค้าอาหารไทย เป็นที่ยอมรับทั้งด้านรสชาติและคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากการเรียกขานชื่ออาหารไทยที่มีคำว่า “บางกอก” อาทิ กุเรียนบางกอก จะได้รับการยอมรับมากแม้ราคาจะสูงกว่าของคู่แข่งก็ตาม • กลุ่มสินค้าอาหารที่มีโอกาสสูง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - อาหารพร้อมรับประทาน (Ready to Eat) เนื่องจากปัจจุบันวิถีชีวิตของคนอินโดนีเซียเร่งรีบมากขึ้น มีชั่วโมงการทำงานต่อวันมากขึ้น ประกอบกับสตรีชาวอินโดนีเซียออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น จึงมีเวลาในการเตรียมอาหารน้อยลง มีผลให้ความต้องการอาหารพร้อมรับประทานมีมากขึ้น - อาหารฮาลาล เนื่องจากอินโดนีเซียมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดในโลก อาหารที่ผลิตได้ในประเทศยังไม่เพียงพอกับความต้องการ • ปัจจุบันอินโดนีเซียมีความเข้มงวดในเรื่องการนำเข้าสินค้าอาหารมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องตราสัญลักษณ์ฮาลาลจะต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่อินโดนีเซียให้การยอมรับเท่านั้น จึงทำให้การส่งออกอาหารไทยไปอินโดนีเซียมีความยุ่งยากมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการสินค้าอาหารไทยเข้าไปลงทุนตั้งโรงงานผลิตในอินโดนีเซียแทนการส่งออกจากไทย
<p>อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แนวโน้มอุตสาหกรรมยานยนต์ของอินโดนีเซียยังสามารถขยายตัวได้อีกมาก เมื่อพิจารณาจากอัตราการครอบครองรถยนต์ของอินโดนีเซียต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ 1: 35 เทียบกับของไทย 1: 4 และมาเลเซีย 1: 7 • ยอดขายรถยนต์และจักรยายนต์ของอินโดนีเซียในปี 2554 อยู่ที่ 894,164 และ 8,043,535 คันตามลำดับ อินโดนีเซียจึงกำลังกลายเป็นประเทศผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่แห่งหนึ่งของโลกที่มีอัตราการเติบโตของตลาดรถยนต์สูง รองจากประเทศจีน อินเดีย และสหรัฐฯ และคาดว่าจะมียอดการผลิตรถยนต์ถึง 3 ล้านคัน ภายในทศวรรษหน้า

ตารางที่ 4.6 อุตสาหกรรมที่มีโอกาสการลงทุน (ต่อ)

ประเภท	เหตุผล
	<ul style="list-style-type: none"> • แนวโน้มการนำเข้าชิ้นส่วนรถยนต์ และรถจักรยานยนต์จากต่างประเทศยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนหนึ่งนำเข้าจากประเทศไทย ในปี 2555 มีมูลค่าของชิ้นส่วนทั้งจากรถยนต์ จักรยานยนต์ ตลอดจนอุปกรณ์ และส่วนประกอบสูงถึง 100, 120, และ 200 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามลำดับ • ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ไทยมีความรู้ความชำนาญ และศักยภาพสูงในการผลิต นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนให้กับผู้ประกอบการรายใหญ่ เช่น โตโยต้า ฮอนด้า นิสสัน มิตซูบิชิ หรือจีเอ็ม ที่เข้าไปตั้งฐานการผลิตในอินโดนีเซียอยู่แล้ว • เป็น 1 ใน 6 กลุ่มอุตสาหกรรมที่รัฐบาลอินโดนีเซียมุ่งเน้น โดยจัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่อัตราการเติบโตสูง (High Growth Industry) ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และจักรยานยนต์ของไทยที่จะเข้าไปลงทุนผลิตชิ้นส่วนเพื่อส่งต่อให้กับบริษัทแม่ และการผลิตในรูปแบบของอะไหล่เพื่อการทดแทน
อุตสาหกรรมก่อสร้างและธุรกิจผลิตวัสดุก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายการพัฒนาและเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายคมนาคมทั้งภายในพื้นที่เขตเศรษฐกิจและระหว่างเขตเศรษฐกิจทั้ง 6 เขต ที่มีลักษณะเป็นเกาะให้เข้าถึงกัน โดยตั้งเป้าหมายลงทุนโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานทั้งถนน ท่าเรือ สนามบิน และทางรถไฟ รวมทั้งด้านพลังงานจำนวนมาก คิดเป็นมูลค่ารวมถึง 1,774 ล้านล้านรูเปียห์ • ทุกพื้นที่ของเขตเศรษฐกิจมีโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ หลายโครงการ อาทิ ในเขต Sumatra EC: มีโครงการ SunDa Strait Bridge, ในเขต Java EC: มีโครงการก่อสร้างทางด่วน และในเขต Kaliman EC: มีโครงการก่อสร้างระบบรถไฟและเครือข่ายถนนเพื่อขนส่งถ่านหิน เป็นต้น • รัฐบาลอินโดนีเซียเปิดโอกาสให้เอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศมีส่วนร่วมลงทุนในลักษณะการร่วมลงทุนระหว่างรัฐบาลและเอกชน ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้จะขยายธุรกิจเข้าไปลงทุนประกอบธุรกิจในอินโดนีเซีย

ตารางที่ 4.6 อุตสาหกรรมที่มีโอกาสการลงทุน (ต่อ)

ประเภท	เหตุผล
ปิโตรเคมี	<ul style="list-style-type: none"> อุปสงค์ของปิโตรเคมีในอินโดนีเซียยังมีอยู่จำนวนมากในขณะที่อุปทานในประเทศยังมีไม่เพียงพอ ในแต่ละปีอินโดนีเซียจึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศปริมาณมาก ดังนั้นรัฐบาลจึงได้วางแผนที่จะเป็นผู้ผลิตและส่งออกปิโตรเคมีให้ได้ในปี 2559 โดยมีแผนที่จะตั้งโรงงานปิโตรเคมี 2 แห่ง ได้แก่ Muara Enim , South Sumatra และ Bintuni Bay, West Papua ซึ่งรัฐบาลได้เชิญชวนให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน โดยให้สิ่งจูงใจทั้งด้านภาษีและอื่นๆ อินโดนีเซียมีแหล่งน้ำมันและก๊าซซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีปริมาณมาก โดยมีปริมาณน้ำมันดิบสำรองไม่น้อยกว่า 3.5 พันล้านบาร์เรล และมีปริมาณก๊าซธรรมชาติ (Natural Gas) สำรองไม่น้อยกว่า 112 tons cubic feet
ธุรกิจสุขภาพ: โรงพยาบาล	<ul style="list-style-type: none"> จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ของอินโดนีเซียยังมีจำนวนน้อย โดยมีอัตราแพทย์ พยาบาล และเภสัชกร 1, 8 และต่ำกว่า 0.5 ต่อประชากร 10,000 คนตามลำดับ จำนวนประชากรของอินโดนีเซียที่มีรายได้สูงระดับชนชั้นกลางถึงสูงกำลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนโรงพยาบาลที่มีคุณภาพและบริการดี ๆ มีไม่เพียงพอ ทำให้แต่ละปีมีผู้ป่วยที่มีรายได้สูงจำนวนมากเดินทางไปใช้บริการโรงพยาบาลในต่างประเทศ อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ธุรกิจโรงพยาบาลไทยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชาวต่างประเทศทั้งในแถบเอเชียและตะวันออกกลาง ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบธุรกิจโรงพยาบาลไทยจะได้สามารถอาศัยชื่อเสียงทางด้านนี้ขยายการลงทุนไปยังกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้สูงตามเมืองใหญ่ๆ ของอินโดนีเซีย

ทั้งนี้พื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย แสดงได้ดังตารางที่ 4.7 และในรูปที่ 4.3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย

เมือง	ศักยภาพของพื้นที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจไทยที่เหมาะสม
นครหลวง จาการ์ตา (Jakarta)	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นเมืองหลวงของประเทศและเมืองที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่บนเกาะชวาฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือ • เป็นศูนย์กลางทั้งด้านธุรกิจและการเงิน เป็นที่ตั้งของ Jakarta Stock Exchange และ Future Exchange • มีจำนวนประชากร 10,187,595 ล้านคน (ปี 2554) • มี GDRP¹ เท่ากับ 102,344 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ปี 2554) • มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - สนามบินนานาชาติ 1 แห่งคือ Soekarno Hatta Airport และสนามบินท้องถิ่น 1 แห่งคือ สนามบิน Halim Perdana Kusuma Airport - ท่าเรือ 2 แห่ง คือ Sunda Kelapa และท่าเรือ Tanjung Priok • มีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ Cilandak Commercial Estate, Pulogadung Industrial Area, และ Nusantara Bonded Zone 	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ - อัญมณี - เครื่องจักร - อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ - โรงแรมและร้านอาหารไทย - โรงพยาบาล
จังหวัด ชวาตะวันตก (West Jawa)	<ul style="list-style-type: none"> • มีบันดุง (Bundung) เป็นเมืองหลวงของจังหวัด • มีจำนวนประชากรประมาณ 43,826,775 ล้านคน (ณ ปี 2554) ความหนาแน่นของจำนวนประชากรจัดอยู่ในอันดับ 2 ของโลก • มี GDRP เท่ากับ 89,688 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ปี 2554) โดยรายได้หลักมาจากภาคการผลิตอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40 รองลงมาคือรายได้จากบริการด้านการค้า โรงแรม และภัตตาคาร คิดเป็นร้อยละ 21 • เป็นจังหวัดที่มีอุตสาหกรรมมากจังหวัดหนึ่ง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป ส่วนอุตสาหกรรมที่สำคัญอื่นๆ คือ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมอุปกรณ์การสื่อสาร และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ 	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป - อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ - อุตสาหกรรมอุปกรณ์การสื่อสาร - อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ - อาหารและเครื่องดื่ม - โรงพยาบาล

¹ Gross Domestic Regional Product: GDRP: a subnational gross domestic product for measuring the size of that region's economy

ตารางที่ 4.7 พื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย (ต่อ)

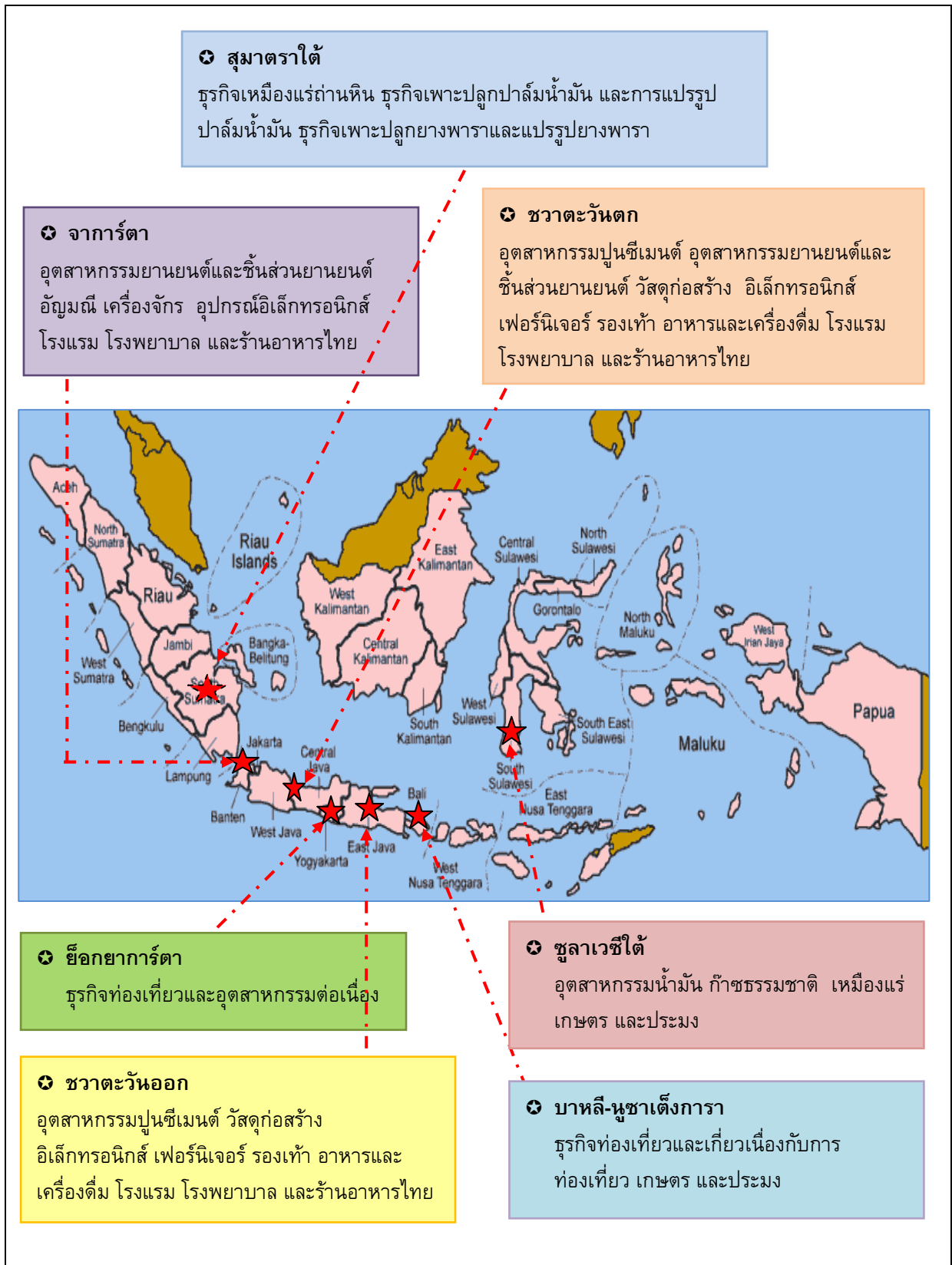
เมือง	ศักยภาพของพื้นที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจไทย ที่เหมาะสม
	<ul style="list-style-type: none"> มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - มีสนามบินนานาชาติ 1 แห่งคือ Husein Sastranegara ตั้งอยู่ห่างจาก บันดุง 5 กิโลเมตร - มีท่าเรือสำคัญ 1 แห่ง คือ ท่าเรือ Cirebon มีนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมากตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนี้ โดยมีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ อาทิ MM2100 Industrial Town, PT Jababeka TBK, และ PT Lippo Cikarang TBK เป็นต้น 	
จังหวัด ชวาตะวันออก (East Jawa)	<ul style="list-style-type: none"> ชวาตะวันออกเป็นจังหวัดที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 2 ของประเทศ โดยมี สุราบายา เป็นเมืองหลวง มีจำนวนประชากรประมาณ 37,476,757 ล้านคน (ณ ปี 2554) และมีกำลังแรงงาน ประมาณ 21 ล้านคน มี GDP เท่ากับ 92,125 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ปี 2554) มีทรัพยากรธรรมชาติสำคัญคือ หินซอล์ก ทำให้จังหวัดนี้มีชื่อเสียงด้านอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ อีกทั้งยังมีหินอ่อน น้ำมัน และเกลือ มีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ: Surabaya Industrial Estate Rungkut, Ngoro Industrial Park, และ Gresik Industrial Park มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - สนามบินนานาชาติ: Juanda Airport - ท่าเรือ: Tanjung Perak มียอดขนถ่ายตู้ Containers กว่าปีละ 200,000 ตู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง - อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ - อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ - อุตสาหกรรมรองเท้า - อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม - โรงแรม - โรงพยาบาล - ร้านอาหารไทย
จังหวัด สุมาตราใต้ (South Sumatra)	<ul style="list-style-type: none"> สุมาตราใต้ประกอบด้วย 4 เมืองคือ Lubuklinggau, Parbumulih, Pagar Alam, และ Palembang ซึ่งเป็นเมืองหลวง มีจำนวนประชากร 7,450,394 คน (ณ ปี 2554) มี GDP เท่ากับ 18,938 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ปี 2554) ปาล์มบัง เป็นเมืองหนึ่งที่มีรายได้ประชากรต่อหัวสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - ธุรกิจเหมืองแร่ถ่านหิน - ธุรกิจเพาะปลูกปาล์ม น้ำมัน และการแปรรูปปาล์มน้ำมัน - ธุรกิจเพาะปลูกยางพาราและแปรรูปยางพารา

ตารางที่ 4.7 พื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย (ต่อ)

เมือง	ศักยภาพของพื้นที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจไทยที่เหมาะสม
จังหวัด สุมาตราใต้ (South Sumatra)	<ul style="list-style-type: none"> ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือ ป่าไม้ น้ำมัน ก๊าซ ถ่านหิน และแร่ธาตุอื่นๆ ถ่านหิน มีปริมาณสำรองไม่ต่ำกว่า 22.24 พันล้านตัน ผลิตผลการเกษตรที่สำคัญคือ ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน ผัก ผลไม้ ข้าว และอ้อย มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - สนามบินนานาชาติ: Sultan Baharudin II Airport - ท่าเรือ: Palembang's Boom Baru Port และกำลังสร้างท่าเรือแห่งใหม่ ชื่อ Tanjung Api-Api seaport - เส้นทางรถไฟ: อยู่ระหว่างการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อใช้ในการขนส่งแร่ และสินค้า มีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ: Makasar Industrial Area 	
จังหวัด บาหลี (Bali)	<ul style="list-style-type: none"> มีเมืองเดนปาซาร์ (Denpasar) เป็นเมืองหลวงตั้งอยู่บริเวณตอนใต้ของเกาะบาหลี มีจำนวนประชากรราว 4,220,000 คน (ปี 2554) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาฮินดู มี GDP เท่ากับ 7,656 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (ปี 2554) รายได้หลักของจังหวัดมาจากภาคการค้า และภาคบริการ การท่องเที่ยว โรงแรมและภัตตาคาร สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ ปลา กุ้ง ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์และเฟอร์นิเจอร์จากไม้ เป็นต้น มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือกาแฟ มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - สนามบินนานาชาติ: Ngurah rai Airport - ท่าเรือสำคัญ: Benoa Port สำหรับการส่งออก นำเข้าท่องเที่ยวและประมง, Celukan Bawang Port สำหรับวัตถุดิบและไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ธุรกิจท่องเที่ยวและเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว - การเกษตร และประมง

ตารางที่ 4.7 พื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย (ต่อ)

เมือง	ศักยภาพของพื้นที่	อุตสาหกรรม/ธุรกิจไทย ที่เหมาะสม
จังหวัด ย็อกยAKARTA (Yogyakarta)	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นเขตปกครองพิเศษตั้งอยู่บนเกาะชวา • เป็นเมืองศูนย์กลางทั้งด้านศิลปะและวัฒนธรรม จึงเป็นเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทางอีกแห่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวรองจากบาห์ลี นอกจากนี้ย็อกยAKARTA ยังเป็นที่ตั้งของบوروبุโด (Borobudur) พุทธสถานที่มีชื่อเสียงและสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้ รวมถึงปรัมบานัน (Pram-banan) ซึ่งเป็นหุมุวิหารโบราณฮินดู • มีจำนวนประชากร 3,457,491 คน (ปี 2554) • มี GDRP เท่ากับ 5,396 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ (ปี 2554) โดยรายได้หลักมาจากภาคการเกษตร การค้า โรงแรม และภัตตาคาร และภาคบริการในสัดส่วนพอๆ กัน คือร้อยละ 19 ส่วนภาคการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 13 • สินค้าส่งออกที่มีชื่อเสียงของจังหวัด คือเฟอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เช่น ผ้าบาติก • มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - สนามบินนานาชาติ: Adi Sucipto Airport 	<ul style="list-style-type: none"> - ธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
จังหวัด ซูลาเวสีใต้ (South Sulawesi)	<ul style="list-style-type: none"> • มีเมืองมากัสซาร์ (Makasar) เป็นเมืองหลวงตั้งอยู่บริเวณตอนใต้ของเกาะบาห์ลี • มีจำนวนประชากรราว 8.2 ล้านคน (ปี 2554) • มีทรัพยากรที่สำคัญคือ น้ำมัน ก๊าซ และแร่เหล็ก • มี GDRP เท่ากับ 31,969 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ (ปี 2554) รายได้ส่วนใหญ่จากการเกษตร ประมงและเหมืองแร่ • สินค้าส่งออกที่สำคัญของจังหวัด คือ แร่เหล็ก ถ่านหิน ไม้ ปลา และกุ้ง • มีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ <ul style="list-style-type: none"> - สนามบินนานาชาติ: Sultan Hasanudin Airport - ท่าเรือสำคัญ: Soekarno-Hatta 	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมน้ำมัน - ก๊าซธรรมชาติ - เหมืองแร่ - การเกษตร และประมง

รูปที่ 4.3 พื้นที่และอุตสาหกรรมที่เหมาะสมในการลงทุน

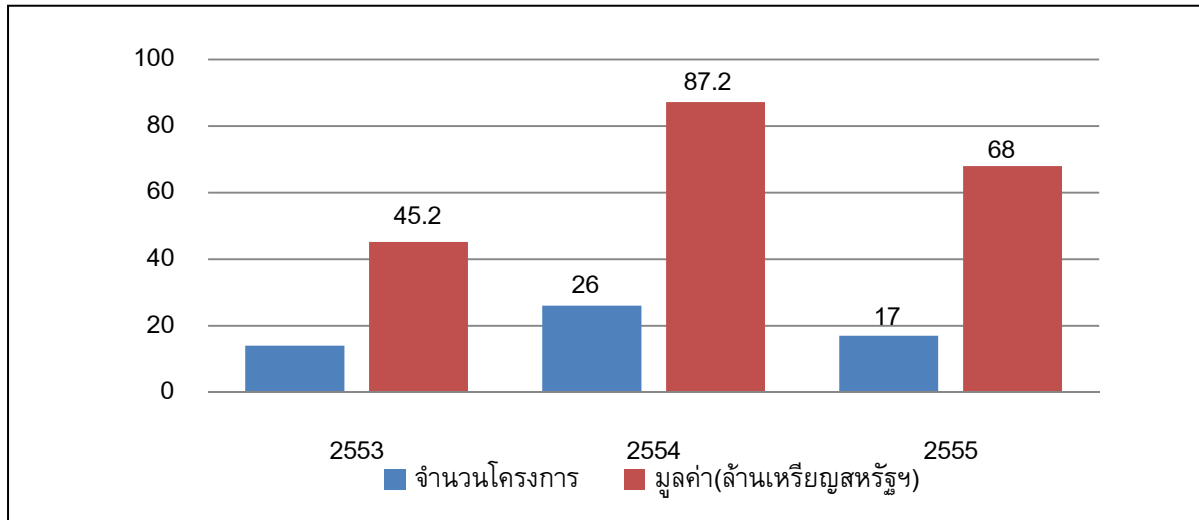
4.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อควรระวังในการลงทุนทำธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย

- 1) อินโดนีเซียยังขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ถนน สะพาน ท่าเรือ ไฟฟ้า และน้ำประปา เป็นต้น และมีปัญหาการจราจรที่ติดขัดอย่างรุนแรง เพราะยังมีถนนไม่เพียงพอ ทำให้เสียเวลาและมีต้นทุนในการขนส่งมากขึ้น
- 2) กฎระเบียบด้านการลงทุนหลายประเด็นไม่ชัดเจน และไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ บางครั้งมีความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกลาง และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อย และมีความยุ่งยากซับซ้อน
- 3) อินโดนีเซียยังขาดแคลนอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting Industry) ที่มีประสิทธิภาพ
- 4) อินโดนีเซียยังขาดแคลนแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีทักษะ และความชำนาญในแต่ละอุตสาหกรรม การรับบุคลากรเข้าทำงานจะต้องมีการฝึกอบรมก่อนทำงาน เพื่อให้แรงงานมีประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น
- 5) ภาครัฐยังมีปัญหาความโปร่งใสและคอร์รัปชันสูง ทำให้ผู้ประกอบการคาดการณ์หรือประเมินต้นทุนดำเนินการธุรกิจได้ลำบาก
- 6) อินโดนีเซียมีกฎหมายคุ้มครองแรงงานที่เข้มงวด ผู้ประกอบการจะต้องมีความระมัดระวังอย่างมากในการบริหารจัดการด้านบุคลากร เพื่อไม่ให้กระทำผิดกฎหมาย

4.6 ภาพรวมการลงทุนไทยในประเทศอินโดนีเซีย

การลงทุนโดยตรงของไทยในอินโดนีเซียเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่อยู่ในกลุ่มอาเซียนด้วยกันแล้ว ไทยเป็นอันดับ 3 รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย โดยมีจำนวนโครงการลงทุนและมูลค่าการลงทุนต่ำกว่าสิงคโปร์หลายเท่าตัว ซึ่งตลอดช่วง ระหว่างปี 2553 - 2555 ปี 2554 มีการลงทุนมากที่สุด จำนวน 26 โครงการ มูลค่าการลงทุน 87.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตามในปี 2555 การลงทุนกลับลดลง โดยมีโครงการลงทุนเพียง 17 โครงการ รวมมูลค่าการลงทุนเท่ากับ 68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับบริษัทไทยที่เข้าไปลงทุนตลอดช่วงที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มักจะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านศักยภาพเงินทุนและศักยภาพด้านการดำเนินธุรกิจ อาทิ บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด กลุ่มบริษัทสยามซีเมนต์ บริษัท PTT Green จำกัด บริษัท บ้านปู จำกัด และธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็นต้น ส่วนธุรกิจขนาดเล็กที่เข้าไปลงทุนส่วนใหญ่อีกคือ ร้านอาหารไทย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 30 ร้าน กระจายอยู่ตามเมืองต่างๆ อาทิ จาการ์ตา บันดุง และบาห์ลี เป็นต้น

ที่มา: Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012, BKPM

แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/contents/p16/publications-statistics/17> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555

รูปที่ 4.4 จำนวนและมูลค่าการลงทุนโดยตรงของไทยในอินโดนีเซีย ปี 2553-2555

ตารางที่ 4.8 บริษัทไทยที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในอินโดนีเซีย ณ ปี 2556

การผลิต	
กลุ่มบริษัท สยามซีเมนต์ (Siam Cement Group – SCG)	วัสดุก่อสร้าง <ul style="list-style-type: none"> บริษัท PT. Surya Siam Keramik ผลิตกระเบื้องเซรามิก ผู้แทนจำหน่าย สุขาภัณฑ์ TOTO Indonesia เป็นผู้ร่วมทุน SCG ลงทุนร้อยละ 80 บริษัท PT. Siam Indo Gypsum Industry ผลิตยิปซัม กลุ่มบริษัท Wings Group เป็นผู้ร่วมทุน SCG ลงทุนร้อยละ 50 บริษัท PT. Siam Indo Concrete Products ผลิตคอนกรีต กลุ่มบริษัท Wings Groups เป็นผู้ร่วมทุน SCG ลงทุนร้อยละ 50 ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ <ul style="list-style-type: none"> บริษัท PT. TPC Indo Plastic and Chemical ผลิต PVC บริษัท PT. Trans Pacific Petrochemical Indotama
บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> ผลิตเนื้อสัตว์ (หมู ไก่ กุ้ง) และอาหารสัตว์ บริษัทร่วมทุนชื่อ Charoen Pokphand Group Indonesia

ตารางที่ 4.8 บริษัทไทยที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในอินโดนีเซีย ณ ปี 2556 (ต่อ)

การผลิต	
บริษัท ศรีตรังแอโกร อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> • ผลิตยางอัดแท่ง • ลงทุนร้อยละ 80 กับบริษัทท้องถิ่นชื่อ Lingga Djaya Group ตั้งในปี 2548 • บริษัทร่วมทุนชื่อ PT. Sri Trang Lingga Indonesia • ตั้งฐานการผลิตที่อินโดนีเซียเพราะเป็นแหล่งวัตถุดิบ มีโรงงานแปรรูปที่เมือง Palembang และกำลังอยู่ในระหว่างการขยายฐานการผลิตไปตั้งโรงงานอีกแห่งที่เมือง Pontianak บนเกาะกาลิมันตัน มูลค่าการลงทุนประมาณ 400 ล้านบาท
บริษัท Thai Union Frozen Products จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> • ผลิตปลากระป๋อง • บริษัทร่วมทุนชื่อ PT. Jui Fa Manufacturing Co., Ltd.
บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> • ธุรกิจเหมืองถ่านหินบนเกาะกาลิมันตัน • จัดตั้งในอินโดนีเซียตั้งแต่ปี 1987 ภายใต้ชื่อบริษัท PT Indo Tambangraya Megah TBK (ITM) และ • จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียในเดือนธันวาคม 2007 • ITM ประกอบด้วยบริษัทลูก 5 แห่งซึ่งได้รับสัมปทานขุดเจาะเหมืองถ่านหินจากรัฐบาล ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> (1) PT Indominco Mandiri อยู่บริเวณกาลิมันตันตะวันออก (2) PT Trubaindo Coal Mining อยู่บริเวณกาลิมันตันตะวันออก (3) PT Bharinto Ekatama อยู่บริเวณกาลิมันตันตอนกลาง (4) PT Kitadin อยู่บริเวณกาลิมันตันตะวันออก (5) PT Jorong Barutama Greston อยู่บริเวณกาลิมันตันตอนใต้
ด้านพลังงาน	
บริษัท PTT Green Energy จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> • ปลุกและผลิตน้ำมันปาล์ม • ซื้อกิจการจากบริษัทท้องถิ่นชื่อ PT. Mitra Aneka Rezeki ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันปาล์มบนเกาะกาลิมันตัน • ลงทุนร้อยละ 95 ตามกฎหมายการลงทุนในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในอินโดนีเซีย

ตารางที่ 4.8 บริษัทไทยที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในอินโดนีเซีย ณ ปี 2556 (ต่อ)

การค้า	
บริษัท โอเอสสกา จำกัด	<ul style="list-style-type: none"> จำหน่ายเครื่องตีมิให้พลังงาน บริษัทร่วมทุนชื่อ PT. M-150 Indonesia
การเงิน	
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขา กรุงจาการ์ตา และสาขาสูราบายา	<ul style="list-style-type: none"> บริการทางการเงิน

สิ่งที่ควรรู้ในการทำธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย

5.1 ภาพรวมการเตรียมตัวสำหรับการลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน

นักลงทุนไทยที่จะเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน ควรมีการเตรียมตัวเพื่อดำเนินธุรกิจในต่างประเทศไว้ดังต่อไปนี้¹

5.1.1 การเลือกประเทศที่จะเข้าไปลงทุน

- (1) ควรศึกษาประเทศที่สนใจและเหมาะกับกิจการของตน โดยอาจพิจารณาจากทั้งในส่วนของเศรษฐกิจ ขนาดตลาด ระยะทาง และอื่นๆ อาทิ อินโดนีเซียเป็นประเทศที่การเมืองค่อนข้างมั่นคง เศรษฐกิจ และตลาดขนาดใหญ่ ส่วนเวียดนามเป็นประเทศที่กำลังมาแรงแม้จะอยู่ในช่วงล้มลุกคลุกคลาน แต่การเข้าตลาดไม่จำเป็นต้องคอยจนกระทั่งประเทศนั้นพร้อม เพราะบางทีหากเข้าไปช้าอาจจะสายเกินไป เป็นต้น
- (2) ประเทศในอาเซียนหลายประเทศได้สิทธิพิเศษทางการค้า (GSP) จากประเทศตะวันตก อาทิ กัมพูชา และ สปป.ลาว เพราะสิทธิพิเศษดังกล่าวในไทยกำลังจะหมดไป เพราะฉะนั้นจึงน่าจะเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยที่จะรุกเข้าไปในประเทศเหล่านี้

5.1.2 การเลือกรูปแบบที่จะเข้าไปลงทุน

- (1) การเริ่มต้นธุรกิจ อาจจะเริ่มจากการทำธุรกิจซื้อขายไป (Trading) ก่อน ไม่จำเป็นต้องไปลงทุนตั้งโรงงานเลย เพราะมีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs
- (2) การลงทุนในช่วงแรกๆ ควรเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป และทดสอบตลาดก่อน เพื่อให้คนรู้จัก
- (3) การเข้าไปลงทุน อาจจะได้ประโยชน์หลายๆ ด้าน อาทิ ใกล้เคียงค่า และต้นทุนวัตถุดิบและแรงงานถูกกว่าไทย เป็นต้น

¹ ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ในงานสัมมนา รุกหรือรับ ธุรกิจไทยในอาเซียน 12 ธันวาคม 2555 จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย

- (4) รูปแบบที่จะเข้าไปลงทุน คือ ลงทุนใหม่ หรือซื้อกิจการเดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละธุรกิจ ที่สำคัญคือ ต้องสร้างประโยชน์ให้กับธุรกิจและสังคมโดยรวมของประเทศนั้นๆ

5.1.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการลงทุนในต่างประเทศ

- (1) ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างของวัฒนธรรม ภาษา ความคิด ความเป็นอยู่ กฎหมาย และประวัติศาสตร์ของประเทศที่สนใจจะเข้าไปลงทุน ซึ่งบางครั้งอาจต้องเข้าไปฝังตัวเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในประเทศนั้นๆ
- (2) ศึกษาตลาดให้เข้าใจ รู้จักธุรกิจของตนว่ามีจุดแข็งอย่างไร และควรรู้จักและเข้าใจพฤติกรรมของลูกค้าในประเทศนั้นๆ เป็นอย่างดี
- (3) การเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่จะเข้าไปดำเนินกิจการ โดยเฉพาะระดับผู้บริหาร ซึ่งการหาบุคลากรที่มีคุณภาพอาจจะทำได้ค่อนข้างยากโดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีความราบรื่น การคัดสรรบุคลากรและเตรียมความพร้อมในทักษะต่างๆ ทั้งด้านการทำงานและภาษาจึงต้องมีการวางแผนไว้ก่อน ซึ่งไม่เพียงแต่การพัฒนาคนไทยเท่านั้น แต่รวมถึงการพัฒนาคนท้องถิ่นของประเทศนั้นๆ ให้ก้าวมาสู่ระดับผู้บริหารด้วย นั่นก็คือการสร้างคน และให้คนในองค์กรนั้นเข้าไปพัฒนาคนในท้องถิ่นขึ้นมาต่อยอดอีกที ซึ่งก็จะทำให้ธุรกิจยืนหยัดอย่างมั่นคงและยาวนาน
- (4) การแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรมทั้งผู้ถือหุ้นและพนักงาน ตลอดจนการมีจรรยาบรรณที่ดีต่อลูกค้า และสำคัญที่สุดคือรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลท้องถิ่น หรือรัฐบาลกลาง บริษัทจะต้องเป็นผู้เสียภาษีที่ดี และการเป็นพลเมืองที่ดีด้วย

5.1.4 ข้อพึงระวังในการทำธุรกิจต่างประเทศ

- (1) ประเทศในกลุ่ม CLMV รวมถึงอินโดนีเซีย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ อาจไม่มีความชัดเจนเท่าไทย อาทิ สปป.ลาว เรื่องภาษีที่ซับซ้อนระหว่างหน่วยงานปกครองส่วนกลางกับรัฐบาลกลาง เรื่องปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งแม้ว่าถือครอง

- ถูกต้องตามกฎหมายรัฐบาลกลาง แต่อาจไปทับซ้อนกับชุมชนที่อยู่เดิม จึงควรศึกษากฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ของแต่ละประเทศให้เข้าใจ
- (2) ควรศึกษากฎหมายส่งเสริมการลงทุนให้ละเอียด ว่ามีข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบอย่างไร และมีแนวปฏิบัติอย่างไร
  - (3) ควรติดตามสถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศบ้าง เพื่อเป็นการเรียนรู้และวางแผนกิจการได้อย่างถูกต้อง
  - (4) ปัญหาของชุมชนในแต่ละประเทศเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้ คือเรื่องอิทธิพลท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าชุมชนอยู่เคียงข้างกับเราไม่ว่ากิจการจะเล็กหรือใหญ่ก็ราบรื่น
  - (5) ประเทศที่ไปลงทุนอาจมีการกีดกันทางการค้า จนอาจส่งผลกระทบต่อการส่งออก - นำเข้า และทำให้ไม่สามารถส่งออกและนำเข้าทำได้อย่างสมบูรณ์
  - (6) ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพิเศษต่างๆ ภายใต้อาณัติของ AEC

5.1.5 สรุปข้อคิดในการลงทุนในต่างประเทศ

- (1) การเข้าไปเปิดตลาดในต่างประเทศ ควรมองเห็นทั้งด้านโอกาส และด้านความเสี่ยงด้วย
- (2) ในกรณีที่ต้องเผชิญกับความล้มเหลว การขายธุรกิจไปไม่ได้มีข้อเสียอย่างเดียว แต่ให้เปรียบเสมือนว่ามีคนมารับหนี้แทนเรา ลดภาระของเราลง และช่วยทำให้เรามีโอกาสใหม่ๆ เข้ามาแทน
- (3) อดีตที่มีปัญหาให้ออมาเป็นบทเรียน และพิจารณาถึงสาเหตุ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้พร้อมสำหรับอนาคต
- (4) กรณีที่ตลาดในประเทศอึดอัด อาจไม่จำเป็นต้องรอให้ธุรกิจเข้มแข็งเสียก่อนจึงจะไปทำธุรกิจในต่างประเทศ ควรเสาะหาโอกาสขยายตลาดไปในต่างประเทศพร้อมกันไปด้วย
- (5) การเข้าไปลงทุนในต่างประเทศ ต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่าเข้าไปแล้วได้ประโยชน์อย่างไร แล้ววางแผนไปล่วงหน้า ถ้ายังตอบโจทย์ได้ไม่ชัดเจน ไม่มีความจำเป็นต้องเร่งไป

- (6) ธุรกิจ SMEs จะเป็นเชิงรับต่อไปไม่ได้ จะต้องรุกหรือจะต้องเป็นรับเชิงรุก
- (7) การทำธุรกิจในประเทศที่เขามีเทคโนโลยีที่ดีกว่า ให้ถือเป็นโอกาสเรียนรู้และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีแทนแรงงาน เพื่อช่วยในการลดต้นทุนการผลิต เพราะประเทศไทยต่อไปจะขาดแรงงานและมีต้นทุนแรงงานสูง
- (8) สินค้าไทยหลายชนิดที่มีคุณภาพสามารถครองใจลูกค้าในตลาดอาเซียนได้ เช่น สบู่ยกแก้ว และกระดาษทิชชูเชลลอคซ์ เป็นตราสินค้าของคนไทยที่ครองใจตลาดกัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนาม จึงเป็นโอกาสของสินค้าไทยที่มีคุณภาพอื่นๆที่จะไปทำตลาดในประเทศนั้นๆ ด้วย
- (9) ธุรกิจการค้า หากต้องติดต่อกับร้านค้าปลีกขนาดใหญ่จะมีอำนาจการต่อรองค่อนข้างน้อย จึงควรรวมกลุ่มกันไปสร้างอำนาจต่อรองดีกว่า
- (10) การเตรียมความพร้อมไว้ก่อน ย่อมจะได้ประโยชน์จากโอกาสของ AEC อย่างแน่นอน

5.2 ข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการเจรจาและประกอบธุรกิจในอินโดนีเซีย

ในการเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซีย นักธุรกิจไทยควรเรียนรู้ และเข้าใจถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนมารยาทต่างๆ ของสังคมอินโดนีเซีย ดังนี้

- 1) สังคมอินโดนีเซียค่อนข้างคำนึงถึงสถานะของบุคคล การแนะนำหรือเรียกชื่อบุคคลควรมีการเรียกค่านำหน้าบุคคล เช่น เรียก “Bapak” สำหรับเพศชาย และเรียก “Ibu” สำหรับเพศหญิง ตามด้วยสถานะการศึกษา เช่น ดร....แล้วตามด้วยชื่อ นามสกุล และตำแหน่งหน้าที่การงาน
- 2) ควรระมัดระวังการใช้ภาษา เนื่องจากภาษาอังกฤษบางคำมีความหมายที่แตกต่างไปจากภาษาอินโดนีเซีย เช่น BABY ในภาษาอินโดนีเซียจะอ่านออกเสียงว่า “ปาปี” ซึ่งมีความหมายแปลว่า “หมู” นอกจากนี้ อินโดนีเซียเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับเพศชาย ดังนั้น การไปทำธุรกิจอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนชื่อตราสินค้า เช่น บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป MAMA เมื่อนำไปขายที่อินโดนีเซีย ก็เปลี่ยนชื่อเป็น PAPA
- 3) อินโดนีเซียยังเป็นประเทศที่เข้มงวดเรื่องประเพณีวัฒนธรรมการแต่งกายของเพศหญิง เพศหญิงจึงควรแต่งกายในลักษณะมิดชิดสุภาพ

- 4) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจของคนอินโดนีเซียมีลักษณะที่ต้องไว้วางใจกันได้แบบญาติพี่น้องและมิตรสหาย ดังนั้นจึงควรสร้างความสัมพันธ์ให้รู้จักและไว้วางใจกันก่อน จะช่วยให้การเจรจาทางธุรกิจประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น
- 5) สังคมอินโดนีเซียให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโสกว่าเช่นเดียวกับสังคมไทย ผู้อาวุโสสูงสุดจึงมักจะมีสถานะสูงสุดในครอบครัวและในที่ทำงาน
- 6) การเตรียมของที่ระลึกไปมอบให้กับคนอินโดนีเซียถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่นิยมทำกันในทุกระดับของสังคม แต่ของที่ระลึกไม่ควรเป็น แอลกอฮอล์ หนังสือพิมพ์ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นสัตว์หรือรูปสัตว์บางชนิด หรือมีด เป็นต้น
- 7) ในการทำธุรกิจกับคนอินโดนีเซียเชื้อสายจีน (Chinese Indonesian) ควรจะเตรียมนามบัตรที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษด้านหนึ่ง และพิมพ์เป็นภาษาจีนอีกด้านหนึ่ง แต่ถ้าทำธุรกิจกับคนพื้นเมืองอินโดนีเซีย อีกด้านควรจะพิมพ์เป็นภาษาบาฮาซา และเวลาส่งมอบนามบัตรควรส่งมอบด้วยมือขวาหรือด้วยมือทั้งสองข้าง
- 8) ในการนัดพบกับนักธุรกิจอินโดนีเซียควรไปให้ทันหรือก่อนเวลา อย่างไรก็ตามอย่าคาดหมายว่าบุคคลที่ท่านจะพบด้วยจะเป็นเช่นนั้น เนื่องจากคนอินโดนีเซียไม่ถือเวลาเป็นเรื่องสำคัญมากนัก
- 9) เนื่องจากในแต่ละวันคนมุสลิมจะต้องมีการทำละหมาด 5 ครั้ง ดังนั้นการจัดตารางเวลาเพื่อนัดหมายกับนักธุรกิจที่เป็นมุสลิมจะต้องคำนึงถึงเรื่องเวลาการทำละหมาดของบุคคลที่จะพบด้วย
- 10) การเจรจากับนักธุรกิจอินโดนีเซีย ควรจะมีการสรุปหรือทบทวนประเด็นการเจรจาให้เข้าใจตรงกันทุกครั้ง เพื่อป้องกันการเข้าใจผิด เพราะคนอินโดนีเซียมักจะเป็นขี้อึดใจ จึงมักไม่แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเข้าใจหรือไม่เข้าใจในสิ่งที่กำลังพูดคุยกันอยู่
- 11) การเจรจาทางธุรกิจกับคนอินโดนีเซียมักจะใช้เวลามาก ควรให้เวลากับคู่เจรจามากเพียงพอสำหรับพิจารณาข้อเสนอของท่าน บ่อยครั้งที่จะต้องใช้เวลาพบปะกับคู่เจรจาหลายครั้ง จึงจะตกลงทำสัญญากันได้ โดยการพบปะครั้งแรกๆ จะเป็นการพบปะเพื่อสร้างความคุ้นเคยกันมากกว่า

5.3 หน่วยงานสำคัญในการติดต่อธุรกิจ

5.3.1 หน่วยงานสำคัญของไทย ประจำประเทศอินโดนีเซีย

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงจาการ์ตา	
ที่อยู่	Royal Thai Embassy, Jl. DR Ide Anak Agung Gde Agung kav. NO. 3.3 (Lot 8.8), Kawasan Mega Kuningan, Jakarta Indonesia 12950
โทรศัพท์	+62 21 29328190 - 94
โทรสาร	+62 21 29328199, 29328201, 29328201
อีเมลล์	thaijkt@biz.net.id

สถานกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย ณ เมืองเมดาน	
ที่อยู่	Royal Thai Consulate, Medan
โทรศัพท์	+62 21 415-2425
โทรสาร	+62 21 457-6214
อีเมลล์	abiding@indosat.net.id

สถานกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย ณ เมืองเดนปาซาร์	
ที่อยู่	Royal Thai Consulate, Denpasar Jl. Puputan Raya No.4X, Renon, Denpasar, Bali
โทรศัพท์	+62 361 249-461
โทรสาร	+62 361 249-462
อีเมลล์	waipokee_w@hotmail.com

สถานกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย ณ เมืองสุราบายา	
ที่อยู่	Royal Thai Consulate, Surabaya Jl. Tanjung Perak Timur No. 52-B, Surabaya 60161, Jawa Timur
โทรศัพท์	+62 31 357-8001
โทรสาร	+62 31 352-1610, 383-9633, 358-875
อีเมลล์	-

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ตา	
ที่อยู่	Office of Commercial Affairs, Jl. Mega kuningan Kav, E3.3 No.3 (lot 8.8), Jakarta 12950
โทรศัพท์	+62 21 29328217-18
โทรสาร	+62 21 29328219
อีเมลล์	enquiry@thaitrade.co.id, mincomjk@cbn.net.id

บริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน) กรุงจาการ์ตา	
ที่อยู่	BDN Building, 19th FL, Jl. MH Thamrin No.5 Jakarta 10340
โทรศัพท์	+62 21 230 2551
โทรสาร	+62 21 315 3386
อีเมลล์	-

บริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน) จังหวัดบาหลี	
ที่อยู่	Grand Bali Beach Hotel, Jl. Hangtuah Pantai Sanur, Denpasar
โทรศัพท์	+62 361 288 141
โทรสาร	+62 361 288 063
อีเมลล์	-

5.3.2 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Thailand board of investment: BOI)	
ที่อยู่	555 ถ.วิภาวดีรังสิต, จตุจักร, กรุงเทพฯ 10900, ประเทศไทย
โทรศัพท์	+66 2553 8111
โทรสาร	+66 2553 8222
อีเมลล์	E-Mail: head@boi.go.th

INDONESIA INVESTMENT COORDINATING BOARD: BKPM	
ที่อยู่	J1. GatotSubroto, No.44, Telex 62654 BPKM, IA. Jakarta 12190
โทรศัพท์	+62 21 5292 1329-30
โทรสาร	+62 21 5292 1334-35
อีเมลล์	info@bkpm.go.id

5.3.3 ธนาคารไทยในประเทศอินโดนีเซีย

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขากรุงจาการ์ตา	
ที่อยู่	Jalan. M.H.Thamrin No.3, Jakarta 10110, P.O.Box 4165
โทรศัพท์	+62 21 2311008, 3808066, 3808067
โทรสาร	+62 21 2310070, 385-3881
อีเมลล์	bbl.jk@bbl.co.th

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาสุราบายา	
ที่อยู่	JL. Raya Darmo No. 73, Surabaya 60265, Indonesia
โทรศัพท์	+62 31 5662333
โทรสาร	+62 31 5683338
อีเมลล์	-

5.3.4 สำนักงานกฎหมาย

สำนักงาน Makarim & Taira S.	
ที่อยู่	Summit Mas 1, 16th & 17th Floor, Jl. Jend. Sudirman Kav. 61 - 62 Jakarta 12190
โทรศัพท์	+62 21 2521272, 5200001
โทรสาร	-
อีเมลล์	makarim&tairas@makarim.com

สำนักงาน Radjiman Bilitea & Partners	
ที่อยู่	Jl. H.R. Rasuna Said Kav. C-20-21, Jakarta 12940
โทรศัพท์	+62 21 2951-6868
โทรสาร	+62 21 2951-6869
อีเมลล์	-

5.3.5 สมาคมธุรกิจไทยและสมาคมธุรกิจอินโดนีเซีย

สมาคมธุรกิจไทยในอินโดนีเซีย	
ที่อยู่	ยังไม่มีที่ทำการถาวร แต่มีผู้ประสานงานอยู่ ณ ที่ทำการของสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงจาการ์ตา

Indonesia Chamber of Commerce and Industry	
ที่อยู่	Menara KADIN Indonesia, 24th Floor, Jl H. R. Rasuna Said X-5 Kav. 2-3, Jakarta 12950, INDONESIA
โทรศัพท์	+62-21-5274503
โทรสาร	+62-21-5274505
อีเมล	info@bsd-kadin.org

Jakarta Chamber of Commerce and Industry	
ที่อยู่	Kompleks Majapahit Permai, Blok B/21-22-23 Jl. Majapahit, No. 18-20-22 Jakarta 10160, P.O. Box. 3077 Indonesia
โทรศัพท์	+62 21 3808091, 3844533
โทรสาร	+62 21 3844549
อีเมล	kadinjkt@indosat.net.i

5.3.6 หน่วยงานราชการของประเทศอินโดนีเซีย

Department of Trade	
ที่อยู่	Jalan M.I. Ridwan Rais No. 5 Blok I, Lt. III Jakarta Pusat
โทรศัพท์	+62 21 3840138, 3841961 pes. 1228
โทรสาร	+62 21 3846106
อีเมล	mendag@depdag.go.id

Department of Justice and Human Rights	
ที่อยู่	I. H.R., Rasuna Said Kav., 6-7 Kuningan, Jakarta 12940
โทรศัพท์	+62 21-525 3004
โทรสาร	+62 21-526 3082
อีเมล	-

Department of Industry	
ที่อยู่	Jalan Jend. Gatot Subroto Kav.52-53 Jakarta 12950, Indonesia
โทรศัพท์	+62 21 525 2194, 5271380, 5271387-88
โทรสาร	+62 21 5261086

Department of Foreign Affairs	
ที่อยู่	Jalan Pejambon No. 6 Jakarta Pusat 10110 Indonesia
โทรศัพท์	+62 21 3813453
โทรสาร	+62 21 3857316
อีเมลล์	infomed@deplu.go.id

Department of Agriculture	
ที่อยู่	Jl. Harsono RM. No. 3, Ragunan-Jakarta 12550, Indonesia
โทรศัพท์	+62 21 782 2803
โทรสาร	-
อีเมลล์	mail@deptan.go.id

Department of Culture and Tourism	
ที่อยู่	Sapta Pesona Building Jl. Medan Merdeka Barat No. 17, Jakarta 10110, Indonesia
โทรศัพท์	+62 21 383 8167
โทรสาร	+62 21 384 9715
อีเมลล์	-

Department of Transportation	
ที่อยู่	Jl. Medan Merdeka Barat No.8, Jakarta Pusat 11011, Indonesia
โทรศัพท์	+62 21 3811308
โทรสาร	+62 21 3451657
อีเมลล์	pusdatin@dephub.go.id

Department of Energy and Mineral Resources	
ที่อยู่	Jl. Medan Merdeka Selatan No.18 Jakarta 10110 Indonesia
โทรศัพท์	62-21 351 9881
โทรสาร	62-21 351 9881
อีเมลล์	pusdatin@esdm.go.id

Department of Religion Affairs	
ที่อยู่	Jalan Lapangan Banteng Barat No. 3 – 4 Jakarta 10710 Indonesia
โทรศัพท์	62-21 381 2306, 348 3004, 384 3005 ext 248/531
โทรสาร	62-21 381 2306
อีเมลล์	pikmas@depag.go.id

Department of Manpower and Transportation	
ที่อยู่	Jl. Jend., Gatot Subroto Kav.51, Jakarta 12950
โทรศัพท์	+62 21 5229285
โทรสาร	+62 21 7974488
อีเมลล์	redaksi_balitfo@depnakertrans.go.id

5.3.7 หน่วยงานของประเทศอินโดนีเซียในไทย

The Embassy of the Republic of Indonesia	
ที่อยู่	600-602 ถ.เพชรบุรี พญาไท กรุงเทพฯ 10400, ประเทศไทย
โทรศัพท์	+66 2 252 3135-40
โทรสาร	+66 2 2551261, 2551261
อีเมลล์	kukbkk@ksc.th.com

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์.(2554). คู่มือ การค้าและการลงทุนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย. แหล่งที่มา <http://aec.ditp.go.th/> วันที่สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2555.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย. สืบค้นจาก <http://www.dbd.go.th/> วันที่สืบค้น 22 เมษายน 2556.

สำนักงานส่งเสริมการค้าฯ ณ กรุงจาการ์ตา. 2556. เขตเศรษฐกิจพิเศษของอินโดนีเซีย: บาตัม. สืบค้นจาก <http://aec.ditp.go.th/> วันที่สืบค้น 22 เมษายน 2556.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.(2553). ข้อมูลการลงทุนในกลุ่มประเทศ ASEAN: สาธารณรัฐอินโดนีเซีย. แหล่งที่มา <http://www.boi.go.th/> วันที่สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2555.

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. ณ กรุงจาการ์ตา. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุนในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย. วันที่สืบค้น 16 มกราคม 2556

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน. กรมการค้าต่างประเทศ. การค้าไทยกับอินโดนีเซีย ปี 2556 (มกราคม-มีนาคม). แหล่งที่มา <http://www.dft.go.th/> วันที่สืบค้น 15 มีนาคม 2556

Bank Indonesia. **Indonesia financial Statistic**. แหล่งที่มา <http://www.bi.go.id/> วันที่สืบค้น 5 พฤศจิกายน – 18 ธันวาคม 2555

CIA World Factbook. **Labor force by year chart, Unemployment rate**. แหล่งที่มา <http://www.indexmundi.com> วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน - 10 ธันวาคม 2555

Indonesia Investment Coordinating Board. **Law of Investment of the Republic of Indonesia Number 25 of 2007.** Republic of Indonesia.

Indonesia Investment Coordinating Board. **Statistic of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report (LKPM) by Location, Q4 2012., Presidential Regulation 36/2010.** แหล่งที่มา <http://www.bkpm.go.id/> วันที่สืบค้น 18 ธันวาคม 2555 – 26 เมษายน 2556

Indonesia's Investment Law 25th April 2007.
แหล่งที่มา www.inusantara.com.sg, วันที่สืบค้น 26 เมษายน 2556

International Rubber Study Group. **Rubber supply / Demand Balance and Stock.**
แหล่งที่มา <http://www.rubberstudy.com/>, วันที่สืบค้น 20 มกราคม 2556

Investment Facilities. แหล่งที่มา <http://www.embassyofindonesia.eu/>, วันที่สืบค้น 25 เมษายน 2556

Restricted Sectors for Investment. แหล่งที่มา <http://www.embassyofindonesia.eu/>. วันที่สืบค้น 25 เมษายน 2556

Master Plan Acceleration and Expansion of Indonesia Economic Development 2011-2025
แหล่งที่มา <http://www.depkeu.go.id/> วันที่สืบค้น 15 ธันวาคม 2555

Standard Chartered Bank.(2011) **Indonesia's Non-Bank Finance Institutions.**
แหล่งที่มา <http://www.standardchartered.co.id/> วันที่สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2555

The Foreign Banks Association of Indonesia. **รายชื่อสมาชิก.**
แหล่งที่มา <http://www.fbai.or.id/> วันที่สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2555

The World Bank. 2013. **Economy Profile: Indonesia Doing Business 2013.**
แหล่งที่มา www.worldbank.org, วันที่สืบค้น 24 เมษายน 2556

THAILAND
BOARD OF
INVESTMENT

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
555 ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์: 02- 2553-8111 โทรสาร: 02- 2553-8222